

Jadralni tečaji 2015

www.tpkcntsirena.it

Za otroke
od 6 do 14 let.

Začetek 15. junija.

70 Primorski dnevnik

Št. 130 (21.367) leto LXXI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

NEDELJA, 7. JUNIJA 2015

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

1,20 €

9 771124 666007

Leteti visoko, preko vseh ovir

DUŠAN UDOVIČ

Poleteti moramo visoko, da bomo lahko videli daleč. V mislih mi odzvanjajo besede Žive Gruđen, dolgoletne ravnateljice špeterske šole. Vizija, ki je hkrati cilj in program, sinteza pedagoškega modela univerzalnega pomena, ki daleč presega prostor Nadiških dolin, kjer je dvojezična šola po tridesetih letih uspešnega razvoja stvarnost, mimo katere danes ne more nihče. Šola sodi med tiste, na ozemlju naše skupnosti bolj redke, ki so v teku svojega obstoja doživele konstantno rast. V tem dejstvu, ki ga iz leta v leto potrjujejo številke, je bil, je in bo tudi v prihodnje njen največji adut.

Že to, da je šola uspešna na demografsko in tudi drugače ogroženem teritoriju, govori o nevsakdanjem podvigu in veliki količini energije, ki je je bilo v treh desetletjih vložene v ta projekt. Gotovo ne bi bilo tako, če ne bi za to šolo stali sposobni ljudje, ki so jo znali postaviti na noge, poleg njih pa skupnost staršev in krajevnih dejavnikov, slovenskih organizacij videmske pokrajine, ki so dobro vedeli, kolikšno zgodovinsko zamudo morajo, gotovo ne po lastni krivdi, nadoknaditi, če hočejo kot skupnost preživeti in računati na prihodnost.

Vsi vemo, da v tej državi težko nekaj nastane, če je dežurna oblast proti in špeterska šola je imela dolga leta veliko zagrizenih nasprotnikov. V ozadju tega nasprotovanja je bilo, kot je znano, trdovratno odklanjanje možnosti uvedbe slovenskega knjižnega jezika v šolo in s tem priznanja, da so Slovenci videmske pokrajine enakovredni del Slovencev v Italiji.

Nadaljevanje na 2. strani

VELIKA MNOŽICA SPREJELA FRANČIŠKA V PRESTOLNICI BIH

Papež v Sarajevu pozval k miru in slogi

Mašo je na stadionu spremljalo okoli 70 tisoč ljudi

SARAJEVO - Papež Frančišek je včeraj na svojem prvem obisku Bosne in Hercegovine pozival k miru in spravi v državi, ki jo je pred 20 leti razkrala krvava vojna. Na osrednjem dogodku obiska - maši na stadionu Koševo v Sarajevu - je še opozoril na atmosfero vojne, ki v luči številnih konfliktov vlada po svetu. Papež je med mašo, ki jo je spremljalo okoli 70.000 ljudi, dejal, da se v današnjem času naperi za mir in njegovo vzdrževanje soočajo z dejstvom, da po svetu potekajo številni oboroženi konflikti.

Po besedah Frančiška številni aktualni konflikti po svetu predstavljajo nekakšno tretjo svetovno vojno, ki se odvija po delih. V kontekstu globalnih komunikacij pa čutimo atmosfero vojne, je zatrdil sveti oče.

Na 2. strani

NOGOMET Barcelona evropski prvak 2015

BERLIN - Barcelona je evropski nogometni prvak. V Berlinu je sinoči s 3:1 gladko premagala turinski Juventus. Njena zmaga je bila povsem zaslužena, čeprav ni prikazala svoje najboljše igre. To je že peta evropska lovorika za katalonsko moštvo, Juventus, ki se je še kar nepričakovano prebil v finale, pa ima dva naslova evropskega klubskega prvaka.

Na 26. strani

OPČINE - Železniška postaja sameva Nekoč je tu vozil sloviti Orient Express ...

Policija preverja, ali so vozniki drogirani

Na 6. strani

Zavetišče za živali Enpa odprlo vrata

Na 6. strani

Tri akademije Glasbene matice

Na 12. strani

V Doberdobu ne bodo povišali davkov

Na 18. strani

V Števerjanu iz vodnjaka priteklo vino

Na 19. strani

FITNES PLANET ČLANARINA IN VPISNINA GRATIS!

ODPRTO VSAK DAN OD 9:00 DO 22:00
(tudi sobote, nedelje in praznike)

www.fitness-planet.com Tel.: 00386 41 754 737
NAKUPOVALNI CENTER KARSIKA, STJENKOVA 1, SEŽANA

TRAJNA ODSTRANITEV DLAK,
ODSTRANITEV VASKULARNIH IN
PIGMENTNIH NEPRAVILNOSTI
Z ELOS™ tehnologijo

Salon:
Ul. Petra Kozlerja 18, Sežana

BREZPLAČEN PREIZKUS STORITVE
TEL.: 00386 41 973 550

GIOMA DOBAVA IN MONTAŽA

Leseni podi
Blindirana vhodna vrata
Notranja vrata
Okna in okvirji

pod **FINSTRAL** vrata pvc okna in okvirji

GIOMA S.r.l., Ulica Remis 50 - 33050 S. Vito al Torre (UD)
Tel./Faks 0432 997154
info@giomapavimenti.it - www.giomapavimenti.it

KAMEN RAZEM
KRAŠKI KAMNOSEKI

15% POPUST
NA VSE IZDELKE:
SPOMENIKE, POLICE,
STOPNICE, KORITA...

Lokev 214 - 6219 LOKEV
Tel. +386 31 317 646
www.kamenrazem.si

SARAJEVO - Navdušenje ob Frančiškovem obisku

Papež pozval k spravi v Bosni in Hercegovini

SARAJEVO - Papež Frančišek je večeraj na svojem prvem obisku Bosne in Hercegovine pozval k miru in spravi v državi, ki jo je pred 20 leti razklala krvava vojna. Na osrednjem dogodku obiska - maši na stadionu Koševo v Sarajevu - je še opozoril na atmosfero vojne, ki v luči številnih konfliktov vlada po svetu. Papež je med mašo, ki jo je spremljalo okoli 70.000 ljudi, dejal, da se v današnjem času naporu za mir in njegovo vzdrževanje soočajo z dejstvom, da po svetu potekajo številni oboroženi konflikti. Po besedah Frančiška številni aktualni konflikti po svetu predstavljajo nekakšno tretjo svetovno vojno, ki se odvija po delih. V kontekstu globalnih komunikacij pa čutimo atmosfero vojne, je zatrdil sveti oče.

»Nekateri načrtno podžigajo in podpihujejo to atmosfero,« je dejal papež in napadel tiste, ki želijo spodbujati delitve in z vojno kovati dobičke prek orožarskih poslov. »A vojna pomeni otroke, ženske in ostarele v begunskih taboriščih, pomeni prisilne razselitve, uničene hiše, ceste in tovarne. Predvsem pa pomeni nešteto uničenih življenj,« je poudaril Frančišek.

Papež je med mašo Hrvat, Bošnjake in Srbe, ki živijo v BiH, pozval k slogi in miru, kar je po njegovem procesu, ki se odvija vsak dan, korak za korakom. Mašo je papež vodil z več desetimi škofi in številnimi duhovniki iz BiH ter drugih držav. Sodelovali so tudi trije cerkveni zbori, ki jih je spremljal orkester obrambnih sil BiH, poroča srbska tiskovna agencija Tanjug. Na maši je bilo prisotnih tudi okoli 250 slovenskih vernikov, med udeleženci pa sta bila še ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore in koprski škof Jurij Bizjak.

Poglavar katoliške Cerkve se je na stadion pripeljal s papamobilom, verniki pa so ga pozdravili z vzkliki Papež, imamo te radi in Mir z vami. Pred mašo se je že sestel s člani predsedstva BiH, ki jih je pozval k ukrepom za ustvarjanje miroljubne in pravične družbe. Po srečanju je dejal, da je v BiH možno mir graditi in vzdrževati le na podlagi dialoga, krepitve zaupanja, spoštovanja drugačnosti in sprejemanja drugih. Politike v državi je pozval, naj služijo svojim skupno-

Papežev obisk v Sarajevu je imel velik spravi in mirovni naboj

ANSA

stim in ukrepajo za zaščito njihovih osnovnih pravic, od katerih je sveti oče izpostavil versko svobodo. Po maši pa so sledila še srečanja s škofi, redovniki, bogoslovci ter ekumenski in medverski pogovori s predstavniki drugih religij.

Poglavar katolikov v BiH, kardinal Vinko Puljić, je ob tej priložnosti dejal, da je obisk papeža Frančiška v Sarajevu spodbuda za obstanek Hrvatov v BiH in za gradnjo sožitja z Bošnjaki, Srbi in drugimi v tej večnarodni državi. Papež je popoldan med drugim obiskal sarajevsko katedralo, kjer je poslušal pričanja nekaterih redovnikov in redovnic o njihovem trpljenju in mučenju med vojno v BiH. Ob tem je papež pozval k odpuščanju, brez katerega po njegovih besedah ni ne vere in ne prihodnosti.

Frančiška sta na obisku, ki je njegovo osmo potovanje v tujini, spremljala kardinala rimske kurije Kurt Koch in Jean-Louis Tauran. V Sarajevu je njegov obisk spremljalo okoli 150.000 ljudi. Frančišek je med obiskom doživel manjšo nezgodo - zlomila se mu je pastoralna palica. Težavo so rešili tako, da so jo oblepili z lepilnim trakom. (STA)

Nadaljevanje uvodnika

»Mehčanje« političnih oblasti, zlasti nekaj v Nadiških dolinah vse-mogočne Krščanske demokracije, ki z izrazito nacionalistično politiko ni hotela izgubiti monopola nad volivci, je bilo zahtevno in dolgotrajno. A šola je premostila vse ovire, do pridobitve državnega statusa, zaščite in splošnega priznanja, ki ga uživa danes.

To je velikega pomena, ko ugotavljamo, da ostaja slovenski knjižni jezik v videmski pokrajini še vedno predmet političnega disputa in manipuliranja. Kot smo svojčas poročali, je desničarska občinska uprava v Podbojcu marca letos sprejela resolucijo o »nediščini« kot avtohtonem jeziku, ki naj ne bi imel nobene zveze s knjižno slovenščino. Podobno resolucijo je (na srečo) pravkar zavrnili občinski svet v Dreki, a lahko pričakujemo, da se bo prej ali slej kot fotokopija pojavila na vseh občinskih svetih. Temu pravimo organizirana politična hajka na slovenščino in poskus (avto)degradacije ljudi na lokalni folklorni pojav.

Žal je v vsaki družbi tako, da ni vsakdo ne voljan ne sposoben leteti visoko, da bi lahko videl daleč, kot je ob obletnici špeterske šole povedala Živa Gruden. Toda šola gre svojo pot naprej, kljub takim ali drugačnim oviram. Vse bolj bo znala izkazovati, da je na pravi poti. To ji ob okrogli obletnici srčno želimo.

MOSKVA - Intervju za Corriere della Sera

Putin: Rusija nikakor ne ogroža Zahoda

MOSKVA - Ruski predsednik Vladimir Putin je v pogovoru za italijanski dnevnik Corriere della Sera poudaril, da Rusija ne ogroža Zahoda. Kljub najnovejšim spopadom na vzhodu Ukrajine je Putin poudaril, da je še vedno obvezan ukrajinske-mu mirovnemu sporazumu. Sporno ravnanje Moskve je označil kot zgolj obrambo pred novimi nevarnostmi, ki ogrožajo Rusijo. »Rad bi povedal, da ni potrebe po bojazni pred Rusijo,« je zagotovil Putin. Dejal je še, da bi si lahko samo bolan človek, pa še ta samo v spanju, predstavljal, da bi Rusija nenadoma napadla Nato.

Ruski predsednik je za včerajšnjo izdajo italijanskega časnika spregovoril pred obiskom Italije prihodnji teden, v okviru katerega se bo srečal tudi s papežem Frančiškom in italijanskim premierjem Matteom Renziem. Pogovor so objavili tudi dan pred vrhom G7 na Bavarskem, na katerega Moskve niso povabili.

Putin je še dejal, da se Rusija prvenstveno zgolj brani pred zunanji grožnjami. Ob tem je dodal, da so obrambni izdatki držav članic Nata desetkrat višji od ruskih, ZDA pa imajo največji vojaški proračun na svetu. Glede ukrajinske krize je ruski predsednik menil, da je glavna težava Kijev, ki

Ruski predsednik Vladimir Putin

ni pripravljen uresničiti februarskega mirovnega sporazuma iz Minska in se neposredno pogajati s proruskimi separatisti. Tako Ukrajino kot EU je pozval, naj storita več za Doneški bazen.

O odnosih z EU je Putin dejal, da je Moskva pripravljena zgraditi enakopravno partnerstvo z Brusljem. Hkrati je obtožil slednjega, da zasleduje odnose zgolj na materialnih interesih. »Z Evropo nismo nikoli ravnali kot z ljubico. Čisto resno govorim. Vedno smo ponujali resno zvezo,« je še dejal ruski predsednik in se tako odzval na metaforo italijanskega novinarja. (STA)

NASILJE Predvolilna napetost v Turčiji

ISTANBUL - Turški premier Ahmet Davutoglu je smrtonosni eksploziji, ki sta v petek odjeknili v pretežno kurdskem mestu Diyarbakir na jugovzhodu Turčije, tik pred parlamentarnimi volitvami označil za napad na demokracijo. V napadu na zborovanje kurdske Stranke ljudske demokracije (HDP) sta bila ubita dva človeka. Davutoglu je za turške medije povedal, da se preiskave nadaljujejo in da je pri krvavem incidentu šlo za sabotažo. »Napad ni bil uperjen proti eni stranki. Šlo je za napad na demokracijo,« je zatrdil premier. Po najnovejših podatkih je bilo v eksplozijah ranjenih najmanj 150 ljudi, od tega jih je 20 v kritičnem stanju. Udeleženci shoda trdijo, da je šlo za bombni napad.

Na petkov incident se je odzvala tudi predsednica Parlamentarne skupščine Sveta Evrope Anne Brasseur, ki je pozvala k zadržanosti in ohranitvi mirne krvi. »Ta incident ne sme prekiniti miroljubne kampanje ali ovirati izvedbe svobodnih in poštenih volitev,« je zapisala v sporočilu. (STA)

ITALIJA

Renzi bo »popravil« šolsko reformo

Matteo Renzi

RIM - Predsednik italijanske vlade Matteo Renzi napoveduje dopolnila in popravke k šolski reformi, ki jo je v prvem branju odobrila poslanska zbornica, sedaj pa je na vrsti senat. Renzi je na prireditvi dnevnika Repubblica v Genovi v pogovoru z odgovornim urednikom časopisa Enzom Mauirom priznal, da je šolska reforma vzbudila več nezadovoljstva kot podpore, kar je med razlogi nedavnega ne ravno briljantnega volilnega izida Demokratske stranke. Premier je priznal volilni poraz v Liguriji in okrepitev vse bolj desno usmerjene Severne lige, skrbi pa ga naraščajoča volilna abstinenca.

V zvezi s korupcijskimi škandali, ki pretresajo Rim, je prepričan, da sta župan Ignazio Marino in predsednik Dežele Lazio Nicola Zingaretti nedolžna. Renzi je prepričan, da DS ne bo doživela razkola, stranka pa se mora še dodatno spremeniti, »da bo lahko govorila vsem državljanom in državljanom ter obenem ohranila svojo levosredinsko identiteto.«

Juncker zavrnil pogovor s Ciprasom

BRUSELJ - V luči pogovorov o nadaljnji milijardni pomoči za Grčijo je predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker očitno nezadovoljen z grškim premierjem Aleksisom Ciprasom. Ta se je večeraj želel pogovarjati po telefonu s predsednikom Evropske komisije, a ga je slednji zavrnil, češ, da ni nobenega novega razvoja dogodkov. Ne bo nobenih pogovorov s Ciprasom, dokler ne bo kaj na mizi, so po informacijah nemške tiskovne agencije dpa ob tem sporočili v Bruslju. Cipras in Juncker sta se sestala v četrtek zvečer, vendar pogovori niso prinesli preboja. Tako v Grčijo kot v Bruslju so takrat zatrdili, da se bodo pogovori nadaljevali.

Umril je filmski kritik Callisto Cosulich

RIM - V starosti 93 let je umrl italijanski filmski kritik Callisto Cosulich, ki je bil rojen v Trstu, po rodu pa je bil iz Dalmacije. Leta 1947 je v Trstu s prijateljem Tulliom Kezichem ustanovil filmsko sekcijo Krožka za kulturo in umetnost, čez nekaj let pa se je preselil v Rim. Napisal je celo vrsto knjig o zgodovini filma, urejal filmske revije in pisal filmske kritike za razne dnevnike.

ISTRA - Ob 70-letnici konca vojne in antifašistične zmage

V Ankaranu spet stoji kip narodnega heroja in diplomata Aleša Beblerja

Na prireditvi tudi TPPZ Pinko Tomažič - Jože Pirjevec: Ali se Slovenija sramuje partizanov?

ANKARAN - V Parku spomina sredi Ankarana od včeraj ponovno stoji kip narodnega heroja in priznanega slovenskega diplomata Aleša Beblerja-Primoža. Prejšnjega so neznanci pred dvema letoma ukradli in ga odnesli neznano kam. Ob odkritju kipa Beblerju, ki je živel tudi v Ankaranu, so v pred kratkim ustanovljeni istrski občini počastili konec druge svetovne vojne in zmago nad nacifašizmom. Pobudnika prireditve sta bila Občina Ankaran in Zveza združenj borcev za vrednote NOB. Beblerjev kip so postavili s pomočjo donacije Luke Koper ter s prispevki krajanov.

Predsednica krajevnega združenja borcev za vrednote NOB Darinka Vovk je ocenila, da s krajo prejšnjega kipa ni bil okrnjen le spomin na velikega človeka, kot je Bebler, ampak tudi kultura bivanja v Ankaranu. Želi si, da bi prav ta spomenik prispeval h kulturnemu, medsebojnemu medgeneracijskemu povezovanju različnih ideoloških pogledov. »Karkoli že je neznance privedlo do kraja, je to v vsakem primeru obsojanja vredno dejanje. Dr. Aleš Bebler Primož je bil narodni heroj, partizanski borec na primorskih tleh, naravovarstvenik, diplomat. Zasluži si obeležje v Ankaranu, saj je tu preživel zadnja leta in si tudi prizadeval za ureditev kraja,« je povedala govornica.

Doprnski kip sta odkrila soborka Aleša Beblerja v goriškem okrožju Branka Kovačič in krajan Miha Kos, ki tudi skrbi za

Slavostni govornik Jože Pirjevec

obeležje. V ta namen je dobil v hranjenje zastavo, ki mu je je izročil poveljujoči častnega voda slovenske vojske. Anton Bebler je dejal, da je bil oče španski borec, partizan, politik, general, diplomat in narodni heroj. Rodil se je 8. junija 1907 v Idriji, umrl pa je 12. avgusta 1981 v Ljubljani. Pred drugo svetovno vojno je bil udeleženec španske državljanske vojne, med njo pomemben član OE, po vojni pa je zastopal Jugoslavijo na raznih diplomatskih konferencah. V kulturnem programu, ki ga je povezoval Igor Delfin, so nastopili

V Ankaranu spet stoji kip Aleša Beblerja (prejšnjega so neznanci ukradli)

FOTO DAMU@N

učenci osnovne šole Aleš Bebler - Primož, Hrvatini, podružnične šole Ankaran, dramski igralec Radoš Bolčina, Drago Mislaj - Mef in Tržaški pevski zbor Pinko Tomažič pod taktirko Pije Cah.

Slavostni govornik Jože Pirjevec je poudaril, da se v Sloveniji dogajajo čudne stvari: »Videti je, kakor da se naša oblast sramuje, da so skupaj z drugimi jugoslovanskimi narodi organizirali edino zares učinkovito odporiško gibanje v zasedeni Evropi in da so se leta 1945 uvrstili med zmagovalce.« Po Pirjevevem mnenju zgleđa,

da nekatere zelo motijo spomeniki, ki so jih postavili protagonistom tistega dogajanja. Pred dobrim mesecem je prišla novica, da so bili na Bazi 20 v Kočevskem rogu podrti vsi štiri doprnski kipi poveljnikov slovenske partizanske vojske, še prej pa je nekdo ukradel doprnski kip Aleša Beblerja, ki je stal na tem kraju v Ankaranu.

Pirjevec je ugotavljal, s kakšno lahkoto in celo sovraštvom se del slovenskega naroda odpoveduje najslavnejšemu poglavju svoje zgodovine, in ob primerjanju s tem, kar se dogaja v Franciji ali Italiji, bi človek

obupal. »V Parizu so ob 70-letnici konca vojne štiri predstavnike rezistence pokopali v Pantheonu, kjer so grobovi velikov francoske kulture, znanosti in politike. V Italiji so osvoboditev 25. aprila proslavljali na primer tako, da so vsako oddajo na elitnem radijskem kanalu RAI 3 uvedli z različico partizanske pesmi Bella ciao. V številnih diskusijah, ki so bile organizirane na ta dan na temo rezistence, ni bilo nikogar, ki bi si drznil povelečevati Salojško ali Vichysko republiko,« je izpostavil zgodovinar.

Na Aleša Beblerja ima osebni spomin. Pred skoraj štiridesetimi leti, ko je pisal knjigo o sporu med Stalinom in Titom leta 1948, je imel z njim več srečanj v njegovi hiši v Ankaranu, kajti bil je eden od protagonistov tistega dogajanja. »Naredil mi je vtis inteligentnega, gostoljubnega človeka, ki mu prirojen čut za ironijo ni dovoljeval, da bi na režim, ki ga je pomagal ustvarjati, ne gledal iz določene kritične distance. Ko sem nekaj pozneje bral njegove spomine, karakteristično naslovljene Čez drn in strn, sem bil v tem začetnem vtisu potrjen, pri čemer se mi je zdel posebno pomemben stavek, ki ga je Bebler zapisal o svojem srečanju v Parizu z Edvardom Kardeljem konec tridesetih let. Ob tisti priliki je izpovedal svoje razočaranje nad Sovjetsko zvezo, kakršno je oblikoval Stalin v času svojega trinošča. Kardelj je poslušal, a ni komentiral. Tako sva se razšla, je takrat zapisal Bebler,« je v Ankaranu včeraj povedal še Pirjevec.

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

Od 1. januarja 2015 je bil reformiran deželni zdravstveni sistem (Deželni zakon št. 17/2014)

NOVO ZDRAVSTVO: KAJ SE JE SPREMENILO?

Reforma zdravstva: varnost in kakovost za zdravje

Glavna novost reforme je preureditev zdravstvenega sistema z vzpostavitvijo mreže zdravnikov, zdravstvenikov in drugih zdravstvenih profesionalcev, ki delajo skupaj, zato da pomagajo osebam z zdravstvenimi težavami, neposredno in nedaleč od njihovega doma.

Pri informiranju občanov glede zdravega življenja in zavesti o svojem zdravju je preventiva v ospredju.

Glavno temo reforme je mogoče povzeti z načelom »manj hospitalizacije, več dela na ozemlju«.

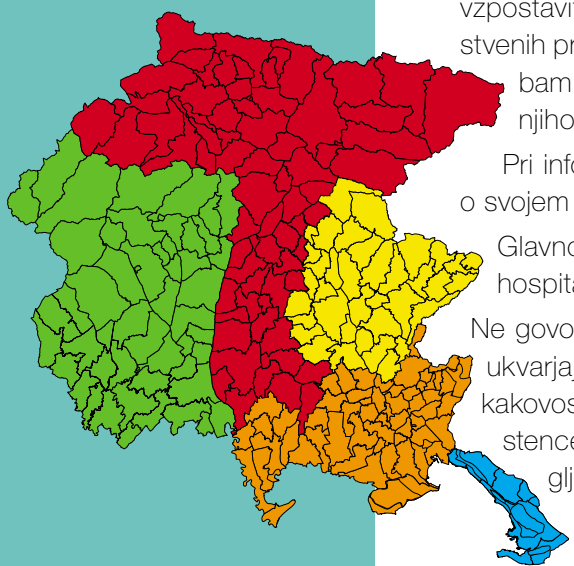
Ne govorimo torej samo o dobrih bolnišniških oddelkih (ki se ukvarjajo s hudimi in akutnimi problemi ob upoštevanju načel kakovosti, sposobnosti in varnosti), ampak tudi o krepitvi asistenc na domu in na sedežih, ki so za osebe zlahka dosegljivi, kjer nudimo klinične izvide, radiološke preiskave, zdravljenje ipd.

Cilj so takojšnji in učinkoviti odgovori na zdravstvene težave občanov v bolnišnicah, kjer naj osebe ostanejo čim manj časa: po premostitvi akutne faze se zdravljenje nadaljuje na domu ali v domovih za zdravstveno pomoč oziroma rehabilitacijskih središčih.

Večja informatizacija zdravstvenega sistema

Leta 2015 bomo tudi nadalje razvili informacijski sistem: za zdravstvene storitve bodo izvidi z digitalnim podpisom na voljo prek spleta, možna bo spletna rezervacija glavnih ambulantnih pregledov, vpogled v čakalne sezname za vse nudene storitve z navedbo prvega prostega datuma in jasen prikaz situacije v vseh urgentnih oddelkih bolnišnic.

Tisti, ki nimajo možnosti, da bi uporabljali informacijska orodja, bodo seveda lahko še naprej uporabljali tradicionalne storitve.

PZV 1
TRŽAŠKA

PZV 2 SPODNJA FURLANIJA
POSOČJE

PZV 3 ZGORNJA GRIČEVNATA
FURLANIJA-SREDNJA FURLANIJA

PZV 4
OSREDNJA FURLANIJA

PZV 5
ZAHODNA FURLANIJA

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ - Pogovor z novim predsednikom Walterjem Bandljem

»Renzi se moti, ker bi vse odslovil, res pa je, da manjšina potrebuje prenavo«

Podpora sodelovanju s SKGZ, a brez prehitevanj - »Ni realnosti, kjer vse teče po maslu«

GORICA - Walter Bandelj je za krmilom Sveta slovenskih organizacij nasledil Draga Štoko. V svojem prvem govoru po izvolitvi je napovedal po eni strani kontinuiteto s svojim predhodnikom, po drugi pa prenovitev oziroma nove prijeme pri delu manjšinske krovne organizacije.

Kako je dozorela vaša kandidatura za predsednika SSO?

Rekel bi, da smo o novem predsedniku začeli razmišljati, potem ko je moj predhodnik odvetnik Drago Štoka napovedal, da ne misli več kandidirati za predsednika. Drugi razlog vidim v tem, da SSO namenja veliko pozornost teritoriju in njegovemu ovrednotenju. Po dveh predsednikih iz tržaške pokrajine sta bili tokrat na vrsti Goriška in Videmska, pa čeprav to ni neko strogo pravilo.

Vi ste bili med glavnimi sodelavci Draga Štoke. Kako ocenjujete njegovo vodenje organizacije?

Moj predhodnik je postavil SSO na nove temelje in veliko zaupal mladi generaciji, ki se je postopoma uveljavila, kar se tudi danes pozna v novi sestavi izvršnega odbora. To je bila zelo modra poteza, ki je bila usmerjena tudi v pripravo za nasledstvo.

Vi ste občinski svetnik Slovenske skupnosti v Gorici. Kako vam bo uspelo uskladiti ti dve zadolžitvi?

Že od mladih let se udeležujem tako v civilni družbi kot v edini slovenski stranki, ki je Slovenska skupnost. Nekaj podobnega je veljalo tudi za moje predhodnike. Vsi izvirmo in delamo za neko politično prepričanje. Seveda to terja določen napor, vendar je treba upoštevati tudi drugi vidik te zadeve.

Kakšen vidik pa?

Predsednik SSO se mora veliko ukvarjati z izvajanjem zaščitnih določil, ki ne zadevajo samo delovanje ustanov, organizacij in društev, temveč tudi javne uprave in storitve. Biti občinski svetnik v goriškem občinskem svetu mi daje možnost, da konkretno vidim kako pride do uresničitve zaščite.

Teorija in praksa torej?

Tako je. Rekel bi, da poleg teorije imam tudi vpogled v prakso, ki je večkrat veliko bolj zapletena od tistega, kar zgleđa na papirju. In to je pomembno, pa čeprav zahteva dodatno delo. Ko sem bil predsednik rajonskega sveta in Podgori je bila to zame prava telovadnica na področju javne uprave. To me je tudi spodbujalo in krepilo zanimanje, tako da lahko prepričano ugotovim, da je bila prava pomoč pri vsakdanjem delu v direktnem stiku z ljudmi, še posebno s prebivalci slovenske narodne skupnosti.

Ob sebi imate prenovljeno in pomlajeno vodstvo. Ob izvolitvi ste napovedali tudi druge spremembe. Za kaj gre?

Že s predsednikom Štoko, kot sem prej omenil, je SSO izvedel kar precej sprememb. In to s ciljem, da se krovna organizacija primerno pripravi na izzive sedanjosti in prihodnosti. Po tej poti je pomembno nadaljevati. Predvsem bo potrebno skrbeti in stalno posodabljanje odnos s članicami ter vzpostaviti še bolj učinkovit kanal posredovanja informacij. Mislim, da je to ključnega pomena, ker na tak način lahko med nami bolj sodelujemo, smo bolj učinkoviti in tudi bolj razpoznavni.

Kako si zamišljate odnose s Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo?

Želim si, da bi bili ti odnosi usmerjeni v dobrobit in razvoj celotne slovenske narodne skupnosti v FJK. Ni nobena novost, da imamo do določenih tematik različne poglede in pristope. SSO ima svoje korenine, ki so različne od druge sorodne krovne organizacije. Če pa bomo

imeli v zavesti skupni cilj in ne bo prehitevanj, bomo zmožni tudi enotnih nastopov. O tem nimam dvoma.

Na nedavnem posvetu na Opčinah so si mladi različnih pripadnosti in poklicev bili enotni, da v manjšinski civilni družbi nekaj »škripa«. Ne le v odnosih med krovnicami, temveč tudi v njunem delovanju. Kaj in kje bi bilo treba kaj spremeniti?

Rad bi videl realnost, kjer vse teče kot po maslu! Verjetno jo bomo težko našli, še posebno v teh časih. Problem je, kako se določenega vprašanja ali težave lotimo in kako pridemo do izbire oziroma odločitve. Večkrat smo preveč pridni pri izpostavljanju kritik in kritičnosti. To je pomembno, ni pa vse.

In kje vidite rešitve?

Potreben je stalni dialog med mlajšo in starejšo generacijo. Če bi poslušali predsednika vlade Mattea Renzija, bi vse starejše odslovili. To ni prava pot.

Zakaj ni prava pot?

Treba je imeti spoštovanje do vseh in do vseh pogledov. Res pa je, da imamo nekatera vodilna mesta, kjer že vrsto desetletij sedijo iste osebe in to ni zdravo. Tudi o tem bo potreben razmislek.

Walter Bandelj je za krmilom Sveta slovenskih organizacij nasledil Draga Štoko

Kako gledate na odnose med SSO in Slovenijo?

Odnose s slovenskimi državnimi ustanovami ocenjujem kot zelo dobre in upam, da jih bomo v prihodnje še izboljšali.

Upam, da bomo z Uradom za Slovence v zamejstvu vedno bolj partnerji pri izvajanju projektov in ne le koristniki sredstev. Bolj moramo izkoristiti komercialne možnosti in to mora veljati predvsem za

tiste organizacije, ki lahko to delajo.

Dežela je že začela izvajati nekatere spremembe na področju javnega financiranja manjšine. Kako gledate na to vprašanje?

O tem je bilo že veliko govora. Smo šele na začetku in ravno leto 2015 bo pokazalo učinkovitost prvih reform, če tudi je mimo že pol leta. Upam, da bodo od tega imele največ koristi organizacije in društva, predvsem kar se tiče hitrejšega izplačila sredstev in manjše birokracije. To pa je le ena plat medalje.

Kaj pa druga plat?

Ne smemo pozabiti na javne uprave in na pomoč za gospodarski razvoj v videmski pokrajini, kjer živi slovenska narodna skupnost. Tudi ti dve poglavji sta zelo pomembni. Še zlasti pri uvajanju uporabe slovenščine v javni upravi je potrebno stalno spodbujati, drugače gre ta argument večkrat v »pozabo«. Potrebne bi bile tudi izredne kontrole nad uporabo finančnih sredstev iz zaščitnega zakona za uprave. Že večkrat se je zgodilo, da so nekatere javne uprave uporabile sredstva iz zakona za slovensko narodno manjšino v druge namene.

Sandor Tence

MILAN - Mlada pianista Simon Kravos in Rok Dolenc

Nepričakovan nastop na Expu

Učenca prof. Tamare Ražem Locatelli sta zaigrala v madžarskem paviljonu in žela veliko odobravanje

MILAN - Sredi preteklega meseca smo se Slovenci v Italiji na svetovni razstavi Expo v Milanu izkazali ne samo na uradnih nastopih v okviru dneva, ki nam je bil posvečen, ampak tudi sicer. To dokazuje dogodek, ki se je tisti dan zgodil v madžarskem paviljonu z nenapovedanim klavirskim »šovom« dveh mladih tržaških pianistov.

Gre za Simona Kravosa in Roka Dolenca, ki sta se na milanskem Expu mudila skupaj z drugimi člani naše skupnosti, ki so v Milanu prispele v organizaciji Sveta slovenskih organizacij. Med sprehajanjem sta Simon in Rok prejela sms sporočilo kolegice pianistke, ki je bila prav tako prisotna na Expu in ju je obvestila, da se v madžarskem paviljonu nahaja ultramoderen klavir z izredno modernistično linijo, ki spominja na leteči krožnik, poimenovan The Human Piano, katerega realizator je znani pianist Gergely Boganyi.

Po obilnem »nemškem« kosilu sta se Rok in Simon odločila za ogled. Ob vstopu sta si pogledala v oči in si dejala: »Ne bova zamudila te priložnosti!« Bržkone sta se usedla za »mega klavir« in zaigrala štiri-rično. Kaj kmalu se je okoli njiju zbrala lepa mednarodna množica poslušalcev, katero sta pianista z zabavnim in privlačnim igranjem povlekla v burno ploskanje. Nato sta zaigrala posamezno, Rok kot vedno na svojevvrsten način, medtem ko si je Simon izbral romantično skladbo. Nepričakovan nastop sta zaključila spet štiri-rično, najprej z znano Kalinko, na koncu pa še z »domačo« Golico.

Improviziran, seveda strogo amaterski posnetek menda že kroži na svetovnem spletu. Vsekakor nepozabno in nepričakovano doživetje mladih učencev profesorice Tamare Ražem Locatelli. (ed)

Simon Kravos in Rok Dolenc med nastopom v madžarskem paviljonu na milanskem Expu

SLOVENIJA - Višje sodišče potrdilo odločitev okrožnega sodišča Boštjan M. Turk pravnomočno obsojen zaradi razžalitve Jožeta Pirjevca

Obsojenec je v Reporterju očital zgodovinarju, da si je sam poitalijančil ime in priimek

LJUBLJANA - Višje sodišče je potrdilo sodbo, s katero je ljubljansko okrožno sodišče septembra lani na dva meseca zapora pogojno s preizkusno dobo dveh let obsodilo kolumnista Boštjana M. Turka. Ta je po mnenju sodišča v kolumni z naslovom Referenti in renegati razžalil zgodovinarja Jožeta Pirjevca, pišeta Dnevnik in Delo. Plačati mora tudi stroške postopka. Kolumna je izšla v reviji Reporter 13. junija 2011, Turk pa je v njej med drugim zatrdil, da je Pirjavec v svoji knjigi Tito in tovariši zapisal tudi: »Ob tem sem tudi sam preživel neke vrste psihoanalitično seanso, saj sem spremenil ime iz Giuseppe Pierazzi, kar sem bil dotlej, v Jože Pirjavec, kar sem od te knjige dalje.«

Turk je napisal, da je »Pirjavec stopil v nenavaden tip renegatstva: svoje ime je poitalijančil, čeprav za to niso obstajali nobeni zunanji razlogi ali pritiski. Storil je nasprotno od tega, kar je s primorskimi Slovenci počel fašizem. Enainpetdeset let po požigu Narodnega do-

ma v Trstu je objavil eno svojih del in ga suvereno podpisal z Giuseppe Pierazzi. Na svojem zgledu je tako potrdil pravilnost fašistične raznarodovalne politike.«

Turk je v svojem zagovoru pred okrožnim sodiščem povedal, da nikakor ni nameraval žaliti Pirjevca. O spornem članku pa je dejal, da ni šlo za diskvalifikacijo Pirjevca. Pooblaščenec Pirjevca pa je povedal, da je problematična predvsem primerjava s fašistično raznarodovalno politiko, saj je splošno znano, da fašisti niso le poitalijančevali Slovencev, ampak so jih tudi fizično iztrebljali, zato je kakršnokoli poimenovanje primorskih Slovencev za renegate najmanj nespodobno pa tudi protipravno.

Višje sodišče se je po navedbah Dela strinjalo, da je Pirjavec javna oseba in da so v tem primeru meje kritike širše, a pravica svobode do izražanja kljub temu ni neomejena. Po mnenju sodnikov Turk ni imel razloga utemeljeno verjeti, da je Pirjavec svoje ime poitalijančil. (STA)

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

OPČINE - Ne ravno navdušujoč obisk železniške postaje

Z vlaka v – nič

Omembe vreden samo tovorni promet - Na vlaku za Sežano šest potnikov
Nekoč je tu vozil Orient Express, danes pa ni stranišč, smetnjakov in avtobusov

Opčine so bile nekoč zelo pomembno železniško vozlišče, od tu so vlaki peljali v osrčje Evrope in še dlje, tu je peljal mimo in se ustavljal sloviti Orient Express, ki je povezoval Pariz s Carigradom. Podpisani se spominja, kako se je kot otročič skupaj z dedkom, ki je bil svojčas uslužbenec železnice (službo je nastopil še pod Avstro-Ogrsko) peljal tudi z omenjenim svetovno znanim vlakom, resda samo na relaciji Trst-Opčine, a vendar ...

Danes ni več tako. Čeprav je tovorni promet še znaten, pa se je potniški zreduciral na dnevno šest voženj med Opčinami in Sežano, do postaje pa ne pelje niti več mestni avtobus, čeprav bi lahko z nekoliko več politične volje pri upravi italijanskih železnic in krajevni politiki situacijo precej izboljšali. To človek sliši ob pomenkih glede stanja openske železniške postaje.

Na opensko postajo me je v prejšnjih dneh napotilo pismo, ki smo ga prejeli v uredništvo in pod katerim je bil podpisan gospod Diego Fabbri, ki se je pritoževal nad žalostnim stanjem postaje, ki je vedno bolj zapuščen, razen nekaterih lokomotiv, ki manevrirajo, vlada tišina oziroma mrtvilo, postaja pa je zaradi ukinitve avtobusne povezave dejansko odrezana od sveta. Resnici na ljubo nič novega, kdor je v zadnjih letih obiskal postajo, ve, da je tam vse prej kot živahen potniški živ žav.

»Tu je mrtvilo«

Naključje je hotelo, da sva s fotografom Damijanom Balbijem na postajo prišla ravno takrat, ko je ob 10.15 pripeljal vlak iz Sežane, s katerega sta stopila dva potnika, moški in ženska, medtem ko je vlak sprejel štiri potnike – starejšo gospo in tri popotnike z nahrbtniki, ob 10.29 pa je, potem ko je dolgolasi postajenačelnik dal dovoljenje, zopet odpeljal proti Sežani. Po odhodu vlaka je postaja zopet zaspala, če iz vzamemo prihod tovrnega vlaka in štirih težkih dizelskih lokomotiv, ki služijo za manevriranje vlakovnih kompozicij oz. selitev le-teh z enega tira na drugega.

Na naslednji vlak iz Sežane bi bili morali počakati do 12.42, se pravi dobri dve uri. Vlak Slovenskih železnic obišče opensko postajo ob 6.33, 10.15, 12.42, 16.40, 21. uri in 21.54, od tam pa odpotuje ob 6.58, 10.29, 13.24, 17.24, 21.19 in 22.36: tako namreč piše na urniku, objavljenem na oglasni deski. Ob najinem prihodu je bila čakalnica prazna, blagajna pa zaprta, sporočilo na oglasni deski je potnike opozarjalo, da si lahko vozovnice priskrbijo kar na vlaku brez dodatnih stroškov. Prav tako naletiš na informacijo o avtobusnih povezavah ter na telefonsko številko službe taksijev in na obvestilo, da je treba do središča Opčin, kjer se nahajata najbližja avtobusna oz. tramvajška postaja, peščiti kakih deset minut, saj avtobus kot že rečeno ne pelje več do postaje. Tablo z oznako avtobusa št. 39 so odstranili iz kovinskega okvirja, ki tako zdaj sameva pred poslopijem.

»Tu je mrtvilo,« pravi gospa Antonella, ki že šest let upravlja bližnji bar Alla stazione (Pri postaji). Bar je prijeten, v njem lahko za ceno enega evra popiješ dobro kavo, gostje se lahko posedejo tudi na zunanjo teraso s pogledom na vlake, vendar je bilo ob mojem obisku ta-

Prazna čakalnica, skoraj prazni vlak za Sežano in ostanki avtobusnega postajališča

FOTODAMIJ@N

ko gostov kot vlakov bolj malo in iz pogovora s prijazno gostinko se da razumeti, da tudi ostale dneve ni posebnega navala. Zelo verjetno pa se potnik, ki mora nujno opraviti fiziološko potrebo, lahko obrne le na bar, saj na postaji stranišč za obiskovalce ni oz. so zaprta: na podlagi določil italijanskih železnic postaja ne dosega določenega števila potnikov, ki bi omogočilo odprtje stranišč. Prav tako pri postaji ni zabojnikov za smeti, odpeljali so jih že pred časom.

Opčine kot glavna tržaška postaja?

To lahko sliši obiskovalec postaje, iz naključnih pogovorov pa se da izvedeti še marsikaj drugega, npr. to, da je kar se tiče tovrnega prometa na postaji večkrat kar živahno, predvsem popoldne in zvečer, ko se vozi mimo in ustavlja veliko število vlakovnih kompozicij. To je odvisno od prometnih tokov, zaradi česar vlada na openski postaji nekoliko čuden režim: tako je lahko trenutno dobesečno prazna, čez nekaj ur pa so vsi tiri zasedeni.

Kriza, ki je vsem pred očmi, zadeva predvsem potniški promet, odgovornost za to pa priložnostni sogovorniki pripisujejo predvsem italijanskim železnicam, za katere mednarodne povezave očitno niso prioriteta, medtem ko so večje zanimanje pokazale Slovenske železnice. Zadnji mednarodni nočni vlak, ki je povezoval Benetke z Budimpešto, so ukinili že pred časom, ista usoda je doletela tudi vlak, ki

je povezoval Benetke z Ljubljano in s katerim je potovalo res veliko ljudi, od katerih so mnogi izstopili tudi na Opčinah. Pred slabima dvema letoma so ponovno obudili povezavo med Ljubljano in Opčinami, ki se je, pravijo, v določenih obdobjih oz. časovnih pasovih poslužuje tudi čedno število ljudi (vsekakor več od skupno šestih potnikov, ki smo jih našli ob našem obisku), vendar potnike, ki izstopijo na openski postaji, čaka neprijetno presenečenje, saj izstopijo v – nič. Zaradi slabega stanja Ul. Ferrovia, ki Proseško ulico povezuje z železniško postajo, je podjetje Trieste Trasporti ukinilo avtobusno povezavo s postajo. Ironija usode je, da je avtobusna povezava delovala, ko potniških vlakov ni bilo, ko pa so jih zopet uvedli, so jo ukinili, v slabih dveh letih, odkar vozi vlak iz Slovenije, pa je niso še obnovili.

Problem torej ni samo v Rimu, je tudi v Trstu. Pristojni bi se morali dogovoriti, popraviti cesto in obnoviti avtobusno povezavo ali vsaj postaviti avtomat za izdajanje vozovnic, vendar je dogovarjanje težko, tako zaradi povečanja števila pristojnih ustanov in družb, kot tudi, je slišati, ker tržaška politika ne želi dostojne neposredne železniške povezave z Ljubljano. V takih razmerah se skoraj čudi dejstvu, da se kdo še odloči za potovanje z vlakom z openske postaje, za ponovni zagon katere sogovorniki vidijo edino možnost v tem, da jo predstaviš kot glavno tržaško postajo, ponovna uvedba povezave med Ljubljano in Benetkami pa bi predstavljala lepo jamstvo.

Ivan Žerjal

OBČINA TRST

Roberto Antonione in Paolo Rovis v Ljudskem Trstu

Merjenje moči v tržaški desni sredini je doživelo zasuk, saj sta nekdanji vladni podtajnik in županski kandidat Roberto Antonione ter Paolo Rovis (ta se je pred kratkim sprl s predstavnikom Forza Italia Everestom Bertolijem) ustanovila novo občinsko svetniško skupino Trieste popolare (Ljudski Trst). »Zavzemava se za odgovorno opozicijo, ki se ne oglašja s slogani, temveč obravnava odprta vprašanja in pripravlja konkretne ter uresničljive predloge,« tako se predstavlja nova skupina, katere cilj je vsekakor ponovno poenotenje tržaške desne sredine. Antonione upa, da se obdobje sporov v desni sredini končuje, na prihodnjih občinskih volitvah pa se zavzema za kandidaturu Roberta Dipiazze. Skupini je že pisal državni koordinator Nove desne sredine Gaetano Quagliariello, ki meni, da je med Demokrasko stranko in Severno ligo veliko območje nezastopanih volivcev.

POLITIKA - Prva seja novega pokrajinskega tajništva

SSk se pripravlja na volitve

Pokrajinska podtajnika sta Maurizio Vidali in Aleksander Počkaj - Pozornost teritoriju

Na prvi seji novega pokrajinskega tajništva Slovenske skupnosti je tajnik Marko Pisani orisal situacijo na državni ravni po izidih deželnih volitev in možne vplive le-teh na ravnovesja krajevne politične scene in na občinske volitve naslednjega leta. Pri nas bodo občinske volitve v Trstu in v Miljah.

Pisani je nato poročal o trenutni situaciji pri izvajanju deželne reforme lokalnih uprav in aktivnostih SSK. Tajništvo se je odločilo, da bo stranka v bližnji prihodnosti organizirala srečanje na to temo. Sprejeto je bil tudi stališče Petra Močnika proti ustanovitvi mestne (ali metropolitanske) občine na našem ozemlju, ki postaja znova aktualna. Resolucijo bi potem sprejeli vsi občinski sveti na Tržaškem.

Za pokrajinska podtajnika sta bila imenovana Maurizio Vidali in Alek-

Pokrajinsko vodstvo SSK s tajnikom Markom Pisanijem

sander Počkaj. V strankino tajništvo so bili kooptirani tržaški občinski svetnik Igor Švab in vsi tajniki tržaških sekcij. Tajnik Pisani in člani tajništva bodo v naslednjih tednih obiskali vse strankine sekcije in se tako seznanili s situacijo na terenu.

Na podoben način se bo odvijalo

tudi zasedanje pokrajinskega sveta, ki se bo sestal na različnih lokacijah. Prvi del zasedanja bo notranjega značaja, drugi pa bo posvečen predstavitvi lokalnih problematik s strani društev, zvez in organizacij, ki delujejo na teritoriju in zaradi tega najboljše poznajo domačo stvarnost.

SVETI IVAN

Igor Švab pozdravlja »drevo mušljev«

Tržaški občinski svetnik Igor Švab se v zvezi s četrtkovim odkritjem lesenega kipa pri Sv. Ivanu javno zahvaljuje rajonskemu svetniku Edvardu Krapežu, ki je prvi predlagal to rešitev, seveda pa tudi tržaški občinski upravi, ki je to zamisel sprejela in jo uresničila. Kip prodajalke mušljev, ki je imela pod tamkajšnjim drevesom svojo stojnico, časti spomin na preteklo življenje v tem mestnem predelu, kar potrjuje številna prisotnost domačinov, ki so ta dogodek pričakovali z velikim zanimanjem in so z izdelavo kipa tudi zelo zadovoljni, poudarja Švab. Občinski svetnik Slovenske skupnosti meni, da take pobude tudi z zgodovinskega vidika vrednotijo življenje v posameznih mestnih predelih.

PROMETNA VARNOST - Poletna akcija v 19 pokrajinah v Italiji

Tudi v Trstu preverjajo, ali so vozniki zaužili droge

Kvestura napovedala poostreitev nadzornih dejavnosti na cestah

V Trstu in še osemnajstih italijanskih pokrajinah je v teh dneh stekla posebna preventivna akcija, ki bo poskusno trajala vsaj do konca poletja. Policisti, ki med izvajanjem nadzornih dejavnosti uporabljajo alkotest, imajo zdaj na razpolago tudi opremo, s katero preverjajo, ali so vozniki zaužili kako prepovedano drogo. Tržaška kvestura napoveduje takojšnjo poostreitev nadzora na cestah.

Trst je zaenkrat edina pokrajina v Furlaniji-Juljski krajini, v kateri policisti preverjajo, ali so vozniki drogirani. Po ocenah državnega vodstva policije je preprečevanje vožnje pod vplivom drog poglavitnega pomena, saj neposredno vpliva na zmanjšanje števila prometnih nesreč. Teh je v Italiji iz leta v leto manj, o čemer pričajo statistični podatki v sosednjem članku. Policisti bodo izvajali nadzor na cestah v sodelovanju s karabinjerji, ki so te teste že opravljali, pa tudi s finančno stražo in lokalno policijo. Policijski zdravniki bodo uporabljali pripomočke, ki v voznikovi slini prepoznajo prisotnost prepovedanih snovi.

V letu 2014 so na cestah v Italiji z alkotesti in napravami za preverjanje prisotnosti drog opravili 1,6 milijona pregledov. Zaradi vožnje pod vplivom alkohola so kaznovali in kazensko ovadili 26.947 voznikov, zaradi vožnje pod vplivom drog pa 1927. V prvih štirih mesecih tega leta pa so v Italiji pregledali 496.953 voznikov, 8295 so jih kaznovali zaradi alkohola in 552 zaradi mamil.

Na cestah vse pogosteje preverjajo, ali je voznik zaužil kako drogo

V Italiji manj nesreč in mrtvih

Število prometnih nesreč se na italijanskih cestah zmanjšuje. Po podatkih državnega statističnega urada Istat se je leta 2013 število smrtnih žrtev v primerjavi z letom 2012 zmanjšalo za 10 odstotkov. Tega leta je umrlo 368 ljudi manj, med žrtvami pa je bilo manj kolesarjev in motoristov. Na italijanskih cestah so zabeležili 181.227 nesreč s telesnimi poškodbami, v katerih je umrlo 3.385 (-9,8%), poškodovanih pa je bilo 257.424 oseb (-3,5%). V povprečju na italijanskih cestah vsak dan umre devet oseb, poškoduje pa se 705 oseb. Podatki bi lahko bili še bolj spodbudni, če julija leta 2013 ne bi prišlo do prometne nesreče turističnega avtobusa na cesti A16, ki je terjala 40 žrtev.

Spodbudni so tudi podatki, ki za-

jemajo obdobje med letoma 2001 in 2010, v katerem se je število mrtvih na italijanskih cestah zmanjšalo za 42 odstotkov. Cilj, ki ga je EU zadala do leta 2020 (50% nesreč manj kot leta 2010), je na dosegu roke, so prepričani v Istatu. Med glavnimi vzroki za hujše prometne nesreče zunaj urbanih območij so nepazljivost (20,4%), hitrost (17,5%) in neupoštevanje varnostne razdalje (13,1%). V urbanem območju je glavni vzrok za nesreče neupoštevanje utripajočih luči na semaforju in prednostne vožnje (19,1%), sledita nepazljivost (15,6%) in hitrost (9,5%). Kar se tiče starosti voznikov in žrtev; največ prometnih nesreč povzročijo mladi vozniki (20-24 let), največ smrtnih žrtev pa je med ostarelimi osemdesetletniki in devetdesetletniki.

ZAVETIŠČE - Enpa pripravila dan odprtih vrat

Prostovoljci pomagajo oskrbeti skoraj 240 živali

Zavetišče za bolne, poškodovane ali izgubljene divje in domače živali v Ul. Marchesetti, ki ga vodi zavod Enpa, je večer pripravilo dan odprtih vrat. Ob tej priložnosti so predstavili vrsto dejavnosti: vrstili so se vodeni ogledi, zbirali so prostovoljne prispevke, otroci pa so si lahko izmenjavali podvojene sličice za album o mladih (Cucciolotti).

Že v jutranjih urah je zavetišče obiskalo lepo število Tržačanov, med katerimi so prevladovali starši z otroki. Goste sta pozdravljala tudi predsednica tržaškega odseka Enpe Patrizia Bufo in deželni koordinator Gianfranco Urso. Slednji je povedal, da je društvo pod svoje okrilje prevzelo skoraj 240 živali, med katerimi so tako domače kot divje živali. Obiskovalci so lahko občudovali vodne želve, goble in galebe, v kletkah so imeli tudi kar nekaj papagajev in kanarčkov, ki so se izgubili, mačke... Med divjimi živalmi je največ pozornosti vzbudil »kraljevi« orel, ki je velik skoraj pol metra. Otrokom so bili všeč tudi sove in zajčki. Na prostem ima zavod Enpa več deset tisoč kvadratnih metrov velik park;

Srnjak je v zavetišče prišel še kot mladič. V oskrbi imajo tudi nekaj sov FOTODAMI@N

L'Oasi del Farneto, kjer so zatočišče našli trije divji prašiči, koza in več srnjakov. Zgodba enega srnjaka je še posebej žalostna, saj ga je v zavetišče še kot mladiča pripeljal občan, ki je bil prepričan, da je srnjaček zapuščen. Predsednica Bufo je spomnila, da se pogosto dogaja, da občani v dobri veri k njim pripeljejo živali, za katere bi bilo bolje, če bi jih pustili v naravnem habitatu. Razložila je, da njihovega srnjaka po vsej verjetnosti mama ni zapustila, ampak ga je po zadnjem jutranjem podoju skrila v grmičevje, kamor bi se zvečer vrnila. »V dotičnem primeru ni bilo bolje, če bi občan srnjaka pustil tam, kjer ga je dobil. Mi smo sicer mladiča odnesli nazaj na isto mesto, kjer ga je našel občan, a ga je mati zaradi človeškega vonja zavrnila,« je pojasnila predsednica tržaške Enpe. Sicer pa se držijo prakse, da divje živali vrnejo v naravno okolje takoj, ko to dopuščajo njihovo zdravstveno stanje. Povedala je tudi, da med šolskim letom pripravljajo različne didaktične delavnice za šolarje, na katerih jim želi-

jo približati ljubezen do živali in okolja. Izvedeli smo tudi, da zavetišče odlično sodeluje z gasilci, ki so - mimogrede - med našim obiskom pripeljali eno ranjeno žival, in policijo, še posebej odkar je Pokrajina Trst (2008) Enpi odvzela pristojnosti intervencije na cestah in jih podelila lovcom.

Ker so v zadnjih tednih zelo aktualni divji prašiči, nas je zanimalo, če držijo namigovanja, da Enpa okoliškimi divjim praščem priskrbuje hrano. Deželni koordinator Gianfranco Urso je demantiral ta namigovanja in spomnil, da so to počeli pred občinskim odlokom iz leta 2007, ki prepoveduje hranjenje divjih živali. »Mi s hrano oskrbujemo le naše tri divje prašiče. Za razmnožitev divjih prašičev so krivi posestniki zemljiških parcel, ki so zaraščene z grmičevjem. Okrog urbanega središča imamo vsepovsod gosto podrast, ki bi jo lastniki morali redno redčiti in obrezovati. Tako pa se je ustvaril idealen habitat za divje prašiče,« je bil kritičen Urso. (sč)

ZGODOVINA - Pogovor s Patrickom Karlsnom

William Klinger in njegovo sporočilo

Konec maja je s šestimi časopisi italijanskega severovzhoda izšel tretji ponatis knjige *OZNA il terrore del popolo: storia della polizia politica di Tito* (OZNA, teror ljudstva: zgodovina Titove politične policije) italijanskega zgodovinarja Williama Klingerja. Izid knjige je poklon raziskovalcu, ki so ga na začetku leta umorili v New Yorku. Njegov umor je pretresel tako krajevno kot širšo državno in mednarodno stvarnost. Kot se v takih primerih dogaja, je bil v glavnem govor predvsem o okoliščinah umora in o iskanju vseh možnih podrobnosti tragičnega dogodka. Osebnost in raziskovalno delo zgodovinarja, ki se je rodil na Reki in je zadnja leta z družino živel v Gradišču, pa sta vsekakor zanimiva.

Zgodovinar in tržaški občinski svetnik Patrick Karlsen je Klingerja osebno dobro poznal in o njegovem delu ima spoštljivo mnenje: »William je bil visoko izobražen zgodovinar. Specializiral se je v sodobni zgodovini na eni izmed najbolj prestižnih mednarodnih ustanov, t.j. European University Institute iz Firenc. Kljub temu pa se ni nikoli pustil ukalupiti v ustaljena akademska gledanja. Razvijal je svoj osebni neodvisni pogled. Zelo je bil radoveden in prežet z intelektualno drznostjo.« Zaradi tega se ni zadovoljeval s knjigami in zapisi krajevnih zgodovinarjev in se je pri svojem delu redno posluževal mednarodnih virov. »Imel je poseben posluš, po katerem se je razlikoval od mnogih drugih. William je bil tudi dragocen medkulturni posrednik. Njemu se moramo zahvaliti, da so na območje Alpe Jadrana prodrli spisi nekaterih odličnih tujih raziskovalcev, kot je na primer Geoffrey Swain, inteligenčen pisec Titove biografije in eden izmed največjih izvedencev za zgodovino komunističnih partij evropskega Sredozemlja,« je še povedal Karlsen. Iz Klingerjevih del torej po njegovem mnenju izžarevata zavračanje totalitarizma in ljubezen do svobode. Odločno je odklanjal vse diktature in kakršnokoli obliko režimskega ustroja, ki so v naših krajih pov-

WILLIAM KLINGER

PATRICK KARLSEN

zročile veliko trpljenja.

William Klinger nam nekako sporoča, da je treba kljub njihovi kompleksnosti nujno govoriti tudi o temah, kot so fojbe in istrski eksodus. Kateri pa je pravi prestop, kako se je treba lotiti te težke naloge? Karlsen meni, da s težavo neobremenjeno govorimo o fojbah in eksodusu, ker ti dogodki še danes razdvajajo. Prepričan pa je, da je bilo na tem področju veliko storjenega in da se je marsikaj spremenilo v pojmovanju težke preteklosti te dežele. »Slovensko in italijansko zgodovinsko sta ponudila številna spodbudna izhodišča za skupni razmislek o bolečih poglavjih polpreteklosti. Medsebojno sta se spodbujali in istočasno nudili vzmet skupnosti, naj stvarnost opazuje tudi s pogledom drugega, različnega. Njihov doprinos k strpnemu sožitju je bil po mojem mnenju zelo pomemben. To je pot, po kateri moramo še naprej stopati,« je še povedal sogovornik.

Vesna Pahor

ZAPOSLOVANJE - V okviru šestih projektov

Civilna služba: priložnost za mlade

Na državni ravni bo letos kar 30 tisoč mladih lahko sodelovalo pri projektih, ki so del državne civilne službe. 12-mesečna civilna služba je za mlade odlična priložnost, da se seznanijo z načeli mirovniške kulture, turistične promocije in varovanja naravne ter kulturne dediščine. V naši regiji se je v mrežo civilne službe vključilo nekaj več kot dvajset javnih in zasebnih organizacij, med katerimi so tudi ZSKD, ZŠSDI in Senza Confini-Brez meja. Od julija naprej se bo v deželni civilni službi preizkusilo 32 ljudi med 18. in 28. letom starosti, sodelovali pa bodo pri šestih različnih projektih. Projekt *Baule dell' Idee* bo zaposlil šest oseb, isto število oseb bo sodelovalo pri projektu *Giovani Culture*, v okviru katerega bo mogoče poglobiti umetniško-kulturne teme. ZSKD je predlagala projekt *Lettur-Net*, ki bo šest oseb seznanjal z multikulturnimi in večjezičnimi aspekti Trsta. Štiri mesta bodo namenjena mladim, ki bodo sodelovali pri projektu *Med integracijo in državljanstvom: pomoč migrantskim ženskam v Trstu*, ki ga vodi ICS. Športna zveza UISP bo v službi vzela šest mladih oseb, štiri osebe pa bodo sodelovale pri projektu *Kultura in manjšine: promocija in vrednotenje manjšinske kulture na območju Istre in Kvarnerja*.

Maraton v risanju stripov

Krožek Etnoblog je v začetku tedna gostil prav poseben dogodek, ko je kakih 40 mladih ustvarjalcev iz raznih mest 24 ur risalo stripe (fotoDamij@n) na pobudo tržaške akademije stripa (Accademia del fumetto), ki jo vodi Mario Cerne. Po besedah organizatorjev je šlo za prvi tovrstni dogodek v Italiji.

ŠKOFIJE, MILJE - Društva Kiljan Ferluga, Istrski grmič in Hrvatini

Danes čezmejni Pohod prijateljstva

Zadnja iz niza številnih pobud Društva Slovencev miljske občine K. Ferluga

Društvo Slovencev miljske občine Kiljan Ferluga je v preteklem mesecu priredilo številne dogodke na istrskem koncu tržaške pokrajine. V prvi vrsti je sodelovalo z Občino Milje v nizu dogodkov, ki ga je uprava organizirala ob 25. aprilu in praznovanju 70. obletnice osvoboditve.

Društvo je 23. aprila priredilo srečanje v občinski dvorani Millo, kjer je v sodelovanju z založbo Mladika predstavilo prevod knjige spominov Marte Ascoli Auschwitz je tudi tvoj (Mladika 2014). Dvojezični in dobro obiskani dogodek, ki ga je povezovala urednica založbe Nadia Roncelli, so sestavili prevajalka knjige Magda Jevnikar, avtoričin sin Davide Puzolo in zgodovinarica Dunja Nanut. Naslednjega dne je mlada društvena odbornica Lara Devetak na uradni občinski slovesnosti na trgu Marconi v Miljah v slovenščini govorila o osvoboditvi. Ob prazniku osvoboditve pa je v jutranjih urah med poklonoma pri spomeniku na Koroških in v Miljah sodeloval

tudi zbor Jadran.

Ze 22. aprila pa je na društvenem sežu potekal občni zbor društva, ki letos ni bil volilnega značaja. Predsednica Isabella Marega je v svojem poročilu nanizala res presenetljivo število dejavnosti, ki jih društvo prireja kljub svoji majhni razsežnosti.

Naslednji dogodek, ki ga je društvo priredilo, je bilo potpisno predavanje Lore dane Kralj z naslovom Sama na poti od Lizbone do Santiaga de Compostela. Po-

potnica je občinstvu s pomočjo slikovitih fotografij, ki jih je sama posnela, opisala svoje občutke, spomine in izkušnje med opravljanjem 650 kilometrov dolgega Camino Portuges.

Zadnji dogodek, ki ga pred iztekem sezone prireja DSMO Ferluga, je današnji že tradicionalni Pohod prijateljstva. Sosednja društva KD Istrski grmič s Škofij, KD Hrvatini in miljsko društvo prireajo ta dogodek že tretjič, v nedeljo se bo skupina pohodnikov podala od Škofij mimo Cerejev, kjer je predviden krajši postanek, vse do Starih Milj. S pohodom želijo pobudniki simbolično poudariti fizično povezanost treh društev in njihovih krajev.

Pohodniki se bodo zbrali **danes ob 8.30** na parkirišču pred cerkvijo na Škofijah, od koder bodo krenili po trasi slovenske transverzale po južni strani Hrvatinov. Za vrnitev iz Starih Milj do Škofij bo na voljo organiziran prevoz. Predvidene so dobre tri ure hoje. Udeležba je prosta.

DEVINSKI GRAD - 9. Vitovska in morje Praznik vitovske minil v prijetnem vzdušju

V Devinskem gradu se je sinoči končala največja prireditev tržaških vinogradnikov, posvečena avtohtoni sorti italijanskega in slovenskega Krasa - vitovski. Dvodnevni praznik Vitovska in morje, ki ga je letos devetič organiziralo Društvo vinogradnikov s Krasa, je ponudilo strokovne, zabavne in kulinarne vsebine. Včerajšnje popoldne je minilo v znamenju pokušnje vitovske (FotoDamj@n), ki so jo obiskovalci lahko ocenjevali ob spremstvu slastnih prigrizkov, ki so jih pripravili kuharji lokalnih gostin. Za pravi kuharski »show« je poskrbela Ami Scabar iz istoimenske restavracije, ki je pred občinstvom pripravila slastne jedi. Obiskovalci prireditve niso uživali le ob vinu in prigrizkih, temveč tudi ob obisku Devinskega gradu ...

BAZOVICA - Pobude SKD Lipa

Pohodi, razstava in koncert na M'zarju

Otroci v pastirski hišici med pohodom z Vojkom Ražemom

FOTODAMJ@N

Slovensko kulturno društvo Lipa iz Bazovice je v zadnjih tednih organiziralo dva pohoda po bazovski okolici z ogledom kamnitih pastirskih hišk, ki jih je v teh letih restavriral in tako iztrgal pozabi domačin Vojko Ražem.

Velika skupina pohodnikov je vestno sledila Vojku, ki jih je popeljal po gmajni, gozdu in privatnih parcelah, kjer so si ogledali 24 hišk, ki jih je Vojko Ražem obnovil med letoma 2011 in 2013. Med ogledom je opisal njihovo stanje pred obnovo in težave, povezane z obnovitvenim delom. Nekatere hišice so na izredno strmeh območju, zato je bilo delo tam zelo zahtevno in nevarno. Pri Mičetovi hiški na meji in v Štjefenci je Vojko zgradil majhni maketi, da je med pohodom lahko praktično pokazal, kako se pokriva streho take zgradbe.

Po prvem pohodu so v dvorani Gospodarske zadruge v Bazovici odprli razstavo velikih panojev s posnetki hišk, katero je uredil sam Vojko Ražem. V dvorani je sezidal tudi pravi kraški zid. Na odprtju je govoril Stanislav Renčelj iz Sežane, ki je navzočim opisal zgodovinski okvir kamnitih pastirskih hišk. Med drugim je poudaril, da vse hiške, v obnovo katerih je Vojko vložil na tisoče ur prostovoljnega dela, stojijo na temeljih prvotnih hišk, zato je vrednost teh zgradb v tem, da so v naravnem okolju in na svojih izvornih lokacijah. Kamnite pastirske hiške, skupaj s kraškimi zidovi, so živi muzej v naravi. Povedal je tudi, da hiške so bile na tem območju zgra-

jene ob melioraciji zemljišč za pridobivanje rodovitne zemlje za pašnike, saj je bila Bazovica znana živinorejska vas. Odstranjeno kamenje so zlagali v grublje in ga pri tem izkoristili za gradnjo hišk in kraških zidov. Med hiškami je potekalo vsakodnevno delovno življenje. Tu so pasli živino, kosili travo, orali njive, grabili listje, sekali drva. Domačini so s svojim delom vzdrževali kulturno okolje. Druga pomembna posebnost teh zgradb pa so ledinska imena. Pri hiškah so zapisana hišna imena lastnika parcele, na kateri stojijo. Dr. Renčelj je zaključil svoj govor s trditvijo, da so hiške, posejane na tem delu Krasa, služile izključno kot zavetje pred burjo in poletnimi plohami.

V dvorani Gospodarske zadruge v Bazovici je še na ogled razstava kamnitih pastirskih hišk in bo odprta tudi **danes od 19. ure do 20.30**.

V Bazovici pa bo drevi tudi zaključni koncert domačih zborov Pesem na M'zarju na vaškem trgu M'zarju. Otroškemu pevskemu zboru Slomšek, moški vokalni skupini Lipa in mešanemu pevskemu zboru Lipa se bo pridružila skupina Ovce. Tradicionalna prireditev pesem na M'zarju bo letos posvečena 70-letnici osvoboditve. S pesmijo in glasbo se bodo spomnili padlih, ki so izgubili življenje v NOB in ki so s svojim žrtvovanjem omogočili, da se dandanes lahko svobodno izražamo v našem materinem jeziku. SKD Lipa in vsi domači pevci toplo vabijo domačine in ljubitelje glasbe na bazovski M'zar, **danes ob 20.30**.

GOSTOVANJE - Zgoniški osnovnošolci

Zgoščenka združila učence treh različnih držav

Zgoniška osnovna šola Lojzeta Kokoravca-Gorazda in 1. maj 1945 se je sredi maja mudila na izobraževalni ekskurziji v kraju Vrba na Koroškem, kjer so se srečali s slovenskimi in avstrijskimi sovrstniki. Učence je povezoval projekt, čigar končni rezultat je bila izdaja in predstavitev zgoščenke, na kateri so zbrali 21 skladb v kar 14 različnih jezikih (na fotografiji).

Pri pripravi zgoščenke so sodelovale šole iz Avstrije, Slovenije in Italije. Osnovnošolci iz Zgonika so aprila letos posneli dve pesmi; eno v slovenščini (Medvedki) in eno v bolgarščini (U doma časovnik traka). Skladbi so posneli v samostorski cerkvi, ki ima odlično akustiko, tehnično pomoč pa je ponudil Samuel Kralj.

Predstavitve zgoščenke je 19. maja potekala na avstrijskem Koroškem, kjer je šolarje sprejel ravnatelj tamkajšnje Ljudske šole Lipa ob Vrbi Christian Zeichnen. Ta šola je bila organizator in pobudnik projekta, ki ga je vseskozi vodil učitelj Mirko Lepuschnitz, ki ni le odličen glasbenik, ampak tudi izvrsten koordinator. V preteklih tednih je namreč prav ta učitelj prejel in poslušal prispelne pesmi ter poskrbel, da so jih naknadno posneli v snemalnem studiu Oldgin Studio Avstrija. Naj povemo, da so zgoniški šolarji z omenjenima skladbama nastopili tudi na gostovanju v kraju Vrba in se izkazali kot odlični pevci. (sč)

Piki Jakob na izletu v Ljubljani

Otroci, vzgojiteljice in starši otroškega vrtca Piki Jakob pri Sv. Jakobu smo se z avtobusom odpeljali v Ljubljano. Najprej smo obiskali otroški vrtec Miškolin v Polju, nato pa še živalski vrt.

Skupina Ježi enote Rjava cesta-Polje Vrtca Miškolin nas je povabila na obisk njihovega vrtca. Otroci, vzgojiteljica, pomočnica vzgojiteljice in ravnateljica so nas toplo sprejeli, po malici smo odšli v igralnico, kjer so naši otroci zapeli in deklamirali nekaj pesmi. Nato nam je knjižničarka pripovedovala

pravljico o mlinčku in za konec so nam otroci in vzgojiteljice zaigrali glasbeno pravljico o megli. Na prekrasnem dvorišču so se otroci igrali in zabavali vse do kosila. Na koncu je bil čas za izmenjavo daril, čas je prehitro minil in morali smo naprej v živalski vrt. Vsem smo se lepo zahvalili za tople sprejem in si obljubili, da se bomo še kdaj srečali.

V ljubljanskem živalskem vrtu so otroci božali belo grlico in pitona, polni prijetnih občutkov smo se v večernih urah vrnili domov.

Zadruga Goriška Mohorjeva predstavi digitalizacijo

Zadruga Goriška Mohorjeva bo jutri ob 11. uri v dvorani Tessitori (Trg Oberdan 5) predstavila projekt Digitisk - Digispomin. Gre za digitalizacijo starih številčk Novega glasa, Katoliškega glasa, Novega lista, Slovenskega Primorca in Demokracije. O projektu bodo govorili predsednik zadruge Peter Černic, predstavniki Narodne univerzitetne knjižnice ter časnikarja Miro OPELLI in Saša Rudolf. Omenjeni časopisi bodo odslej dostopni na spletnem portalu www.dlib.si (Digitalna knjižnica Slovenije).

Slovenska arhitektura na Postaji Rogers

Danes ob 11. uri bo na Postaji Rogers (na tržaškem mestnem nabrežju, Grumula 14) govor o sodobni slovenski arhitekturi. Gast bo arhitekt Miha Dešman, ki bo govoril o različnih generacijah slovenskih arhitektov, o Ravnikarjevem odnosu do Plečnika, o eksperimentalnem značaju slovenskih stvaritev. Dešman je bil v letih 2003-2006 predsednik ljubljanske zbornice arhitektov, prejel je več priznanj, poučuje na Univerzi v Ljubljani.

Aktualno srečanje o »negotovi Evropi«

V dvorani Tessitori deželnega sveta bo jutri ob 17.30 govor o negotovosti, ki trenutno prevladuje v Evropski uniji. Na srečanju z naslovom Evropa tvega bo govoril Piervirgilio Dastoli, predsednik italijanskega odbora Evropskega gibanja. Srečanje prireja združenje Dialoghi Europei.

Ženske se bodo jutri spomnile Cecilie Assanti

V palači Gopčević bo jutri ob 17.30 srečanje posvečeno preminuli pravnici Cecilii Assanti. Prireditelj je Ženski forum.

ŽALOSTNA NOVICA

Umrli je arhitekt Marko Hreščak

Kruta bolezen je premagala arhitekta Marka Hreščaka, ki bi v naslednjih dneh dopolnil 68 let. Doma je bil iz Trsta, precej let pa je preživel v Afriki, kjer se je uveljavil kot odličen in zelo ustvarjalen arhitekt. Po duhu je bil svetovljan in kulturno razgledana osebnost, ki je bila zelo navezana na rojstni Trst in njegov slovenski življenjski prostor.

Pokojni se je rodil v zavedni antifašistični družini. Mama Mira in oče Dušan sta bila partizana, oče nato eden vodilnih novinarjev na Primorskem dnevniku in v šestdesetih letih prvi Slovenec, ki je postal tržaški občinski odbornik. Marko Hreščak je bil v mladih letih obetajoč športnik pri Boru (lahka atletika), skoraj vse življenje pa je posvetil arhitekturi. Dolgo let, kot rečeno, v Afriki in nato še v Aziji, zadnja leta pa v Trstu, vmes pa še po svetu (npr. v od potresa razdejanem Haitiju). S svojim projektom je

zmagal na natečaju za obnovo Stadionu prvega maja pri Svetem Ivanu, ki zaradi finančnih problemov je žal ostal le na papirju, predstavlja pa osnovo ali bolje rečeno vizijo za prihodnost tega slovenskega večnamenskega središča.

Zadnje čase je živel pri Svetem Jakobu v bližini Primorskega dnevnika, kjer je večkrat prihajal na obisk. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

DSI - Jutri zvečer

Trubar in Trst

Društvo slovenskih izobražencev vabi jutri ob 20.30 v Peterlinovo dvorano, kjer bo govor o Primožu Trubarju in Trstu. Zgodovinarica in arhivistka Lilijana Žnidaršič Golec bo najprej izpostavila znana, a še vedno premalo upoštevana dejstva o Trubarjevem Trstu. Tu je 7. marca 1526 nastal najstarejši doslej znani zapis o Trubarju, v katerem je prvič izpričan tudi njegov rojstni kraj Rašica. Tržaško okolje je močno zaznamovalo pot »začetnika slovenskega knjižnega jezika«. V leto 1541 pa sega doslej neznan vir o Trubarju iz tržaškega škofijskega arhiva: prepis listine, s katero je škof Bonomo Trubarja imenoval za svojega zastopnika v sporu z Martinom Kusmanom (Cusman), oskrbnikom graščine Socerb. Del predavanja bo namenjen temu dokumentu ter možnih nadaljnjih odkritjih.

KRIŽ - SKD Vesna

V soboto start letošnjega Kriškega tedna

V soboto, 13. junija bo v Domu Alberta Sirka v Križu startal že tradicionalni Kriški teden, ki ga domače SKD Vesna prireja v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev in z rajonskim svetom za zahodni Kras. Uvodna prireditev bo koncert otroških zborov z naslovom Naši mladi ustvarjalci. Začetek ob 19. uri.

V torek, 16.6. se bo Kriški teden poklonil preminulemu gledališkemu igralcu Liviu Bogatcu. V Sirkovem domu bodo ob 21. uri predvajali posnetek komedije Čarobna noč s Festivala morja. O Bogatcu bosta spregovorila njegova poklicna sopotnica in prijateljica Miranda Caharija in Franko Cossutta. V petek, 19.6. bodo uprizorili komedijo Svakinja da te kap, v nedeljo, 21.6. pa bo plesna prireditev Flamenko pod zvezdami v izvedbi slovenske skupine Cora Viento. Začetek ob 21. uri. Kriški teden se bo končal v torek 23.6. s svetoivanskim kresom in z nastopom Kraški ovčarjev.

TEKAŠKI PRAZNIK - 20. junija

The Color run: rekordno število vpisanih tekačev

Na najbolj pisanem in zabavnem teku na svetu The Color run 2015 (slika *fotoDamj@n* je z lanskega teka), ki je v Trstu na programu v soboto, 20. junija, bo teklo 20 tisoč rekreativnih tekačev. Čeprav ti podatki niso uradni, je župan Roberto Cosolini zelo vesel nad številčnim odzivom, saj se je število vpisov podvojilo v

primerjavi z lanskim letom. Teka naj bi se udeležilo 5.200 Tržačanov in 15 tisoč ljudi iz drugih italijanskih mest, Slovenije in Hrvaške. V tiskovni noti je župan sporočil, da bo tekaški dogodek, čigar trasa bo potekala v starem pristanišču, poskrbel za promocijo našega mesta, ki se počasi uveljavlja tudi kot mesto zabave.

Loterija 6. junija 2015

Bari	52	9	61	41	30
Cagliari	42	59	63	14	45
Firenze	66	53	29	36	3
Genova	57	5	67	23	30
Milan	69	58	89	25	54
Neapelj	47	10	9	75	33
Palermo	11	31	61	32	62
Rim	27	76	68	33	45
Turin	28	9	37	47	49
Benetke	77	19	22	61	31
Nazionale	45	76	86	82	74

Super Enalotto št. 68

16 24 34 40 41 57 jolly 13	
Nagradni sklad	16.639.004,59 €
Brez dobitnika s 6 točkami	- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	- €
3 dobitniki s 5 točkami	76.703,51 €
481 dobitnikov s 4 točkami	483,33 €
21.523 dobitnikov s 3 točkami	21,49 €

Superstar

Brez dobitnika s 5 točkami	- €
6 dobitnikov s 4 točkami	48.333,00 €
118 dobitnikov s 3 točkami	2.149,00 €
1.606 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
11.314 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
26.350 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

45. Praznik vina

od 5. do 7.6.2015
park Hribenca v Zabrežcu

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 7. junija 2015

ROBERT

Sonce vzide ob 5.16 in zatone ob 20.51 - Dolžina dneva 15.35 - Luna vzide ob 0.00 in zatone ob 10.20.

Jutri, PONEDELJEK, 8. junija 2015

MEDARD

VREME VČERAJ: temperatura zraka 27,6 stopinje C, zračni tlak 1019,5 mb ustaljen, vlaga 42-odstotna, veter 6 km na uro jugovzhodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,2 stopinje C.

OKLICI: Pierpaolo Rovere in Antonella Antonini, Emanuele Esposito in Marina Diolosa, Massimiliano Guttadauro in Claudia Loganes, Garvey Cedric Salerno in Giulia Pizze, Daniele Medeotti in Rakhi Cont, Gaetano Dicaldo in Zinaida Reshetnikova, Massimo Udina in Deborah De Giovanni, Marco De Perini in Alina Chaykovska, Massimo Malabotta in Giovanna Marzari, Marco Dosio in Donatella Napoli, Fortunato Mayer in Liliana Stepich, Gjergji Rrodhe in Elisa Rampati, Antonio Liborio Fontana in Tanja Orel, Alfonso De Biase in Luigina De Leo, Uroš Grilanc in Nataša Zeriul, Alex Codarin in Nataša Jelovac, Marino Forza in Marinella Scarcia, Adrian Curinii in Jaqueline Santos Borges, Daniele Dagri in Lara Gentile, Luca Taunasio in Irene Izzo, Alan Pavat in Nina Corbatti.

Lekarne

Nedelja, 7. junija 2015

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Trg Goldoni 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor San Piero 2, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Božje Polje 1.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Goldoni 8 - 040 634144, Ul. Revoltella 41 - 040 941048, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C - 040 232253, Božje Polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Trg Goldoni 8, Ul. Revoltella 41, Ul. Tor San Piero 2, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Božje Polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Tor San Piero 2 - 040 421040.

Od ponedeljka, 8. do nedelje,

14. junija 2015:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Šentjakobski trg 1 - 040 639749, Trg Valmaura 11 - 040 812308, Opčine - Nanoški trg 3 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Šentjakobski trg 1, Trg Valmaura 11, Ul. Ginnastica 39/A, Opčine - Nanoški trg 3 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 39/A - 040 764943.
www.farmacistitrieste.it

Društvo Marij Kogoj

vabi na koncert

pevskega zbora
arhitektov Slovenije

arhiBOX

Zbor vodi Jelena Susmick.

Sobota 13.6.2015 ob 20.30,
cerkev Sv. Ivana - Trst

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnice in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.45, 21.15 »Fury«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »E' arrivata mia figlia«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.30, 20.00 »Basta poco«; 18.00, 21.30 »Il fascino indiscreto dell'amore«.

FELLINI - 17.00 »Mia madre«; 19.30 »Il racconto dei racconti«; 21.45 »The Tribe«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.10, 18.15, 19.45, 21.45 »Youth - La giovinezza«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.10, 18.00, 20.20, 22.10 »Eisenstein in Messico«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.10, 18.00, 20.20, 22.00 »Sei vive per Santiago«.

KOPER - PLANET TUŠ - 17.00 »Dežela jutrišnjega dne: Svet onkraj«; 17.30, 20.00 »Pobesneli Max: Cesta besa«; 14.15, 18.40, 21.10 »Pobesneli Max: Cesta besa 3D«; 15.10, 18.30, 20.50 »Prava nota 2«; 14.45, 18.00, 20.15 »Prelomnica Svetega Andreja«; 14.20, 16.45 »Spuzi na suhem 3D«; 13.30, 15.50, 18.15, 19.40, 20.40 »Vohunka«; 16.30 »Vroč pregon«; 14.50, 16.20 »Zvončica in legenda o Nikolizveri«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.45, 21.15 »Le regole del caos«; 16.30 »Il libro della vita«; Dvorana 2: 18.10, 22.00 »Tomorrowland - Il mondo di domani«; 16.30, 18.30, 20.15, 22.00 »Insidious 3«; Dvorana 3: 16.30, 20.00 »Pitch Perfect 2«; 16.30, 18.45, 21.15 »La risposta è nelle stelle«; Dvorana 4: 18.10 »Lo straordinario viaggio di T. S. Spivet«; 20.00, 22.00 »San Andreas«.

SUPER - 16.00, 17.45, 20.00, 22.15 »Accidental Love«.

THE SPACE CINEMA - 16.25, 19.05, 21.45 »Fury«; 16.40, 19.10, 21.40 »Le regole del caos«; 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Insidious 3«; 16.35, 19.00, 21.25 »Youth - La giovinezza«; 16.25, 19.00, 21.35 »Tomorrowland - Il mondo di domani«; 16.40, 19.05, 21.30 »San Andreas«; 17.00, 19.15 »Accidental Love«; 21.30 »Mad Max: Fury Road«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.30, 17.40, 20.00, 22.10 »San Andreas«; Dvorana 2: 16.10 »Il libro della vita«; 17.20, 19.45, 22.10 »Fury«; Dvorana 3: 15.15, 18.00, 21.00 »La risposta è nelle stelle«; Dvorana 4: 15.15, 17.30, 20.00, 22.10 »Le regole del caos«; Dvorana 5: 15.00, 17.20, 19.50 »Youth - La giovinezza«; 22.00 »Pitch Perfect 2«.

GABROVEC - V Društveni gostilni

Fotografska razstava o vaški preteklosti

Predsednik Društvene gostilne v Gabrovcu Lorenzo Breda je 23. maja na dobro obiskanem večeru (na sliki) s kratkim pozdravom odprl razstavo fotografij in obnem sklenil sklop dogajanj ob sedemdesetletnici osvoboditve. Fotografije visijo

na devetih panojih in prikazujejo življenje ter dogodke, ki so del naše gabrovske zgodovine v predvojnih, medvojnih in povojnih letih.

Razstava bo v prostorih Društvene gostilne na ogled do konca junija. (mz)

Zadruga Goriška Mohorjeva vabi na predstavitev projekta DIGITISK – DIGISPOMIN

v ponedeljek, 8. junija 2015, ob 11. uri
v dvorani "Tiziano Tessitori" v Deželni palači
na Oberdankovem trgu št. 5 v Trstu

O projektu digitalizacije časopisov
Novi glas, Katoliški glas, Novi list, Slovenski Primorec, Demokracija,
ki so odslej dostopni na spletnem portalu dLib.si (<http://www.dlib.si>) -
Digitalna knjižnica Slovenije,
bodo spregovorili: Peter Černic, predsednik Zadruga Goriška Mohorjeva,
predstavniki Nuk-a, časnikarja Miro Opelt in Saša Rudolf

Pokrovitelj predstavitve: Dežela FJK

Sodelujejo pevska, plesna in glasbena
skupina Vigred, mladinski orkester
godbe Nabrežina, razni mladi glas-
beniki ter ansambla To smo mi in
Rock n'Bndimi.

ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA
vabi na predstavitev projekta »Digitisk
- Digispomin« v ponedeljek, 8. junija,
ob 11. uri v dvorani T. Tessitori v
Deželni palači, trg Oberdan 5. O pro-
jektu digitalizacije časopisov Novi
glas, Katoliški glas, Novi list, Sloven-
ski Primorec in Demokracija, ki so
odslej dostopni na spletnem portalu
dLib.si (Digitalna knjižnica Slovenije),
bodo spregovorili: Peter Černic, pred-
sednik Zadruga Goriška Mohorjeva,
predstavniki Nuk-a, časnikarja Miro
Opelt in Saša Rudolf. Pokrovitelj
predstavitve: Dežela FJK.

**KULTURNI DOM FERRIZ OLIVARES -
MFU:** vabi na »Dobrobit in pravica do
zdravja«, predavanje s praktičnim
prikazom Metode Ferriz - Ferriere v
torek, 9. junija, ob 19.30. Info na tel.
040-9882109 ali 338-3476253.

ZALOŽBA MLADIKA vabi v torek, 9.
junija, ob 20. uri na srečanje s pesni-
kom Marijem Čukom na kmetijo, Re-
pen 45. O zadnji pesniški zbirki »Ko
na jeziku kopni sneg« se bo s pesni-
kom pogovarjala Vilma Purič. Glasba:
Dean Rebecchi.

SKD TABOR - Prosvetni dom Opčine:
»Zaplešimo« v sredo, 10. junija, ob
18.00. Sodelujejo društvene plesalke,
gostje in napovedovalka Špelca Če-
belca.

VIOLINSKI ODSEK Glasbene Matice
vabi otroke, ki bi radi spoznali violi-
no, na zaključni koncert violinistov, ki
bo na sedežu GM, Ul. Montorsino 2,
v sredo, 10. junija, ob 18.30. Nastopali
bodo tako začetniki kot tekmovalci,
tako v duu kot v orkestru Do re mi
malih violinistov. Po nastopu bo sle-
dila predstavitev violine.

NŠK IN KRUT vabita na predavanje
Adriane Hovhannessian o Armencih
v Trstu, ki bo v čitalnici NŠK, Ul. S.
Francesco 20, v četrtek, 11. junija, ob
18. uri. Pogovor bo vodil Aljoša
Fonda.

**KULTURNI DOM FERRIZ OLIVARES -
MFU:** vabi na predavanje »Vzganjanje
otrokovega talenta za bodočnost v mi-
roljubju. Empatija misli Marie Mon-
tessori in Davida Ferriz Olivaresa« v
petek, 12. junija, ob 19.30. Info na tel.
040-9882109 ali 338-3476253.

SKD VESNA, Društvo Slomškov dom
in Glasbena Matica vabijo na koncert
»Mladi kriški upi« v petek, 12. junija,
ob 20.00 v Slomškovem domu v
Križu.

V GALERIJ V TRSTU, Trg Piazza Vec-
chia 6, razstavljata slikarja Evgen Pan-
crazi in Maria Pancrazi do petka, 12.

junija. Urnik: ob delavnikih 10.00-
12.30 in 17.00-19.30; nedelja 10.00-
12.00. Petek popoldne in ponedeljek
zaprto.

ANTROPOZOFSKO ZDRUŽENJE Sku-
pina Fortunato Pavis, Ul. Mazzini 30,
prireja v soboto, 13. junija, ob 20. uri
predavanje na temo: »Človek na pre-
vesici - antropozofija in židovstvo v ži-
vljenju in delu Saula Dellowa«. Pre-
daval bo dr. Davide Espro. Priporo-
čamo, da se prijavite na tel. 339-
7809778.

DRUŠTVO MARIJ KOGOJ vabi v so-
boto, 13. junija, ob 20.30 v cerkev sv.
Ivana na koncert zbora arhitektov
Slovenije ArhiVOX, ki ga vodi Jelena
Susnik.

**REVIJA KRAŠKIH PIHALNIH GODB -
ZSKD in JSKD** vabijo na koncerte 21.
revije: v soboto, 13. junija, ob 20.30 na
Kontovelu oz. v primeru slabega vre-
mena v Kulturnem domu Prosek
Kontovel (nastopajo GD Prosek, PO
Breg, PO Ricmanje in KPG Sežana).

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM
vabi ob zaključku sezone na zabavno
kraško muzikomedijo »Utrinki«, v iz-
vedbi skupine KUD Grešni kozli. Z
glasbo in številnimi prizori bosta pu-
bliku zabavala Matej Gruden in Iztok
Cergol. Prireditev bo v Marijinem do-
mu v Rojanu, Ul. Cordaroli 29, v ne-
deljo, 14. junija, ob 18. uri.

**GLASBENA MATICA - ŠOLA »M.KO-
GOJ«** v sodelovanju s SKD Barkovlje
vabi na koncert S flavto v poletno noč
v nedeljo, 14. junija, ob 20.00 v dvo-
rani SKD Barkovlje, Ul. Bonafata 6.
Večer bodo oblikovali učenci GM Tja-
ša De Luisa, Valentina Jogan, Jan Kalc,
Urška Petaros in Metka Zeriali iz ra-
zreda prof. Erike Slama ob klavirski
spremljavi prof. Claudie Sedmach.

SKD IGO GRUDEN vabi na Zaključni
večer društvenih zborov v nedeljo, 14.
junija, ob 20. uri. Nastopajo: OPZ Pet-
pedi (vodi Mirko Ferlan), MIPZ Igo
Gruden (vodi Mirko Ferlan), DPZ

Kraški slavček - Krasje (vodi Petra
Grassi) in MePZ Igo Gruden (vodi
Janko Ban).

DSI vabi na ogled fotografske razstave
»Na poti enakopravnosti - Ženska to-
ponomastika v Sloveniji« v Peterlinovi
dvorani, Ul. Donizetti 3, v prvem nad-
stropju. Urnik: ponedeljek, sredo, pe-
tek, sobota 16.00 - 18.00; torek, četr-
tek, nedelja 11.00 - 13.00 do vključno
ponedeljka, 15. junija. Za ostale in-
formacije na tel. 329-0224074.

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, s po-
kroviteljstvom ZSKD in Slovenske
prosvete, vabi v petek, 19. junija, ob
20.30 na »Svet je bratstvo in ljube-
zen«, pozdrav poletju, ob petju, glas-
bi in degustaciji s presenečenjem. Na-
stopa ŽVS Barkovlje, vodi A. Pertot,
sodelujejo mladinci in mladinke Glas-
bene kambrece, Tomaž Baldassi ter
Willy Perko in Walter Starc.

FOTOVIDEO TS vabi na ogled foto-
grafske razstave Miloša Zidariča v
prostorih gostilne v centru Zgonika
in Nataše Peric v Ljudskem domu v
Križu.

RAZSTAVA O GABROVCU v predvoj-
nih, medvojnih in povojnih letih je od-
prta v društveni gostilni v Gabrovcu
do konca meseca.

ZAHVALA

Albina Bogatec vd. Caharija

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z
nami sočustvovali in na katerikoli na-
čin počastili spomin naše drage.
Posebno zahvalo zdravnici De Miche-
lini, bolničarkam zdravstvenega okra-
ja št. 1 Devin-Nabrežina in cerkven-
mu pevskega zboru.

Družina

Nabrežina, 7. junija 2015

Pogrebno podjetje Sant'Anna-Nabrežina

7.6.2014

7.6.2015

Danes poteka prva obletnica smrti na-
šega dragega

Bogdana Sturmana

Boleče se ga spominjamo

vsi domači

Mačkolje, 7. junija 2015

8.6.2014

8.6.2015

Marija Zahar vd. Abram

Draga mama,
vedno v mojem srcu.

Lučka

Izleti

DSMO K. FERLUGA, KD Istrski grmič
Škofije in KD Hrvatini vabijo na Po-
hod prijateljstva danes, 7. junija. Zbi-
rališče ob 8.30 na trgu pri cerkvi na
Škofijah. Povzpeli se bomo po trasi
slovenske transverzale na južno stran
Hrvatino do Cerejev, kjer je predvi-
den krajši postanek. Nadaljevalo se bo
po Graničarski poti do Starih Milj.
Predvidene so 3 ure hoje. Info na tel.
št. 347-5853166.

KLUB PRIJATELJSTVA in Vincencije-
va Konferenca vabita v petek, 12. ju-
nija, na avtobusni izlet v Labin: ogled
mesteca in njegovega zanimivega
muzeja, kosilo, nato spust do morja v
Rabac z možnostjo sprehoda po ob-
morski promenadi. Info v večernih
urah na tel. 040-225468 (Vera).

IZLET LETNIKOV 1960 v Rovinj, 13.
junija. Prosimo izletnike naj prine-
sejo potrdilo o plačilu (akontacijo)
najkasneje do srede, 10. junija. Info
na tel. 040-2171334, 335-6407258
(Nives).

SPDT se bo udeležilo Srečanja sloven-
skih planincev, v organizaciji Planin-
ske zveze Slovenije in PD Kranj, v so-
boto, 13. junija, na Krvavcu. Predvi-
den je prevoz z avtobusom. Za infor-
macije in prijavo do ponedeljka, 8. ju-
nija, na tel. 040-413025 (Marinka).

LETNIKI 1950 IN 1951 občine Dolina
in Vzhodnega ter Zahodnega Krasa,
organiziramo v soboto, 27. junija,
enodnevni izlet v neznanu. Priporo-
čamo, da vzamete s sabo telovadne
copate. Za ostale info in vpisnino na
tel. 333-1157815 (Ladi), 347-4434810
(Livio), 339-7064120 (Milan).

SKD RDEČA ZVEZDA organizira eno-
dnevni izlet na Blejski grad s kosilom
v soboto, 27. junija, z odhodom ob
9.30 iz Zgonika. Info in prijave do 15.
junija na tel. 340-8940225 (Madalena)
ali skd.rdecavezda@gmail.com.

EXPO s Kru.tom od 25. do 27. sep-
tembra: avtobusni izlet z dvodnevnim
doživljanjem Svetovne razstave, na so-
boto tudi v večernih urah, ko se vrsti-
jo številne prireditve in koncerti.
Tretjega dne sledi vodeni ogled Ber-
gama, antičnega centra in novega de-
la mesta. Informacije, program in pri-
jave na sedežu Krut-a, Ul. Cicerone 8,
(2. nadstropje) tel. 040-360072,
krut.ts@tiscali.it.

Društvo slovenskih izobražencev

vabi jutri v Peterlinovo dvorano,
Donizettijeva 3

predavanje zgodovinarke
Lilijane Žnidaršič Golec

Primož Trubar in Trst
Novi podatki
in novi poudarki

Začetek ob 20.30

telstva«. Gast večera s šaljivimi pri-
zori bo gledališka skupina Dekani.

SKD LIPA BAZOVICA vabi na ogled
razstave slik »Kamnite pastirske hiške
na B'zovskem in v okolici«, v dvo-
rani Gospodarske zadruga v Bazovici.
Danes, 7. junija, od 19.00 do 20.30.

SKD LIPA iz Bazovice organizira danes,
7. junija, ob 20.30 na M'zarju koncert
»Pesem na M'zarju« posvečen 70 -
letnici osvoboditve. Sodelujejo OPZ
Slomšek, MePZ ter MoVS Lipa in
glasbena skupina Ovce.

SPD KRASJE vabi danes, 7. junija, ob
18. uri v Ljudski dom v Trebče na sre-
čanje otroških zborov. Nastopajo
OPZ Mini Venturini, otroška sku-
pina Vesela ventlad in OPZ Krasje.

UNINT - Šola umetnosti vabi na ogled
razstave velikana fotografije S. Salga-
do »Profumo di sogno« z umetnikom
Leonardom Calvom danes, 7. junija.
Za ostale info na tel. 338-3476253.

DSI vabi v ponedeljek, 8. junija, v Pe-
terlinovo dvorano, Ul. Donizetti 3, na
predavanje zgodovinarke Lilijane Žni-
daršič na temo »Pogled v tržaške ar-
hive ob 507. obletnici rojstva Primo-
ža Trubarja«. Začetek ob 20.30.

SKD VIGRED vabi v ponedeljek, 8. ju-
nija, ob 20. uri na prostor pod vrtcem
v Šempolaju na Zaključno prireditev.

POGREBNO PODJETJE

Trenutku

žalosti...

v ljubezni

...in tradicija

OPČINE - Proseška Ulica 18
TRST - Ul. Torre Bianca 37/a
TRŽIČ - Ul. San Polo 83, Zelena številka: 800 860 020

Na razpolago za prevoze pokojnikov
iz bivališča ali doma starejših občanov.

ZELENA ŠTEVILKA **800 833 233**

Tel. 345 2355013

Nudimo še pomoč pri
dedovanju in pokojninah
PRIDEMO TUDI NA DOM!

Prireditve

KD IVAN GRBEC Škedenjska ul. 124,
vabi danes, 7. junija, ob 18. uri na kon-
cert ŽPZ Ivan Grbec, ki ga vodi Sil-
vana Dobrilla »35 let pesmi in prija-

15. MLADA VILENICA - Včeraj v Lokvi

Praznik mladih literarnih duš

Med nagrajenimi tudi Tržačanki Elena Antoni in Chiara Lepore

Nagrada mlada Vilenica je že dobrih petnajst let predvsem praznik otroške in mladinske ustvarjalnosti. Letošnje nagrade so podelili včeraj v Lokvi, medtem ko bo mednarodni literarni festival Vilenica potekal od 1. do 6. septembra. Tu je ves dan potekal razvejan kulturni program. Med ustvarjalnimi delavnicami (nekatero so vodili tudi taborniki in tabornice Roda Modrega vala), pevskimi in plesnimi nastopi, koncerti in drugimi dogodki, je seveda največ zanimanja vladalo za nagrajevanje najboljših literarnih prispevkov. Kulturno društvo Vilenica iz Sežane je nagrade podelilo v kategorijah vrtec, prva, druga in tretja triada osnovne šole ter srednja šola. Marsikatera nagrada je »romala« v Avstrijo in Italijo, saj je natečaj odprt tudi šolam s slovenskim jezikom iz sosednjih držav.

Kiara Sara Klafelc iz Vrtca Studenci v Mariboru je bila nagrajena za pesem Jama Vilenica, ki je, kot piše v utemeljitvi, že skoraj prava mala izpoved, podana v izdelani zgradbi. Iz prve triade osnovne šole je bil nagrajen David Čop (dvojezično varstvo ABCC Celovec) za pesem Jama je jama, imenitno jezično vajo - igro s kar zahtevnim progresivnim akrostihom, s pristržnimi asociacijami, ki jih diktirajo rime in črkovni izpis zastavljenega geografskega in pesniškega pojma Vilenica.

Iz druge triade je bila nagrajena Chiara Lepore (Istituto G. Lucio, Milje). Njena Jama Vilenica je neverjetno neponarejena, topla, nič šolsko, nič papirnato izpisana pravljica, ki kljub zgoščeni pripovedi uvodoma izkazuje tudi otroško čudenje ob veličastnem naravnem pojavu. Zanimivo, da se nasmeja no dekletce slovenščino uči šele nekaj let (kot drugi tuj jezik na miljski šoli).

Iz tretje triade je nagrada mlada Vilenica prejela Špela Zadel iz OŠ Knežak. Njena pesem Zamišljeno gledam gane s svojo preprostostjo in preseneti s spoznanjem, kako je pri mladostniku in za

Elena Antoni

FOTODAMJ@N

Chiara Lepore

FOTODAMJ@N

Med razstavljenimi ilustracijami so bile tudi tiste Klavdija Palčiča

FOTODAMJ@N

ta čas izjemno čustvovanje, ki se zrcali v podobah narave, ne pa v twiteraško površnem, praznem besedovanju.

Lina Malovič iz gimnazije Ptuj je bila nagrajena za pesem Pokop Atlanti - rapersko izpisan baladni motiv usode/katastrofe v mitični Atlantidi: precej baročen, mestoma nadrealistično zastavljen tekst, z drobcami iz antičnega sveta, ki pa v zadnjih šestih verzih dobi smisel v zrcalni podobi - primeri z lastno bojaznijo pred kaosom in temo.

V vseh naštetih kategorijah so podelili tudi posebne nagrade. Med temi je priznanje prejela tudi Elena Antoni, dijakinja DNSŠ sv. Cirila in Metoda iz Trsta, ki je komisijo prepričala s pesmijo Sam v temi, odlično izpovedjo bivanjskega protislovja.

Med včerajšnjimi spremljevalnimi dogodki je bila tudi razstava ilustratorjev revije Galeb, na kateri je bil na ogled manjši izbor ilustracij Dunje Jogan, Katerine Kalc, Klavdija Palčiča, Žive Pahor, Magde Starec in Ivane Soban.

SNG NOVA GORICA - Krstna izvedba dela Rafaela Spregelburda

»Kaotična« Neumnost

Igra za pet igralcev. Poigravanje z igralci. Tragično-ironično obravnavanje pohlepa. Skratka Neumnost. Sestavni del Heptalogije Hieronymusa Boscha. Tako je Rafael Spregelburd zastavil Neumnost, ki je v četrtek, 22. maja, v SNG Nova Gorica doživela slovensko krstno izvedbo.

Igra, nastala za pet igralcev zasebne gledališke skupine argentinskega avtorja, se odvija v Las Vegasu. Slovenskemu občinstvu so jo predstavili v Novi Gorici, eni prestolnic igralništva na tem območju: naj to razumemo kot naključje? Tudi po očni uveljavljenega sodobnega argentinskega avtorja naključji ni, pravzaprav so eno gonil dogajanja. Kot to prikazuje tudi v tej svoji Neumnosti, v petih zgodbah, ki sestavljajo igro. V njej pet igralcev nastopa v 24 likih: to je zahtevna igralska preizkušnja, ki jo je Spregelburd - ta je med drugim tudi igralec - naložil članom svoje skupine. Obenem pa paralelno na odru razkriva svoj pogled na današnji svet: denar je močno gonilo človekovih stalnih naprezanj, da bi si ga zagotovili čim več; različne zgodbe, pa pravzaprav venomer ena in ista zgodba ...

Kot četrti del že omenjene heptalogije (zbirke sedmih iger) je La Estupidez (Neumnost) bila prikazana leta 2003. V slovenščino jo je prestavila Marjeta Preslesnik Drozg, za SNG Nova Gorica pa režirala Ivana Djilas. S to komedijo, v kate-

ri nastopajo »katastrofični« liki, kot v daljšem intervjuju, objavljenem v gledališkem listu, pravi Spregelburd, novogoriški teater zaključuje tokratno sezono. V uprizoritvi, v kateri pet igralcev nenehno prehaja iz ene vloge v drugo, se prepleta več zgodb. Vsebinsko je nemogoče, točneje nesmiselno obnoviti. Zgodbe imajo nekaj skupnega: vse se odvijajo v lasvegaškem motelu, posamezni liki pa se na različne načine skušajo dokopati do denarja. Ločujejo jih situacije, družbeni in ekonomski položaj, izobrazba, odnos do drugih ... Za gonilno silo je avtor izbral pohlep, enega od smrtnih grehov (obravnavajo jih v svoji hep-

talogiji), vsemu pa vlada kaos. Vendar kaos, tako Spregelburd, »ni nujno nered. Je le kompleksnejša organiziranost vztrikov in posledic.« V tej kompleksni, včasih vrtoglavi igri »popolnega kaosa, ki interpretira resnično življenje« v raznih vlogah nastopajo Marjuta Slamič, Ana Faccini, Miha Nemeč, Andrej Zalesjak in Kristijan Guček. Kot resnično življenje tudi uprizoritev niha med smešnim in tragičnim; na novogoriškem odru pa se Spregelburdova igra v ne vselej dosledni režiji Ivane Djilas prevesi v vsakodnevno dolgočasje. Ko je kaos preveč kaotičen, postane nevzdržljiv. (bip)

Pet igralcev nastopa v kar 24 likih

SNG NOVA GORICA

MLADIKA - V torek pesniški večer v Repnu Ko na jeziku kopni sneg ...

Na kmetiji Pri Branovih v Repnu bodo v torek (ob 20. uri) gostili pesniški večer z Marijem Čukom. Novo pesniško zbirko tržaškega pesnika in novinarja je pred nekaj meseci izdala založba Mladika. V knjigi, ki nosi naslov Ko na jeziku kopni sneg najdemo vsa glavna tematska območja Čukovega pesnjenja, številne prestope v razvezano domišljijo, izstopa pa tudi pesnikov jezik, ki premore intenzivne metaforično bogate in vizualno dinamične izrazne postopke. Zbirko bo predstavila Vilma Purič, za glasbeno kuliso bo poskrbel Dean Rebecchi. Za pokušino pa bralcem ponujamo hudomušno pesem, za katero je Čuk dobil navdih pri samem Francetu Prešernu ...

Po Prešernu

Od nekdanj lepe' so Slovenke slovele, na travi ob potoku so pesmice pele. Pa pride po vodi črni zamurc, velik je bil, še večji kot zmaj. Lepe Slovenke so se razbežale, doma pa v postelji milo jokale, ker niso zamorca pobliže spoznale. Čakajo princa iz devete dežele, a princ na konju letijo drugam, k dekletom, ki rade ponudijo cvet, na rane spustijo dražljivi balzam.

Od nekdanj lepe' so Slovenke slovele, a kaj to pomaga, živijo osamele. Ker skrbno zaklepajo svoje zaklade, jim pajčevina raste do brade.

REVIJA GALEB - Aprilska številka

Pravljice, pesmice, naloge, šale in še kaj ...

Aprilsko naslovnico revije Galeb je naslikala Alexia Paoletti, učenka 2. razreda OŠ Albert Sirk v Križu. Na notranjih straneh revija prinaša pravljice, pesmice in didaktične naloge, vsebinsko pa lepo dopolnjujejo pisane ilustracije. Na prvih dveh straneh je pesem Špele Kaplja Jutrana Rosa, ki jo je pravilčno ilustrirala Mojca Cerjak. Zvesti ilustrator Galeba je tudi Štefan Turk, ki je likovno upodobil pesmico Martine Legiša z naslovom Palček Elo. Pesem Jurta Jakoba pripoveduje o življenju sipe, ki plava v velikem oceanu. Pesem je ilustrirala Anja Jerčič Jakob.

Med listanjem Galeba se lahko mladi bralci pozabavajo ob v obliki stripa pripovedovani zgodbi o medvedku in miški, ki tokrat mešata beton. To pripoved dopolnjujejo naloge, ki so ravno pravnje za učence nižjih razredov. Ker se vsak mesec april začne s šalami, je zanimiva zgodba Lovro in Tinka, v kateri Maja Furman piše o prvoaprilski šali. Zgodbico Palček Ušesnik, v kateri bralci lahko spoznajo, kakšne barve so njihove sanje, je napisal Marko Gavrilovski, imenitno pa jo je ilustrirala Katerina Kalc. Ljudsko pravljico o viteškem pesniku je prispevala Marjeta Zorec, ki je tokrat opisala ozadje nastanka pesmi V službi dame, ki naj bi jo napisal vitez Ulrik Liechtenstein. Ta zgodba ponuja še celo vrsto zanimivosti, med katerimi velja izpostaviti dejstvo, da je bil vitez Ulrik eden največjih častilcev viteškega življenja in kulture v vzhodnoalpskem prostoru, vendar pa njegovi opisi avantur kažejo, da je znal presneto dobro pretiravati.

Slikovite besedne zvezde o vodi so zanimivo branje za vse tiste, ki bi radi vedeli, s čim vse se povezuje voda. Prispevek je uredila Klarisa M. Jovanovič. Zgodbica Mravljincek Mrovi in bro-

dolomci iz Termitreje, ki jo je napisal Robi Šabec, pripoveduje o daljni deželi, v kateri so živele termite, ki so zaradi suše iskali boljše življenje drugod. Naravoslovno vsebino ima rubrika Žuželčje kronike, ki v fokus postavlja kobilice. Avtor prispevka Tomaž Pisanec je zelo natančno predstavil zanimiva bitja s kopico svojevrstnih telesnih značilnosti. Pristrčno kobilico je ilustriral Boštjan Plesničar.

V vsakem Galebu se najde tudi likovna delavnica. Jasna Merku je tokrat pripravila prispevek o Lojzetu Spazapanu, za likovno navdušene otroke pa tudi nasvete za zanimivo tehniko. Nove igrive naloge za samostojno, zabavno reševanje in učenje so na kar petih straneh. Na zadnjih straneh je tako kot vedno rubrika Naši šolarji pišejo in rišejo, v kateri so svoje risbe in spise prispevali učenci osnovnih šol Pinko Tomažič Trebče, M. Samsa - I.Trinko Zamejski Domjo in Ricmanje ter učenci osnovne šole Albert Sirk Križ. (sč)

GLASBENA MATICA - Številni nastopajoči v tržaški baziliki sv. Silvestra

Napredki in dosežki na treh akademijah

Bazilika sv. Silvestra je postala priljubljeno prizorišče akademij, ki jih Glasbena matica prireja ob koncu šolskega leta, in tudi letos so trije nastopi v njej prikazali napredek in dosežke najboljših učencev, tako solistov kot komornih skupin. Mnogi so uspešno zastopali šola na uglednih tekmovanjih, za kar jim je šola podelila priznanja, še pred prvim nastopom pa je številno občinstvo pozdravila predsednica Glasbene matice Milena Padovan: dejala je, da komaj dohaja množico dogodkov, pri katerih je šola soudeležena, kar je znak velike vitalnosti, pa tudi kvalitetnega pedagoškega dela. Izpostavila je pomembno vlogo, ki jo ima šola v našem prostoru, saj ne pripravlja samo profesionalne glasbenike, temveč celo vrsto diplomirancev, ki s svojim znanjem bogatijo prosvetno dejavnost; kapilarna prisotnost na širokem teritoriju od Trsta in Gorice do Benecije in Kanalske doline je dragocen povezovalni faktor, ki pomeni za šolo dodano vrednost, pa tudi odgovornost. Padovanova se je zahvalila ravnatelju in profesorjem za trud ter čestitala vsem, ki so kakorkoli prispevali k razveseljivim uspehom.

Trobentač *Gabriel Legiša*, ki študira pri prof. Petru Pačniku, je odprl program s prvim stavkom Loiletove Sonate v Es-Duru ob spremljavi prof. Claudie Sedmach, nato je harmonikar *Jakob Kralj*, učenec prof. Igorja Zobina, dovršeno zaigral Derbenkove Variacije na rusko temo. Flavtistka *Maja Devetak*, učenka prof. Iris Riseigari, je zaigrala prvi stavek Plattijeve Sonate v e-molu ob spremljavi prof. Sedmachove, pianistka *Linda Cappellini*, učenka prof. Tamare Ražem Locatelli, pa je izbrala romantični Nokturno Bojana Glavine. Kitarist *Tjaš Leghissa*, učenec prof. Marka Ferija, je zaigral Coldrickov Lament, harmonikar *Matej Perčič*, učenec prof. Zobina, pa je živahno podal Zoltarjevo Potujoče pevce na dvoru iz Otroške suite št.1.

Violinistka *Sara Schisa*, ki ima tudi letos zelo bogato bero uspehov na mednarodnih tekmovanjih, je potrdila odlike šole prof. Armina Seška s prepričljivo izvedbo Legende op.17 Henryka Wieniawskiego, ki jo je pri klavirju spremljala prof. Zontova. Vrsto nadpovprečno nadarjenih učencev je nadaljeval pianist *Simon Kravos*, učenec prof. Ražmove, ki je z občutkom zaigral zahtevni Lisztov Nokturno št.3 v As-Duru, nato je kitarist *Francesco Cenci*, učenec prof. Ferija, zaigral Rodrigovo En los trigales. Violinistka *Emanuela Colagrossi*, učenka prof. Seška, je ob spremljavi prof. Zontove okusno zaigrala Sarasatejevo Romanco andaluso op.22, tolkalce *Lorenzo Dari*, briljantni učenec prof. Tomislava Hmeljaka, pa je navdušil občinstvo z mojstrsko izvedbo Habetovega Plesa komarjev ob spremljavi prof. Sedmachove. Glasbeni del večera sta s Thomasovo Carmen Fantasy stopa zaokrožili učenki prof. Tatiane Donis, harfistki *Paola Gregoric* in *Martina Carecci*, ki sta tako posamezno kot v duu osvojili celo vrsto nagrad, nato je ravnatelj Bogdan Kralj povabil na oder vse učence, ki so si na večjih in manjših tekmovanjih prisluzili medalje in pokale: zahvalil se je pedagogom, učencem in njihovim družinam ter dejal, da tekmovanje ne sme postati cilj, temveč samo sredstvo za muzikalno in tehnično rast. Cecilia in

Max Zuliani med samostojnim koncertom, ki je zaznamoval letošnjo drugo akademijo Glasbene matice, zgodaj desno pevski tercet iz razreda prof. Ilarie Zanetti

FOTODAMJ@N

Kvartet kitaristov iz razreda prof. Marka Ferija, spodaj violinistka Maša Kocijančič

FOTODAMJ@N

Matilde Bertolini, Julija Cante, Martina Carecci, Francesco Cenci, Rok Dolenc (nekateri so bili zaradi drugih obveznosti odsotni), Paola Gregoric, Elia Gustin, Alida Shahrzad Igbaria, Melanie Imperia, Goran Košuta, Jakob in Julija Kralj, Simon Kravos, Helena Lupinc, Damjan Opačić, Ivan Pavlicevich, Matej Perčič, Ema Petecjan, Sara Schisa, Maks Skerk ter dvojčka Max in Vanja Zuliani so prejeli priznanja in ravnateljeve čestitke, nato sta Paola Gregoric in Martina Carecci dodali še živahno glasbeno točko, Salzedovo Rumbo.

Rahločutni Max Zuliani

Reforma glasbenega šolstva je na šolo Glasbene matice imela pozitivne in negativne posledice: gojenci višjih tečajev so domala prisiljeni, da se vpišejo na državne konservatorije, naša šola pa je sklenila dogovor s videnskim konservatorijem Tomadini, ki učencem omogoča polaganje izpitov na domači šoli v slovenskem jeziku. Konvencija je stopila v veljavo v šolskem letu 2011-12 in od takrat je že preko petdeset učencev uspešno opravilo izpite iz glavnega in stranskih predmetov. Na drugi zaključni akademiji je ravnatelj Bogdan Kralj izročil dvojezična spričevala lepemu številu gojencev, protagonist večera pa je bil šestnajstletni pianist *Max Zuliani*, učenec profesorice Tamare Ražem Locatelli, ki je s klavirskim recitalom zapolnil vrzel, ki je v zadnjih letih nastala ravno zaradi reforme.

Zuliani je v samih petih letih študija z imenitno pedagoginjo dosegel zavidljive uspehe: najvišje nagrade je prejel na uglednih mednarodnih tekmovanjih, letos pa je z bratom, violinistom Vanjo, začel osvajati nagrade tudi v kategoriji za duo. Izjemna rahločutnost in muzikalnost odlikujeta mladega pianista, ki je za samostojni recital pripravil kar pester in zahteven program: začel je z Mozartovo Sonato v c-molu KV 457, ki je že za-

radi molovega tonalitete bolj resnoba, v Zulianijevi interpretaciji pa je dobila kar dramatične razsežnosti, kot bi mladostnik v njej že slutil viharost kasnejšega obdobja Sturm und Drang. Bolj umirjeno je zazvenel drugi stavek, čeprav je bilo podtalno še vedno zaznati razburjenje, ki je spet privrelo na dan v tretjem stavku.

Pianist je pokazal pozoren pristop do treh Preludijev Lucijana Marije Škerjanca-št. 1,3 in 9- in vsakemu podelil različnih značaj s premišljeno izbiro barv in agogike, najlepše soglasje pa je našel v Lisztovi skladbi Les Cloches de Geneve iz zbirke Romarska leta-Années de pelerinage, kajti bujna fantazija madžarskega mojstra z lahkoto očara najstnika, ki v njej najde odsev lastnih nemirov. Podobno duhovno ubranost je Zuliani našel tudi v romantiki Lisztove koncertne etude Un sospiro, kjer je prišla do izraza tudi odlično izpiljena tehnika. Sergej Rahmaninov je sklenil program z dvema Preludijema iz op.16, razmišljujočim št. 3 in viharo zagnanim št. 4, ki ju je pianist podal s prepričljivim poustvarjalnim zamahom. Dolgi navdušeni aplavzi so zaslužen nagradili mladega talenta, ki je za dodatek izbral po značaju bolj lahkotno, a tehnično kar zahtevno Etudo Moritza Moskowskega.

Ravnatelj Bogdan Kralj je nagradil številne učence in učence GM

FOTODAMJ@N

Tretjo akademijo briljantno uvedla mala Alida

Na treh zaključnih akademijah je Glasbena matica predstavila rezultate izjemno resnega strokovnega dela svojih pedagogov, čigar uspeh pogujeje različni faktorji, predvsem nadarjenost in delavnost učencev. Kvalitetni razpon nastopajočih je bil zelo širok, kot je bila široka tudi starostna pahljača, nekje od osmega do osemnajstega leta, in ravno osemletna violinistka *Alida Shahrzad Igbaria*, učenka prof. Jagode Kjuder, je z Bacewiczevim Poljskim kapisom in Kreutzerjevo etudo št. 23 briljantno odprla tretjo Akademijo: deklici je narava podarila osupljiv talent, kar so potrdili tudi uspehi na mednarodnih tekmovanjih - ne nazadnje je 30. maja osvojila tretje mesto na izjemno zahtevnem tekmovanju Postacchini v Fermu, kjer se zbirajo najboljši mali talenti iz cele Evrope in Azije.

Ema Petecjan, učenka prof. Petre Grassi, je ljubko podala Coultardo-vo Malo šalo, sledila sta dva učenca prof. Janoša Jurinčiča: kitarist *Damjan Opačić*, že zelo uspešen na raznih tekmovanjih, je lepo zaigral Bogdanovičev Stari avtomobil, *Maks Skerk* pa je z občutkom interpretiral Mertzovo Romanco. Pianistka *Alice Alleganti*, učenka prof. Denise Veresove, je s fantazijo podala Martinuovo Lutkovno gledališče, *Helena Lupinc*, učenka prof. Claudie Sedmach, pa je pokazala živ poustvarjalni zanos v Bartokovih Romunskih plesih. *Maša Kocijančič*, učenka prof. Kjudrove, je v Severnovem Poljskem plesu (pri klavirju prof. Sedmachova) razkrila razveseljiv tehnični in muzikalni napredek, nato je nastopil klarinetist *Anton Jazbec*, učenec prof. Marka Štoke, ki je ob spremljavi prof. Sedmachove gladko odigral 1. stavek Koželuhovega Koncerta v Es-Duru. V popolnem sozvočju z naslovom

Aufschwung (Zalet, zanos) je pianistka *Julija Kralj*, učenka prof. Tamare Ražem Locatelli, odigrala Schumannovo skladbo, sledil je *Rok Dolenc*, nadpovprečno nadarjen učenec prof. Ražmove, ki je svojo muzikalnost ter interpretacijsko zrelost vлил v prepričljivo izvedbo Lisztove Le chappelle de Guillaume Tell iz zbirke Romarska leta.

Prof. Ilaria Zanetti je pripravila tercet Then since our charms iz Purcellove opere Dido and Aeneas, v katerem so učenke *Eva Pozzocco*, *Maria Luisa Cigui* in *Ester Gomisel* (pri klavirju prof. Sedmachova) razkrile svoje poustvarjalno veselje, pa tudi nekaj težav pri osvajanju zanesljive pevske tehnike. Sledili sta flavtistki *Valentina Jogan* in *Metka Zeriali*, učenki prof. Erike Slama, ki sta ob spremljavi prof. Sedmachove dovršeno odigrali Kronkejev Scherzo. Večkrat nagrajena violinist in pianist *Vanja in Max Zuliani*, (prof. Sešek in prof. Ražmova) sta v prvem stavku Dvoržakove Sonatine upravičila svoje uspehe, nato je nastopil kvartet kitaristov iz razreda prof. Marka Ferija: *Francesco Cenci*, *Jaš Leghissa*, *Ivan Suppani* in *Gabrijel Žetko* so v venčku južnoameriških ljudskih plesov pokazali lepo ubranost, prav tako harmonikarja *Andrej Bachi* in *Mitja Tull*, učenca prof. Fulvija Jurinčiča, ki sta se uspešno preizkusila v Bossanovi Victorja Vlasova in z ljubko Lievo Svenneprova prijetno sklenila akademijo.

Ravnatelj Bogdan Kralj je zbrano občinstvo povabil še na dve prireditvi, ki bosta sklenili šolsko leto: 18. junija bo na sedežu KD Barkovlje večer posvečen učencem kompozicije, 20. junija pa bo v Luteranski cerkvi poleg zbora Jacobus Gallus in harmonikarskega orkestra Syntesis4 nastopil mali orkester GM, ki ga sestavljajo godalci, pihalci, trobilci in tolkalci.

Katja Kralj

Prvo leto dvojezičnega vrtca

Prvi dan pouka na dvojezični osnovni šoli

Skupinska slika pred stavbo v Ažlinski ulici

ŠPETERSKA DVOJEZIČNA ŠOLA

30 s pohvalo

Besedilo in fotografije Tjaša Gruden / Novi Matajur

ŠPETER – Za dvojezično šolo v Špetru in vse, ki so soustvarjali njeno zgodovino oziroma bili protagonisti te uspešne zgodbe, je bil petek res poseben dan, saj so s posebno prireditvijo "Dvojezična 30 e lode" vsi skupaj praznovali tridesetletnico šole. O velikem pomenu, ki ga ima ta šola, in to ne samo za Beneške Slovence in vso krajevno skupnost, priča tudi veliko število predstavnikov oblasti iz Italije in Slovenije, ki so se pridružili praznovanju. Vsi so se strinjali, da gre za uspešen didaktični model, ki bi moral biti za zgled tudi ostalim, številni pa so izpostavili tudi pomemben doprinos ljudi, ki so se zavzeli za to šolo in ji pomagali rasti tudi v obdobju, ko vlaganje v jezikovno politiko ni bilo prioriteta in ko večjezičnosti niso obravnavali kot bogastvo. Med temi je bil tudi Pavel Petričič, oče dvojezične šole, ki ga je posebej omenil Bruno Forte, ki je bil deželni šolski ravnatelj leta 2001, ko so šolo podpržavili. Forte je v svojem nagovoru tudi poudaril pomen 6. člena italijanske ustave in da lahko do pravega združevanja pride samo z vrednotenjem razlik, tudi jezikovnih. Priznal je, da je srčno upal, da bo ta šola startna točka in da se bo v naši deželi uveljavil model večjezične šole. Te sanje se zaenkrat še niso uresničile, Dežela pa je izgubila številne priložnosti, ker ni zahtevala, da bi bila tako kot Pokrajini Bocen in Trento ter Dolina Aoste pristojna za šolsko področje, je ocenil. Dvojezično šolo v Špetru pa je Forte označil za pionirsko in dodal, da pripada šola skupnosti, v kateri rase in se razvija.

Glavne etape v zgodovini dvojezične šole je povzel špe-

trski župan Mariano Zufferli v svojem govoru: prireditve, kot je bila Mlada brieza v sedemdesetih letih, odprtje vrtca in tri leta kasneje še osnovne šole, selitev v stavbo v Ažlinski ulici leta 1994, parifikacijo šole z državnimi šolami leta 1997, njeno podpržavljenje z zaščitnim zakonom leta 2001, ustanovitev dvojezične nižje srednje šole leta 2007 in prisilno izselitev iz varnostnih razlogov leta 2010, odkar deluje šola na treh različnih sedežih. Obnovitvena dela na starem sedežu so novembra lani končno stekla, zagotovljena naj bi bila tudi sredstva za gradnjo dodatnih prostorov, saj so se potrebe šole medtem močno povečale, tako da vsi upajo, da se bo lahko dvojezična šola čim prej lahko vrnila v Ažlinsko ulico, je še povedal župan in dodal, da bi morali obnovitvena dela zaključiti do konca leta. Dolga pot, ki jo je prehodila dvojezična šola od šolskega leta 1984/1985, ko so prvi malčki začeli obiskovati dvojezični vrtec, ki je deloval na zasebni osnovi, pa s pomočjo slik, uradnih dokumentov, šolskih časopisov in drugega grafičnega izčrpnega predstavlja tudi dokumentarna razstava, ki je na ogled v slovenskem kulturnem domu v Špetru, kjer se je uspešna zgodba dvojezične šole pravzaprav tudi začela. Po nastopih otrok iz vrtca, učencev osnovne šole in dijakov nižje srednje šole pa se je praznik nadaljeval s koncertom bendov The Skydrops, Sons of a Gun in dua Martina Marmai in Davide Tomasetig in druženjem na travniku pred dijaškim domom. Med prireditvijo je bila na ogled tudi razstava izdelkov extempora 'Po stezi Pavla Petričiča' in projekcija filma 'Dvojezična in a day'.

videoposnetek na www.primorski.eu

Ob ustanovitvi dvojezične nižje srednje šole

Manifestacija za dvojezično šolo

Na petkovi proslavi

V Opatiji je zasedala skupščina zveze manjšinskih dnevnikov MIDAS

Splošna kriza močno bremeni dnevniške v jezikih manjšin

Dnevniki, ki izhajajo v jezikih manjšin, so v Evropi v čedalje večjih težavah. To je bila splošna ugotovitev udeležencev letne skupščine zveze manjšinskih dnevnikov MIDAS, ki je potekala sredi maja v Opatiji. Vsi dnevniki se srečujejo s podobnimi težavami: splošno gospodarsko krizo, katere posledice je padec dohodkov od reklame, padec naklade, čeprav manj občuten kot pri dnevnikih v večinskih jezikih in dodatna obremenitev, ki jo predstavljajo spletne strani in prisotnost na družabnih omrežjih, kar terjaja veliko napora novinarjev in drugega osebja, ne prinaša pa skoraj nobenega dohodka. Dobra novica je v dejstvu, da v zadnjem letu ni prenehal izhajati noben dnevnik in da ima MIDAS novega člana, madžarski dnevnik Nyugati Jelen iz Arada v Romuniji, prihodnje leto pa napoveduje članstvo tudi madžarski dnevnik iz Vojvodine. Vendar to ni velika

tolažba glede na splošno zaskrbljenost in krizo, ki ni omejena na posamezno državo, ampak je dejansko celinska.

Zveza MIDAS je v zadnjem letu kljub temu izvedla nekaj pomembnih pobud. Med temi je evropski projekt Citoyen, ki se je iztekel pred letom dni in v katerem je sodelovalo 7 dnevnikov. Šlo je za enoletno informiranje bralcev manjšin o dejavnosti Evropskega parlamenta, v pripravi na lanskoletne evropske volitve. V Evropskem parlamentu so bili s projektom zadovoljni, vendar kljub temu niso odobrili nadaljevalnega projekta, ki bi bil usmerjen predvsem na mlade bralce. Tudi v Evropskem parlamentu je sredstev malo in prosilcev veliko in so očitno manjšinske dnevniške ocenili kot marginalne uporabnike ter so dali prednost velikim evropskim medijskim hišam.

Nadaljevala se je tudi pobuda izobraževanja novinarjev s študijskimi obiski. Lansko leto je bil tak študijski obisk pri turški manjšini v Grčiji, letos pa pripravljajo obisk pri Retoromanih v Švici, kjer deluje edini retoromanski dnevnik La Quotidiana. Tema tega obiska bo dejavnost jezikovne skupnosti brez matične države in Retoromani so verjetno med manjšimi skupnostmi v Evropi med najboljše zaščitenimi, čeprav sami ugotavljajo, da število govorcev kljub temu upada. Načrtujejo tudi obisk v prihodnjem letu, ko bo na Južnem Tirolskem potekala Europeada, evropsko nogometno prvenstvo jezikovnih manjšin, sočasno z evropskim nogometnim prvenstvom. Tako bo prihodnje leto študijski obisk namenjen športnim dejavnostim pri manjšinah.

MIDAS je tudi letos podelil dve tradicionalni nagradi. Nagrado Otto von Habsburg je prejel hrvaški novinar Inoslav Bešker, dolgoletni sodelavec domala vseh pomembnih hrvaških dnevnikov in državne televizije, trenutno pa dopisnik Jutarnjega lista iz Rima, za članke, v katerih je opozarjal na pomen zaščite manjšin, izhajajoč iz evropskih in svetovnih primerov, ki pa jih je vsakokrat primerjal z dogajanjem na Zahodnem Balkanu.

Nagrada Aron Ballo, ki se podeljuje novinarjem manjšinskih medijev, pa je letos prejela skupina dveh mladih novinark in ene grafične oblikovalke, ki v danskem dnevniku v Nemčiji Flensburg Avis vsakodnevno oblikujejo stran za mlade (stare med 10 in 15 leti). Članki so v danščini, dodana pa je vsebina v nemščini, pripravljajo pa tudi video novice za spletno stran, novice pa objavljajo tudi na youtubeu.

Sicer pa je bila glavna letošnja skupščina namenjena stanju italijanske manjšine na Hrvaškem, o čemer smo že obširno poročali.

Na slikah: pod naslovom gostje na zasedanju skupščine manjšinskih dnevnikov Midas; v sredini evropski poslanec Ivan Jakovčić. Spodaj levo Nikolaj Kabanov. Spodaj desno vnuk Otto von Habsburga Severin Meister, predsednica zveze MIDAS Edita Slezakova in nagrajeni Inoslav Bešker.

Težka naloga ruskega dnevnika v Latviji

Med posegi na zasedanju skupščine manjšinskih dnevnikov je izstopalo poročilo urednika ruskega dnevnika v Latviji Vesti Segodnja Nikolaja Kabanova. Ob ukrajinskem dogajanju je namreč ruska manjšina dokaj zmedena: po anketi, ki jo je izvedla ruska stranka Harmonija, namreč 15 odstotkov pripadnikov ruske manjšine podpira ukrajinsko vlado, 30 odstotkov jih je na strani ruskih separatistov Donetska in Luganska, kar 55 odstotkov pa o stanju v Ukrajini ni zavzelo stališča.

Tu je treba povedati, da k ruski manjšini prištevajo tudi tisoče Ukrajincev, ki so se v času Sovjetske zveze naselili v Latviji; po podatkih iz leta 2015 naj bi jih bilo več kot 50.000. Večina teh ljudi je brez latvijskega državljanstva, ker je Latvija priznala državljanstvo samo tistim, ki so se preselili v Latvijo pred letom 1940 oziroma njihovim potomcem; vsi ostali morajo za pridobitev državljanstva opraviti izpit iz latvijsčine, ki je zelo zahteven; še zlasti starejši tega niso sposobni.

Dnevnik Vesti Segodnja berejo oboji, Ukrajinci in Rusi. Uredništvo mora tako tehtati novice in skrbeti za korektno informacijo; vse otežuje še dejstvo, da so tudi v samem uredništvu pogledi različni. Tako se na straneh istega dnevnika pojavljajo nasprotujoča si stališča, pogledi v sozvočju z ukrajinskimi oblastmi in pogledu, ki potrjujejo ruska stališča. Vse otežuje še dejstvo, da dnevnik deluje pretežno na ruskih podlagah, torej na tiskovnih agencijah, sporočilih in spletnih straneh, ki so seveda prorussko usmerjene. Po drugi strani dnevnik objavlja stališča latvijskih politikov, ki so vsi na ukrajinski strani. Veliko je intervjujev s politiki, ki so v nasprotju s poročanjem po ruskih virih. Uredništvo pa mora skrbeti za hrkko ravnotežje.

»Evropejci se spametujemo samo potem, ko smo bili hudo tepeni«

Na nedavni skupščini zveze manjšinskih dnevnikov MIDAS so nagrado Otto von Habsburg za leto 2015 podelili hrvaškemu novinarju Inoslavu Beškerju; nagrado vsako leto namenjajo novinarju medija v jeziku večine za poročanje o jezikovnih manjšinah.

Kot je navada, se je tudi Bešker za nagrado zahvalil z vsebinskim prispevkom, ki nam ga je vljudno odstopil v objavo.

Dovolite mi, da najprej izrazim zadovoljstvo, ker sem tu, v tem večkulturnem okolju. Vesel sem, da sem ponovno v Opatiji, mestu plodnega sožitja. Vesel sem, ker sem v svojem dvojezičnem okolju, še zlasti s prijatelji Italijanske unije. In seveda sem vesel, da sem dobitnik tega pomembnega in pomenljivega priznanja.

Prepričan sem, da ta nagrada ni namenjena samo meni, ampak je to priznanje skupini starejših hrvaških novinarjev, ki so veliko prispevali k boju za uveljavljanje pravic manjšin; tak je bil Drago Hedl, ki je za to tvegalo glavo, taki so bili drugi velikosrčni novinarji, ki so delovali in delujejo v teh krajih, med temi tudi novinarji dnevnika La Voce.

Odgovornost novinarjev in pisateljev pogosto presega njihove sposobnosti. Nekateri moji vrstniki so se odločili, da postanejo vojni hujskači in so agitira-

li proti manjšinam in njihovim značilnostim. Matvejevič jih je nazival »naši talebani« in je bil zaradi tega obsojen, on, ne oni. Po drugi strani pa so novinarji naredili veliko pri vzburjanju zavesti o pravicah manjšin, več kot stranke v parlamentu, ne samo v moji domovini Hrvaški ali v moji drugi domovini Italiji. Poročanje o razdalji med dobro zakonodajo in slabimi praksami mora biti naša obsejnost, ne samo novinarska ampak tudi državljanska.

Pri teh prizadevanjih ne smemo popuščati. Naša dolžnost in pravica je, da poročamo, informiramo. Informacija je dajanje oblike nečemu, ki je bilo morda deformirano.

Svoboda obstaja samo, če je svoboda za vse, ne samo za mnoge. Če je eden manj svoboden, smo vsi manj svobodni. Vladavina prava je vredna tega naziva, samo če vsi državljani uživajo iste pravice. Da, ponosen sem, da ima italijanska manjšina na Hrvaškem šole v svojem maternem jeziku, ampak vsem nam so na Hrvaškem okrnjene pravice, ker na Hrvaškem in marsikje drugje v Evropi romski otroci nimajo osnovne šole v svojem jeziku in so zaradi tega emarginirani za vse življenje. Pa tudi zato, ker nimajo televizijskih sporedov v svojem romskem jeziku.

Diskriminacija, ne samo kulturna, je pogosto omejena na področje jezika. Kako pa je z verskimi manjšinami, na primer z muslimani, prvimi žrtvami muslimanskih teroristov, kot se je izkazalo v pariškem pokolju?

Ponosen sem, da nosi ta nagrada ime po Ottu von Habsburgu, ki se je v Evropskem parlamentu dosledno zavzemal za Evropo, kjer ne bi bile enake samo države, ampak, kar je zame veliko pomembnejše, za Evropo državljanov, enakopravnost ne glede na etnično pripadnost ali jezik (pa čeprav smo prisiljeni uporabljati angleščino kot nekakšno govorico sporazumevanja).

Moji stari starši bi bili zelo preseščeni, če bi izvedeli, da je njihov vnuk, pa čeprav v častitljivi starosti, prejel nagrado Habsburžanov. Za njih je bilo cesarstvo »ječa narodov«. Res je, da so tam živele manjšine, ki so godrnjale, ponekod celo večine, kot v kraljestvu Dalmacije, kjer se je rodil moj oče pred vseh kot 100 leti, moja stara mati in stari oče pa sta se rodila ob pravem času, da sta se v kraljestvu učila v hrvaščini.

Vendar želim opozoriti, da je nadvojvodov oče, zadnji dalmatinski kralj, blaženi Karl von Habsburg lotrinški, zaman poskusil spremeniti monarhijo v srednjeevropsko federacijo Podonavja in Sredozemlja. V zgodovinskem trenutku, ki za to zamisel ni bil primeren, v času nacionalističnega »svetega egoizma«, je bil nekakšen predhodnik Evropske unije, v kateri je bil Otto von Habsburg evropski poslanec.

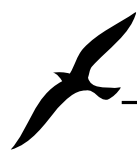
Evropska unija ni najboljšo dobro, ni zdravilo za vse, vendar je ponujena kot najmanjše zlo, potem ko je naša celina pretrpela toliko zla v nesrečnem 20. stoletju. Hobsbawm ga je imenoval »kratkotrajno zlo«. Vendar je kljub kratkosti zdrževalo vse vrste zla, večje krvavenje kot v kateremkoli od stoletij, ki jih imamo za »mračna«.

Res ni prijetna ugotovitev, da se Evropejci spametujemo samo potem, ko smo bili hudo tepeni. »Kad popijemo batine«, pravijo Bosanci na osnovi lastnih izkušenj.

Pred sto leti se je začela grozovita doba genocida. Morda bi se kateremu lahko izognili, če bi bila pobuda zadnjega kralja in cesarja sprejeta, ampak »če« ne ustvarja zgodovine.

Rana ura, zlata ura, pravi moder slovenski pregovor. Zlobneži ga radi predelajo v rana ura, slovenskih fantov grob. Miran Prezelj si z zgodnjim vstajanjem že dolgo ne dela problemov: še pred svitom je pri ovcah in kravah, jih v dveh urah pomolze in nato spusti na jutranji obrok sveže trave. Prejšnjo soboto se je njegov dan začel še bolj zgodaj, tako da je že pred jutranjo zarjo postoril vse okrog živine, potem pa dal znak za odhod v planino. Najprej je šel na pot trop ovac, nato čreda krav, vmes pa traktor, ki je iz hlevov v bližini Kal-Koritnice odpeljal do spodnje postaje žičnice v Lepeni vse potrebno za štirimesečno delo v planini Duplje pri Krnskem jezeru. Še zadnji nad Trento, kjer v poletnih mesecih ohranjajo transhumanco, poletno selitev na pašnike v visokogorju.

A s' že skuhu kofe?

Na planino Duplje me vežejo spomini z začetkov mojega radijskega odkrivanja zanimivosti Posočja. Oprtan s težko nagro (magnetofonom) sem nekega poletnega dne primahal iz doline in se oglašil v pastirskem stanu, da bi posnel reportažo o poletni paši, delu sirarja, obveznostih pastirja in podobnem. Sirarja sem zmotil pri popoldanskem počitku, pastir pa je bil nekje zunaj, pri tropu. »Veš,« mi je dejal, »midva nisva vajena teh reči. Daj nama čas, da se lepo dogovoriva, da vse skupaj prespiva, pa se vrni jutri zjutraj.«

Meni je bilo prav, saj sem tako ali tako imel v načrtu skok do vrha Krna, kjer sem nameraval prespati, le magnetofon sem raje pustil pri njih. Med vzponom sem se odžejal pri studencu ob opuščeni planini Na Polju, spremljal prehod ovčjega tropa čez melišče, pomahal ostarelemu pastirju, ki je urnih nog nadzoroval živali, in se pripravljaval na pravi pristop za pogovor. Z mangartske planine sem imel slabe izkušnje: tam je sirarju kri zavrela in mu začela teči iz nosa, ko sem iz torbe privlekel mikrofon in mu postavil prvo vprašanje. Sogovornika, čigar pričevanja sem lahko podložil s posnetki molže, blejanja in drugimi zvoki s planine, sem nato dobil šele v Bovcu ...

Ko sem se naslednjega dne vrnil v pastirski stan planine Duplje, sta me sirar in pastir čakala pri odprtem ognjišču. Oba čila, kot se za ljudi, ki živijo ob čemp (krompirja) in skute spodobi, sta se celo nekoliko praznično ocedila in uredila, čeprav ni bilo televizijske kamere zraven. Ko sem nastavljal parametre snemanja, sta moje prvo vprašanje prehitela z njunim: »Hej Lojz, a s' že skuhu kofe?« čemur je sledil odgovor »Ja Franc, kar ustan, pol greva pa must!« In v takem slogu sta dobre pol ure nadaljevala z opisom dneva na planini skozi dvogovor, ki sta ga verjetno pripravljala cel večer in še del noči za povrh. Celoten posnetek bi lahko objavil kot radijsko igro, nastala pa je (zgolj) reportaža, na katero se še zdaj, dobra tri desetletja kasneje, z veseljem spominjam.

Transhumanca izginja

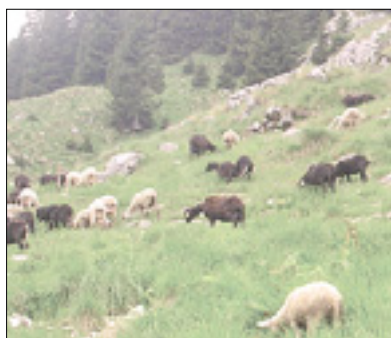
Lepoča, Trebiščina, V plazeh, Za skalo, Nad Sočo, Za Črnim vrhom, Trenta, Zapotok, Veverica, Kranjska in še nekatere druge planine živijo le še na zemljevidih. Ni še dolgo tega, ko je vsaka trentarska hiša imela trop ovc ali koz, vsaka vas pa svojo planino. Zemlje v dolini je bilo premalo, da bi s pridelkom in košnjo nahranila ljudi in živali, zato se je že pred stoletji oblikoval učinkovit sistem kombiniranja reje v dolini, košnje v strmalih in pašne v sredogorju. Ob izvirov vode so ljudje zidali planine s sirarnami in zorilnicami sirov, po posebnem ključu, določenem po številu repov, pa so si naprtli dneve rabote, to je dela, ki ga je vsak posamezni gospodar moral opraviti v planini.

»Saj bi še šel v planino, toda ovc imam toliko, da bi moral biti celo polejte tam,« pravi David Ostan, bovški ovčar in sirar, s katerim sva se pred leti prvič srečala na planini Krnica pod Kaninom. Takrat, pred skoraj dvajsetimi leti, je bilo tudi zadnjič, da je še šel v planino. Sistem pašnih skupnosti je stal pokonci toliko časa, dokler je posamezna skupnost imela dovolj močnih članov, da so si delo lahko porazdelili, ko pa je breme pad-

Z ŽIVINO NA DUPLJE PRI KRNSKEM JEZERU

Gremo v planine!

TONI GOMIŠČEK (besedilo in fotografije)

lo na ena pleča, so še najbolj vztrajni klonili in opustili transhumantno pašo. Nekatero planino zdaj služijo kot lovske kočice, druge se spreminjajo v ruševine. Tudi planini Duplje se ne bi godilo nič bolje, če je ne bi pred leti vzel v najem Miran Prezelj, ki je dovolj nor, da sam in ob le občasni pomoči družinskih članov in kakega prijatelja zdrži v hribih štiri mesece. O njegovih »živalski farmi na 1384 metrih« sem pisali julija lani, tokrat pa sem spremljal selitev ovc, krave, kokoši in prašičkov iz doline na planino. Ob zaključku paše je mogoče vzdušje bolj slavnostno, ponekod spremlja vrnitev živali in pastirjev v dolino celo planšarski praznik, toda tudi odhod ima svoje čare. Pričakovanja so večja, tudi pri živalih, ki kot da slutijo, kdaj napoči selitve dan.

Petelinov kikiriki je znak

Ob petih so bile živali v ogradi že nestrpne. Ko je zakikirikal tisti petelin, ki napoveduje, da se dela beli dan, so si Miranovi otroci nadeli svetleče brezrokavnike, odlomili z bližnjega drevesa veje za usmerjanje tropa in odprli leso. Katja, najstarejša hči, študentka trženja na ekonomski fakulteti v Ljubljani, se je postavila pred čredo in s hitrimi koraki poskrbela, da je bekice niso prehitile. Mahanje z vejo ji je prišlo prav, še bolj pa redna vaja teka na petkilometrski razdalji. Zadnja straža sta bila Tanja in Klemen, zadaj je Zdenka vozila avto in z vsemi štirimi smernimi lučmi opozarjala maloštevilne vozniške na trop na cesti.

Po odhodu te hitre izvidnice je Miran ob pomoči prijateljev začel nalagati na traktorsko prikolico zabožke s hrano in pijačo, sol za ovce in sirjenje, jeklenke plina, žblje, žlebove in orodje za popravila in še marsikaj takega, kar potrebuje za bivanje v planini. Celo sir, narejen v dolini, je vzel s seboj, saj v sirarni na 1382 metrih višine lepše zori! Na koncu sta mesto na prikolicu dobila še prašička, zaprta vsak v svoji zaboji, in kletka z jato kokoši in petelinom. Psička Kala se je nemirno prestopala na kratki verigi, nato pa, spuščena, nekajkrat obletela prikolico in preverila, če je vse na svojem mestu.

Ko je traktor odpeljal, je šel Miran h govedu, nadel najstarejši kravi zvonec okoli vratu, odprl leso in tudi zanje je prišel čas odhoda. Prijatelj na skuterju je vozil spredaj, Miran in Kala sta hodila zadaj, jaz naj

bi jih počakal v Lepeni, saj se med hojo po cesti ne more nič pripetiti, je svetoval Miran. Tudi prav, bom šel pa ovce štet ...

Korak nazaj, dva naprej

Ovce sem dohitel šele globoko v dolini Lepene. Ob planinskem domu jih je Katja prepustila sestri in bratu, sama pa pristopila k pripravi tovora za prevoz z žičnico. Tam je sicer glavno besedo imel Lojze Hriberšek, Trbovelčan, ki je bil kar nekaj sezon upravitelj žičnice, s katero sicer Planinsko društvo Nova Gorica oskrbuje Dom pri Krnskih jezerih, zdaj pa je prišel za teden dni pomagat Miranu. Ravno smo začeli klepetati o tehničnih podatkih naprave, ki dvigne tovor za več kot sedemsto metrov iz doline do roba kotelne Krnskih jezer, ko je Miran poklical hčer. Telički so izgubili stik s čredo in nikamor nočejo, pridite na pomoč, obrnite krave nazaj, je bilo povelje.

Krava je mogoče res počasnejša od ovce, toda tudi težja in dovolj svojeglava, da bo prej šla s ceste na travnik ali v goščo in nadaljevala svojo pot, kot pa da bi popolnoma spremenila smer hoje. Na srečo vidi v človeku le nepotrebno oviro in ga obide, vendar bližina njenih rogov ne vzbuja nobenega občutka lagodja. Z mnogo tekanja in nekaj kričanja sva s Katjo končno uspela združiti čredo, ki jo je bilo potem potrebno še enkrat usmeriti v povsem drugo smer. Telička, vesela znanih gobcev, sta hotela pozdraviti vse starejše sestre, sestrične in še mami kravi za povrh, toda njuna prijaznost ni bila nič kaj dobrohotno sprejeta. Starejše junice so jima dale vedeti, da je njuno mesto čisto na repu, in vsak poskus prehitavanja se je končal z grožnjo z rogovi. Ustaljen vrstni red hoje je bil krava z zvoncec, molznice, dvoletne junice, letne junice in telička. Skupaj najst repov, ki so, četudi razvrščeni po tej strogi hierarhični vrsti, hodili vse prej kot složno. Zdaj je šla ena smukat mlade liste vrbe, nato je drugi zadisala trava, potem se je tretja spomnila bližnjice čez travnik. Telička sta bila kmalu spet osamljena in le z veliko prigovarjanja, božanja, pa tudi spodbujanja z nežno tepežko sva ju vrnila v čredo, ki si je medtem vzela nekajminutni odmor za oddih.

Mulatjere niso le za mule

»Če nimaš potrpljenja, pojdi raje naprej,« me je pred začetkom vzpona po mulatjeri opozoril Miran. Krav ne smeš priganjati, ne smejo se preveč upehati, mi pojasni. Kamnita pot, smelo in večče delo avstro-ogrskih inženircev za oskrbo fronte na Krnu, še vedno dobro kljubuje zobu časa. Hoja po razdrapanih kamnih kravam ne prija: raje se držijo notranjega roba, kjer je nekaj več zemlje in listja. Posebej je potrebno biti pozoren na številnih okljukah, kjer zelenje in mehkejša tla zvabijo krave, da zaidejo s prave poti. Kar nekajkrat je prihajalo tudi do jeznih odzivov starejših junic na pritisk mlajših, da bi jih prehiteli. Pot je bila počasna, toda vse prej kot dolgočasna.

Nekaj časa, ko je Miran že vzel v najem planino, vendar je bil istočasno še vedno v službi na pošti, se je dvakrat dnevno vozil z motorjem za kros iz doline v planino in nazaj, da bi čredo pomolzel, siril mleko in negoval hlebce sira. »Takrat sem obhodil vse mulatjere, ker sem iskal najprimernejšo, po kateri bi se lahko vozil. Ne vem zakaj, mogoče zaradi dosti prometa z oskrbo bojišč, mogoče zaradi vremenskih razmer, so že med vojne nekatere odseke podvojili, po vojni pa so Italijani zgradili povsem novo mulatjero za oskrbo kasarne in stražarnice. Imeli so dovolj časa, znanja in sredstev, da so zgradili dobro in široko mulatjero, le na smeri plazov se niso spoznali, tako da je dobršen del poti odneslo v dolino,« mi pripoveduje med čakanjem, da si krava vodnica oddahne in nadaljuje s hojo navkreber. »Krave bi zdaj običajno ležale in prežvekovale, zato jim ne smem zameriti, če hodijo počasi. Enkrat sredi popoldneva bova že prišla, boš videl,« me je tolažil, obenem pa le zakričal kak »gore«, ki naj bi jih spodbudil k hoji.

Bolj kot jaz je bila nestrpna Kala. Ko se ji je zazdelo, da se ta procesija premika prepočasi in s preveč postanki, je kako kravo ugriznila v rep ali nogo, da bi jo pognala naprej. Žival je seveda jezno rinitila, psička pa je vselej pravočasno urno odskočila, saj je lekcijo s kopitom prebite arkade dobila že lani.

Kot kralj na planini visoki

Ko smo se bližali prelazu, po katerem se pot le še spusti proti planini Duplje, so živali postajale živahnejše. Gorski vetrc jim je prinašal v nosnice vonj po sveži travi, tako da so pospešile korak in niso potrebovale spodbujanja s strani Kale, ki se je tudi že naveličala igrice ugrizni in zbeži. Še malo in pred nami se je odprla dolina, kmalu smo bili tudi pri pastirskem stanu.

Ovce so že bile na paši, v hipu so se jim pridružile tudi krave, prašička sta že proralo prst in zaspala na soncu, le kokoši so bile še v kletki. »Nocoj bodo spale v hlevu, ki ga bodo tako sprejele za svoj drugi dom, jutri pa bodo že brskale naokrog,« pove Miran. »Tu sem sam svoj gospodar, toda če ne bi bilo sodelovanja z oskrbniki planinskega doma, bi verjetno obupal. Skupaj smo potegnili vodo iz novega zajetja pod Krmom, preko njih dobivam elektriko iz doline, možnost uporabe tovarne žičnice za prevoz blaga v in s planine je neprecenljiva,« pohvali prve sosedine in se še pred začetkom popoldanske molže odpravi pozdravit Florijana Hvala, gospodarja doma. V priporočilo za dobre odnose vzame s seboj stekleničko likerja z materino dušico.

Preden se posloviva, izklopi mobilni telefon. »Tu gori ni nobenega signala, zakaj bi trošil baterijo,« se hudo mušno nasmehe in mi krepko stisne roko. Žal moram v dolino, vendar slovo ne mine brez obljube, da se letos v planini spet vidimo. Da poskusim sir in skuto in se napijem sirotke, zraven pa zvem še kakšno zgodbo o trentarskih posebnostih, s pripovedovanjem katerih si domačini krajšajo čas.

Mokra po vodo

Domačin iz Malnika je bil rudar v rabeljskem rudniku. Vsak dan je šel peš na šiht in se utrujen vračal domov. Misel na zaslužek mu je dajala voljo za hojo na delo, upanje na toplo polento in počitek za vračanje domov. Nekega dne, ko se je ves utrujen in od dežja premočen vrnil, kosila še ni bilo. Da nima vode, je rekla žena, in se mu prilizovala, naj gre še po vodo, ko je že ravno moker. Mož je tiho vzel dve vedri, šel po vodo, ob vrnitvi pa je z njo polil ženo. »Na, zdaj si mokra tudi ti in greš lahko sama po vodo,« ji je zabrusil.

GORICA - Cesto pred cerkvijo sv. Ignacija naj bi obnovili pred praznikom Okusi na meji

Poskakovanja po luknjasti cesti bo septembra konec

Na začetku julija se bo na Travniku končno začela obnova razrite ceste, ki Ulico Roma povezuje z Ulico Arcivescovado. Goriška občina je sredi maja naredila pomemben korak naprej, saj je izbrala gradbeno podjetje, ki mu bo zaupala dela. Najboljšo ponudbo je vložilo podjetje Cimenti iz Ovara, ki je na izključni ceni ponudilo 18,366-odstotni popust. Če ne bo neprijetnih presenečenj, bosta v kratkem na vrsti še dokončno imenovanje, ki ga občina lahko opravi le ob zaključku zakonsko predvidenih preverjanj, in podpis pogodbe, nakar bodo zabrnili stroji. Dela, piše v besedilu razpisa za izbiro izvajalca, bodo trajala približno tri mesece, obnovili bodo cestišče in robove pločnikov. »Ciljamo na to, da bo cesta dokončana pred začetkom praznika Okusi na meji. Z izvajalcem se bomo skušali dogovoriti, da do konca septembra obnovi celoten odsek od križišča z Ulico Oberdan do Ulice Arcivescovado. Če to ne bo mogoče, pa bomo predlagali, naj dela potekajo v dveh fazah. Do začetka praznika naj bi bil dokončan vsaj del ceste pred cerkvijo sv. Ignacija,« je povedal vodja tehničnega urada Mauro Ussai.

Izvršilni načrt obnove ceste na Travniku je vreden 460.000 evrov. Plačala bo občina, nato pa bo terjala povračilo stroškov od propadlega podjetja Luci costruzioni, ki del ni izvedlo, kot bi moralo. To je potrdila tudi ekspertiza, ki jo je občina zaupala zunanjemu strokovnjaku. Neprimeren je bil zlasti uporabljeni material: plošče iz peščenjaka so se namreč kmalu po pretlakovanju ceste začele odlepljati in lomiti, na obeh voznih pasovih pa so zazijale luknje. Občinska uprava je naposled pred cerkvijo sv. Ignacija omejila hitrost vožnje, občinski delavci pa morajo kljub temu še vedno krpiti luknje, ki se občasno pojavljajo. Po obnovi naj bi se to ne dogajalo več: lani je občina dobila pozitivno mnenje spomeniškega varstva, ki ji bo omogočilo, da bo za tlakovanje ceste tokrat uporabila primernejši material, tridentinski porfir. »Plošče iz peščenjaka, ki se niso poškodovane, bomo shranili, saj bodo morda prišle prav kje drugje,« je zaključil Ussai.

GORICA - Abrami

»Načrt ni opravičljiv«

Kaj bo, ko ne bo več prispevkov?

Pokrajinski koordinator stranke Italije vrednote Stefano Abrami opozarja, da je načrt za gradnjo termoelektrarne v Tržaški ulici v Gorici povsem neopravičljiv. Po njegovem mnenju bi morala pokrajinska uprava Erica Gherghette izdati negativno mnenje k načrtu, ki ni prestal prave presoje in ki predstavlja nevarnost za stanovalce vseh sosednjih hiš. Abrami poudarja, da se za načrtom skrivajo ekonomske spekulacije. »Koliko let bomo morali čakati - deset, petnajst, dvajset, da bo zmanjkalo prispevkov za ta (lažni) okoljski projekt in za recikliranje aluminija ter da se bo podjetnik odločil za odhod drugam, pri čemer bo za sabo pustil novo prazno halo?« Abrami zato poziva pokrajinskega predsednika in odbornike, naj postavijo javno dobro pred zasebno koristijo. »Pojasnijo naj tudi, zakaj se ne jemljejo v poštev alternativne lokacije izven mestnega središča, na primer na kakem opuščnem industrijskem zemljišču,« poudarja Abrami.

Pred cerkvijo sv. Ignacija bodo kmalu odprli gradbišče

ALE

DOBERDOB - Občinski svet je sprejel davčne pravilnike

Lanski davčni količniki potrjeni, računi za odpadke v povprečju nižji

Ob letošnjem proračunu, ki je »vreden« 1.947.911 evrov, je doberdobski občinski svet na zadnjem zasedanju odobril tudi več sklepov, s katerimi je določil količnike davkov in tarife za letošnje leto. »Količniki bodo ostali nespremenjeni,« je povedal doberdobski župan Fabio Vizintin, pristojna odbornica Vlasta Jarc pa je pristavila, da so skušali davčni pritisk tudi znižati, proračun pa jim v letošnjem letu tega ni omogočil.

Količnik davka Tasi bo torej ostal 1,75 tisočinke, stopnja davka Imu za druga stanovanja in zazidljiva zemljišča pa bo ostala 7,6 tisočinke. Potrjen je tudi dodatek k davku Irpaf: predviden je količnik 8 tisočink, občani, ki spadajo v dohodkovni razred do 12.500 evrov, pa so davka oproščeni. »Nedavno smo sprejeli tudi drugo olajšavo za davek Imu. Lastniki nepremičnin, ki bodo stanovanja oddali v brezplačno uporabo sorodnikom v prvem kolenu in spadajo v nižji dohodkovni razred, bodo

pravilno oproščeni,« sta povedala župan in odbornica. Nespremenjene ostajajo tarife občinskih storitev - izjema je le dostava hrane na dom, kjer je bilo treba tarife rahlo zvišati oz. prilagoditi novemu ponudniku storitve -, položnice za odpadke pa se bodo v povprečju rahlo znižale. Davek Tari je sestavljen iz fiksnega in spremenljivega dela - prvi je povezan s površino, drugi pa s številom družinskih članov (za gospodinjstva) oz. s tipologijo dejavnosti (za ostale uporabnike). »Sklenili smo, da znižamo tarifo za fiksni del, spremenljivi del pa se bo nekoliko povišal. Na splošno bodo položnice nižje od lanskih, razen v primeru nepremičnin z zelo velikimi površinami,« je dejala Jarčeva in poudarila, da so potrdili tudi »popuste« za gostince: 50-odstotni popust bodo na položnicah imeli upravitelji gostin, restavracij in barov, katerih promet ne presega 75.000 evrov letno, do 10-odstotne olajšave pa bodo imeli pravico gostinski lokali, ki ne presegajo 150.000 evrov letno.

NOVA GORICA - Zakonski par o izkušnji rejništva

Deklica prinesla sonce

Na novogoriškem Centru za socialno delo opozarjajo, da bi potrebovali več rejniških družin, kot jih je na razpolago

»Z možem nimava svojih otrok. Ker sva hotela nekemu ponuditi konkretno pomoč, sva se odločila za rejništvo. K nama je prišla tedaj 9-letna deklica. Na začetku je bilo hudo, a z majhnimi koraki smo dosegli že veliko. Deklica je prinesla sonce v našo družino,« pripoveduje Monika Jug, ena od osmih rejnic na Novogoriškem. Trenutno je pri rejniških družinah na tem območju nameščenih osem otrok, trije so zaradi pomanjkanja rejniških družin na Novogoriškem nameščeni na drugih koncih države. Prav zato na novogoriškem Centru za socialno delo (CSD) opozarjajo, da bi potrebovali več rejniških družin, kot jih je na razpolago.

»Potrebe so zelo velike. Optimalna situacija je, ko imamo pri vsakem otroku na razpolago dve ali tri rejniške družine, da se lahko nato odločimo, katera bi bila za posameznika najboljša,« pojasnjuje Matjaž Strnad iz novogoriškega CSD. Rejništvo je sicer mišljeno kot kratkotrajna oblika namestitve otrok, a v veliko primerih otroci pri družini ostanejo več let. »Slovensko povprečje znaša nekako okrog osem let, kar

je dokaj veliko,« opozarja Strnad in dodaja, da so doslej v rejniške družine že nameščali otroke vseh starosti - od novorojenčkov do najstnikov.

Rejništvo je sicer kratkotrajen ukrep, namenjen varstvu in vzgoji otroka v času, ko si matična družina ob pomoči CSD in drugih inštitucij prizadeva odpraviti težave, zaradi katerih je otrok v rejništvu. »Med te težave oziroma vzroke za oddajo otrok v rejništvo sodijo različne situacije v bioloških družinah. Od težkih razmerij med staršema do pomanjkanja bivanjskih in finančnih pogojev, zlorab, nasilja, pa do vzgojne nemoči staršev,« našteva Strnad. Rejniki morajo pred začetkom opravljanja dejavnosti pridobiti ustrezna dovoljenja in se udeležiti za to predpisanih usposabljanj. Rejništvo se zaključuje z otrokovo polnoletnostjo, pod določenimi pogoji ga je moč podaljšati do otrokovega 26. leta.

»Največ težav smo imeli z birokracijo. Vse dokumente morajo namreč podpisati biološki starši, kar je včasih težko uskladiti z njimi,« opozarja Jugova in dodaja, da se rejnik ne ukvarja le z otrokom, ampak

tudi z biološkimi straši, ki tudi ostanejo izpuščeni, ko otroka enkrat oddajo.

Center za socialno delo ima trenutno osem rejniških družin, v katerih je nameščenih prav tako osem otrok. Poklicnih rejnikov na tem območju ni, prevladujejo pa t.i. sorodstvena rejništva, ko otroke k sebi vzamejo sorodniki. (km)

Proti anteni že 400 podpisov

Pri Sv. Ani je včeraj potekalo zbiranje podpisov proti postavitvi nove antene za mobilno telefonijo v Ulici Garzarolli. Družba Wind je oddajnik že začela graditi, postavlja ga na občinski parceli tik ob parku Marvin, manj kot 200 metrov od otroškega vrta Sonček. Do 17. ure je peticijo, za katero se je zavzel odbor občanov, podprlo že okrog 400 ljudi, nabirka pa se je nadaljevala do 19. ure. »Problem je med Goričani zelo občuten. Ljudje s pokazali veliko zanimanje za našo pobudo, jezni so, ker jih občina ni seznanila in informirala o načrtu, preden je izdala avtorizacijo za postavitev antene,« pravi Alessio Pesenti, eden izmed pobudnikov peticije, ki nameravajo še naprej zbirati podpise.

Protest pred Ikee

Tudi uslužbenci Ikee v Vilešu so se včeraj pridružili stavki, ki je potekala v vseh trgovinah švedskega pohištvenega velikana v Italiji. Okrog 30 zaposlenih od skupnih 250 se je zbralo pred vhodom, da bi izrazilo nasprotovanje razveljavitvi dopolnilne pogodbe, za katero se je odločila družba. Trgovina s pohištvo je bila odprta kljub protestnikom, normalno je obratovalo tudi nakupovalno središče Tiare.

V Krminu odprli Vrt miru

V Krminu so včeraj slovesno odprli nov park, ki je začel nastajati lani na območju nekdanje vojašnice Amadio. Odprtja parka, ki so ga poimenovali Vrt miru, se je udeležila deželna odbornica Sara Vito, ki je dejala, da bo FJK podpirala občinsko upravo pri nadaljnjem razvijanju tega projekta.

Bellavite na kavi s knjigo

V okviru srečanj na kavi s knjigo bo v četrtek, 11. junija, ob 10. uri v Katoliški knjižarni v Gorici predstavitev knjige »L'Isanzo«, ki je izšla na kraju prejšnjega leta pri založbi Leg iz Gorice in je letošnjega maja doživela prvi ponatis. Besedila »o novi knjigi o Soči, kakršne italijanski bralec ni še poznal,« je napisal novinar Andrea Bellavite, fotografije pa je prispeval Massimo Crivellari. Knjiga govori o naravnih lepota, ljudeh, zgodovini, umetnosti in še marsičem, rdeča nit pa je seveda reka Soča. Pogovor z avtorjem in fotografom bosta ob skodelici kave, ki jo ponudi podjetje Primo Aroma iz Trsta, vodila Igor Komel in Jurij Paljk.

Skavtski jubilej

V KC Lojze Bratuž bo danes slovesnost ob 50-letnici slovenskega skavtizma na Goriškem. Ob 16.30 bo odprtje dokumentarne razstave, ob 17.30 bo sledil zbor z dviganjem zastave, pozdravi načelnikov in gostov, klici vodov; ob 18. uri bo maša ob somaševanju sedanjih in nekdanjih duhovnih asistentov. Ob 20.30 bo taborni ogenj, ob 22.30 se bo praznik zaključil s pesmijo slovesa.

Kulturni center Lojze Bratuž
 v sodelovanju z Goriško Mohorjevo družbo

Krožek Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

DR. KARL BONUTTI

UNIVERZITETNI PROFESOR IN VELEPOSILNIK REPUBLIKE SLOVENIJE OB IZIDU NJEGOVE KNJIGE

MED IZBIRO IN ZGODOVINO - SPOMINI GORIŠKEGA SLOVENCA

POGOVOR Z AVTORJEM BO VODIL UREDNIK GORIŠKE MOHORJEVE DRUŽBE MARKO TAVČAR

Ponedeljek, 8. junija 2015, ob 20.30
 Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica

ŠTEVERJAN - Jubilejna izvedba Likofa tudi danes ponuja pester program

Vino priteklo celo iz vodnjaka

Na letošnjem števerjanskem Likofu, že desetem po vrsti, je vino priteklo celo iz starega vodnjaka družine Formentini. »Iz njega baje ni še nikoli pritekla voda; v srednjem veku naj bi ga uporabljali za točenje vina med majske praznovanji, ko so sredi vasi postavljali mlaj,« je na včerajšnjem slovesnem odprtju Likofa povedal Evgen Ban, ki je nato povezoval tudi ves razvedrilni program ob udeležbi domačih vinarjev in prikazov kuhanja. Ban je v imenu prirediteljev Likofa poseben pozdrav namenil goriškemu županu Ettoreju Romoliju, sovodenjski županji Alenki Florenin, pokrajinskemu predsedniku SSK Silvanu Primosiću, pokrajinskemu poveljniku karabinerjev Antoninu Minutoliju in krajevemu maršalu Andrei Consoleju, zatem sta prisotne nagovorila še števerjanska županja Franka Padovan in podpredsednik deželne svete Igor Gabrovec. Pred zdravico je spregovoril še Fabjan Korsič, predsednik Vinoteke števerjanski griči, ki prireja Likof v sodelovanju z društvoma F.B. Sedej in Briški grič ter ob pokroviteljstvu števerjanske občine in goriške pokrajine. Korsič je poudaril, da sodi Likof med prireditve, s katerimi si prizadevajo, da bi ime Števerjana in njegova vina ponesli v svet - naj si bo v bližnjem okolico kot v bolj oddaljene kraje. Dogajanje na števerjanskem trgu se je razvilo predvsem pod večer, da-

Županja toči vino iz starega vodnjaka (levo); uradni začetek Likofa z nošami (desno)

BUMBACA

tedaj pa bodo stojnice s hrano in pijačo odprli že ob 11.30. Ob 11.45 bo Kava s knjigo. Med 11.30 in 19.30 bo potekal otroški program. Med 12.30 in 19.30 bo potekal razvedrilni program, ki ga bo vodil Evgen Ban. Ob 12.30 se bodo na osrednjem števerjanskem trgu zbrali ljubitelji Vesp in se podali na vožnjo po Vinski poti. Potekal bo

tudi natečaj Pripelji dekle na Vespi. Ob 15. uri bo srečanje z vinarji, ob 16. uri bodo nagradili udeležence natečaja za osnovnošolce Mizica pogrnj se. Ob 18. uri bodo ponovili vodeno degustacijo za začetnike, ob 19.45 pa bo degustacija starih letnikov v vinogradu. Ob 19.30 bo za brazilsko glasbo poskrbela skupina Denise Dantas 4et.

GORICA - Ko se je Madi potekal po Goriškem

S Trbiža so pripeljali prikolico s kletko

Zanimanje za medvede je veliko. Več kot sedemdeset ljudi je v četrtek kasno popoldne napolnilo reprezentančno dvorano v Attemsovi palači Na Kornu, kjer je vrsta izvedencev in odgovornih posredovalo kup splošnih informacij o medvedih, njihovi prisotnosti in zaščiti, ter specifično o živali, ki se je nekaj dni sprehajala v začetku maja od Codroipa preko Vileša do Doberdobskega Krasa in čez.

Morda je bilo strokovnih posegov celo preveč, kajti vprašljivo je, ali prisotne in sploh goriško javnost zanima, kdaj, kako, kje in na osnovi katerih zakonov se predložijo odškodninske prošnje za nevšečnosti, ki jih lahko povzročajo medvedi. Od leta 2009 do danes ni namreč na Goriškem nikoli noben medved povzročil karkoli slabega ovcam, panjem, njivam, kaj šele človeku. V informacijo je sodila celo škoda, ki jo povzročajo volkovi in risi (sic!). Tu pri nas gotovo ne. Tudi razlaga o sestavi ekip za neposredno poseganje ob pojavu medveda je bila dokaj podrobna z vsemi opozorili, ki se jih sestava vodje, dveh oboroženih spremljevalcev, živinozdravnika in še koga mora držati, da ne krši zakonskih določil in v zadostni meri tudi zaščiti kosmatince. Po načinu pojavnosti in vedenja ločijo medvede na dva razreda: na tiste, ki se slučajno približajo naseljenju, in one, ki postanejo »problematični« zaradi večje drznosti in povzročanja neposredne škode.

Poučen je bil poseg o prisotnosti in gostoti medvedov na evropskih tleh. Mogoče jih je srečati na eni tretjini celine. Največ jih je osredotočenih v Skandinaviji, v krpatskem gorovju in seveda v Sloveniji ter na dinarskih visokih planotah. Samo v Sloveniji je 400 do 500 medvedov. V Severni Italiji jih je nekaj na Tridentinskem, sicer pa so prisotni v Abrucih. V Furlaniji Juljski krajini skorajda niso stalno naseljeni. Malo naivno, morda pa tudi ne, glede na osveščenost ljudi, je predavateljica opozorila, da 300 kilogramov težka mrcina na videoposnetku ni merjasec!

Najbolj cenjena je bila dolga razlaga o pojavu, premikih, izginjanju in ponovnem pojavljanju ter smeri potovanja Madija, se pravi medveda, ki ga je nepričakovano za beležila videokamera blagovnega središča

IKEA v Vilešu. Najprej je koristno povedati, da so žival opazili in ji sledili že prej okrog Codroipa, niso pa želeli vznemirjati javnosti oziroma vzbujati zanimanja, ki bi lahko množično pritegnilo radovedneže v naravo, kjer bi povzročali le zgago. Glavno je poudariti načelo, ki so se ga v strokovni ekipi držali ves čas: žival je treba spremljati, ne preveč od blizu vznemirjati, celo jo varovati med prehajanjem čez prometnice, da je kdo ne povoz, in poskrbeti za miren odhod čez Doberdobski Kras v Slovenijo.

Čez dan, ko je kje skrit počival, saj se medvedi premikajo ob mraku in ponoči, ga niso motili z iskanjem. Za puške so sicer imeli različne vrste metkov, od gumijastih do uspalnih in ta pravih, a ni jih bilo potrebno uporabiti. Od pristojnega ministrstva je ekipa tudi prejela dovoljenje, da ga ujamejo v premično past. Zato so s Trbiža pripeljali namensko prikolicu s kletko, česar pa ni bilo potrebno uporabiti.

Obvestili so vse živinorejce na Krasu, naj zaščitijo živino; vse sile javnega reda na širokem območju med spodnjo Furlanijo in Krasom so bile seznanjene s vedenjskimi pravili, primernimi za takšne okoliščine. Skratka, medvedja mrcina je postala pomemben pojav, ki je zaposlovala nekaj desetih ljudi. Dodati jim je treba poklicne naravovarstvenike, ki so dali kar nekaj znakov vznemirjenja zaradi - v tem primeru neupravičene - skrbi, da bi se ne zgodilo najhuje.

Vsemu povedanemu na rob: v noči, ko se je Madi podil čez Kras v smeri meje, se je po Doberdobskem Krasu pohodniško urejeno premikala skupina naših planincev. Vedela je za tavajočega medveda in srečala na prehodu čez asfaltno cesto tudi orožniško obhodnico, ki pa je ni zaustavila ali preusmerila. Na eni in drugi strani umirjen in zrel odnos do dogajanja v naravi. (ar)

JAMLJE - Dobrodelna večerja

Slovinci za Palestino

»Gaza je največje koncentracijsko taborišče v vsej zgodovini takšnih zločinov zoper človeštvo«

»Gaza je največje koncentracijsko taborišče v vsej zgodovini takšnih zločinov zoper človeštvo. Na manj kot 400 kv. kilometrih, kar je okrog en odstotek nekdanje zgodovinske Palestine, se stiska skoraj dva milijona ljudi, 56 odstotkov teh pa je otrok,« pravi Erik Valenčič, slovenski novinar in avtor knjige Obleganje Gaze. ZDA in evropske države podpirajo Izrael, »a te države ne vidijo, da se nekaj zelo podobnega holokavstu dogaja v Gazi, ki je od leta 2006 pod vsestransko blokado judovske države,« trdi Valenčič. »Tako imamo na eni strani najmočnejšo vojsko na Bližnjem vzhodu in na drugi skupnost onemoglih beguncev, od katerih je več kot polovica otrok.«

Ker od držav zanje ni pomoči, se za te nesrečne ljudi, zlasti za otroke, angažira civilna družba. Odras le-te je tudi združenje Salaam Otroci Oljke. Nje-

gov tržaški odbor, ki je med najbolj aktivnimi v Italiji in »duša« katerega je tržaška Slovenka Odinea Zupin, se bo prvič predstavil na Goriškem. V ta namen prireja solidarnostni večer Slovinci za Palestino. Potekal bo v četrtek, 18. junija, ob 19. ure dalje v Restavraciji-hotelu Pahor v Jamljah. Posebni gost bo gledališki igravec in kantavtor Iztok Mlakar. Cena koncerta in večerje, ki jo bodo spremljala vina slovenskih proizvajalcev-donatorjev, znaša 55 evrov. Izkupiček bodo izročili novinarju Majeđu Abusalamaju, sicer predstavniku organizacije Beats for Gaza, ki zagotavlja pomoč otrokom in mladini na območju Gaze, predvsem sirotam in brezdomcem. Predvidena je udeležba največ 55 gostov; rezervacije sprejemajo do sedenosti mest na tel. 348-0039188 (Odinea Zupin) ali na naslov presidente.salaamts@gmail.com. Po potrebi Pahorjevi omogočajo tudi nočitev.

Neprofitno združenje Salaam Otroci Oljke deluje na ozemlju Palestine in Gaze od leta 1991. Pomoč zbirajo s prostovoljnimi delom in s podporo donatorjev. V prvih osmih letih delovanja je vsedrjavno združenje s »posvojitvijo na daljavo« skrbelo za več tisoč palestinskih otrok. Po njegovi razpustitvi so človekoljubno poslanstvo nadaljevali krajevni odbori. Tržaški odbor je že pomagal zgraditi otroška igrišča, opremiti sobe za druženje in izobraževanje mladih, usposobiti bolničarje za pomoč ženskam, ki rojevajo na checkpointih, ker jih vojska ne spusti skozi pregrado ali zid, omogočil je tudi nakup rešilnega vozila, ki ga uporabljajo kot potujočo ambulanto na ozemlju, kjer zdravniške oskrbe malodane ni. Naloga odbora je hkrati ozaveščati ljudi o zločinu zoper človeštvo, ki se dogaja v Gazi. S tem namenom vabi na dobrodelno večerjo v Jamlje.

VRH - V četrtek predstavitev knjige

Vrh 1915-2015

Gradivo so več let zbirali Boris Frandolič, Marjan Grillo in Angelo Bencina

V četrtek, 11. junija, ob 20.30 bo v kulturnem centru Danica na Vrhu v organizaciji istoimenskega društva potekala predstavitev publikacije z naslovom *Vrh 1915-2015*. Gre za zbirko fotografij in listin, ki so jih na terenu kar nekaj let zbirali trije neutrudni raziskovalci preteklosti Boris Frandolič, Marjan Grillo in Angelo Bencina. Že leta 2006 so v centru Danica postavili razstavo fotografij in listin, ki je takrat zadevala zgodovino Vrha v obdobju prve svetovne vojne, ko je frontna linija v bistvu potekala skozi vas samo. Takrat se je že tudi začela rojevati zamisel o tem, da bi fotografije in listine objavili v publikaciji. Fotografijam iz prve vojne so v teh zadnjih letih trije zbiratelji dodali še kar nekaj fotografskega gradiva, ki tu-

di v splošnem prikazuje zgodovino vasi. Gre torej za nekakšen zgodovinski prerez teh zadnjih sto let, seveda s posebnim povdankom na obdobju, ki zadeva dogajanje med prvo svetovno vojno. Nastala je tako zanimiva publikacija, ki želi biti nekakšen skupen vaški spomin. Vse gradivo so namreč na pobudo treh zbirateljev prispevali vaščani. O publikaciji, katere izid sovpada s stoletnico začetka prve svetovne vojne, njena predstavitev pa poteka v sklopu Junjskih večerov ob priliki občinskega praznika v Sovodnjah, bo spregovoril soavtor Angelo Bencina, nekaj uvodnih misli bo podala Dolores Černic. Ob tej priložnosti bo v centru Danica tudi odprtje razstave, na kateri bo predstavljen del objavljenega gradiva. (dam)

Jutri komedija, v petek Ovadia

Festival Komigo 2015 se bo v prihodnjih dneh zaključil z dvema dogodkoma. Jutri ob 20.30 bo v goriškem Kulturnem domu komedija Seks in ljubosumnost v režiji Jaše Jamnika ter v produkciji Šenjakobskoga gledališča iz Ljubljane. V petek, 12. junija, ob 20.30 se bo v sodelovanju s projektom zadrug ID-Coop predstavil italijanski gledališki igravec judovskega rodu Moni Ovadia. Nastopili bodo tudi novogoriška pevka Tatjana Mihelj ter mojstra klezmer glasbe Mauro Costantini in Giorgio Parisi iz Trsta. Vstop bo možen le z vabilo oz. z abonmajem Komigo. Več informacij je na voljo v Kulturnem domu (tel. 0481-33288).

MONI OVADIA

GORICA - V palači Attems Petzenstein srečanje z Borisom Pahorjem

Pred vsemi žrtvami moramo stopiti pokonci

Udeleženci večera v palači Attems Petzenstein

BUMBACA

V palači Attems Petzenstein je bilo v četrtek, 4. junija, srečanje s tržaškim pisateljem Borisom Pahorjem, na katerem so predstavili italijanski prevod njegovega romana »Mesto v zalivu«. Izšel je pri založniku Bompiani z naslovom »La città nel golfo«.

Na večeru, ki so ga organizirali pokrajinska uprava, državna knjižnica ter združenji Dante Alighieri in Ponte rosso, je navzoče pozdravila - tudi v imenu predsednika pokrajine Enrica Gherghette - Marjeta Kranner. Predsednica goriškega odbora združenja Dante Alighieri Antonia Blasina je nato povedala, da se pri združenju ukvarjajo s širjenjem italijanskega jezika in kulture v svetu, goriški odbor pa si hkrati prizadeva za ovrednotenje krajevnih jezikov in kultur ter spodbuja njihovo soočanje. Tržaški književnik Walter Chierighin je Pahorja označil za izrednega pričevalca tržaške polpretekle zgodovine in ideolo-

ških mistifikacij, katerih posledice so žal še vedno žive.

Roman »Mesto v zalivu« pripoveduje o nemirnih dogodkih okrog 8. septembra pred 72 leti, ko se tržaški Slovenec Rudi Leban vrne domov z željo, da bi se boril za svoj narod in zemljo. Izšel je leta 1955. Skoraj neverjetno je, da je tako tipično tržaška zgodba izšla v italijanskem prevodu komaj 60 let po slovenski izdaji, je pred udeleženci goriškega srečanja z avtorjem poudarila Tatjana Rojc. Roman »La città nel golfo« je izšel pri italijanski založbi, potem ko je v Franciji že naletel na odlične odzive kritike in bralcev. Izredni in različni so ženski liki, pa tudi metaforični opisi. Šestdeset let po izidu knjige se zdi, da so bili komaj napisani, za nas, da ne bi pozabili, je še dejala Tatjana Rojc. Prevajalka Marija Kacin je ugotavljala, da se zgodba razvija v značilnem Pahorjevem slogu umirjenega in obenem odločnega zavračanja vseh oblik nasilja in zatiranja, v navezanosti na ljudi in kraje, na Trst.

Avtor je tesno povezan s svojim mestom. »Obstaja Pahorjev Trst, kot obstaja Svevov Trst ali Balzacov Pariz.« Knjiga ima visoko literarno vrednost, je poklon dostojanstvu in neuklonljivosti Kraševcev, obenem je umirjeno zgodovinsko pričevanje. To je knjiga, ki zahteva pozornost, delo, pred katerim je treba v tišini stopiti pokonci v znamenje spoštovanja, so napisali v časniku Express ob izidu francoskega prevoda.

Boris Pahor, ki je v dvorano pokrajinske palače privabil lepo število Goričanov, je poudaril, da knjiga ne zahteva pozornosti zaradi avtorja, ampak zaradi vsebine. Zaradi preprostih ljudi. Pred vsemi žrtvami moramo spoštljivo stopiti pokonci. Slovence je Mussolini primerjal s stenicami ... Zdaj smo prijatelji, nekdanj pa smo se borili na zemlji, kjer se je govorilo slovensko. Kljub odličnim prijateljskim odnosom Italija še ni obžalovala gorja, ki ga je prizadela Slovincem.

POMNIKI MORIJE - Brestovec skriva ostanke vojaške kapelice

»Ponesi naše izstrelke na cilj«

Avstro-ogrski vojaki so jo posvetili sv. Barbari - Italijani so ohranili tabli v nemščini in jima dodali še svojo

O Brestovcu na vrhovskem Krasu se veliko govori in piše. Tam so pred leti s temeljitim posegom uredili kompleks vojaških topniških kavern in strelskih jarkov, ki so jih pred stoletjem zgradile italijanske inženirske enote. Ves ta predel je tudi precej obiskan in izletniku na zgovoren način pokaže, kako kruto je vojna posegla v naravo, ki se je od hudih ran opomogla šele mnogo desetletij kasneje.

Danes se bomo sicer pomudili na Brestovcu, a ne v kavernah in strelskih jarkih, temveč pri manjšem obeležju, ki je kar dolgo veljalo za skrivnost. To obeležje, pravzaprav manjša kapelica posvečena sv. Barbari, se nahaja na pobočju tik pred velikimi topniškimi linami brestovskega kompleksa. Da je tam neke res obstajala manjša kapelica, so raziskovalci vojnih dogodkov na Krasu posumili pred nekaj leti, ko jim je v roke padla fotografija, ki je zbudila nemajhno zanimanje. Prikazovala je večjo skalo, na kateri sta bili pritrjeni podoba sv. Barbare, zavetnice topničarjev, in cementna plošča z napisom. Spodaj pa je bil postavljen lesen klečalnik. Fotografija je prihajala iz nekega madžarskega albuma, ki je vseboval posnetke z vrhovskega Krasa, predvsem z območja med Martinščino in Vrhom, kar je pomenilo, da se je tudi kapelica nahajala na tistem območju. Po nekaterih poizvedbah na Madžarskem so na dan prišli dnevniški zapisi nadvojvode Jožefa, poveljnika 7. pehotne divizije, v katerih omenja, da se na koti 209 nahaja manjša kapelica. To se je dogajalo maja 1916, ko je bil doberdobski in z njim vrhovski Kras še krepko v rokah avstro-ogrsko armade. Na Brestovcu, ko tam še ni bilo italijanskih topniških kavern, je avstro-ogrsko vojska imela topniško opazovalnico. Po tem odkritju so se nekateri raziskovalci iz Martinščine res podali na iskanje obeležja in so ga po nekaj urah našli na pobočju, ki je obrnjeno proti zaselku Devetaki v Dolu.

Takoj so opazili, da se manjše udrtine na skali skladajo s podobo sv. Barbare in ploščo, ki sta vidni na fotogra-

Kapelica leta 1916

FOTO M.JUREN

Ostanki kapelice

FOTO M.JUREN

fiji. Na njihovo začudenje so na drugi strani skale odkrili še dve izklesani niši, v katerih sta zagotovo bili nameščeni spominski plošči. Nadaljnje raziskave so razkrile, da se tri plošče nahajajo v pokrajinskih muzejih v goriškem grajskem naselju. Ni znano kdo in kdaj jih je tja prinesel, pomembno pa je, da so se ohranile in so, poleg drugih plošč in manjših obeležij, na ogled v priznanem goriškem muzeju. Če bi ostale na Brestovcu, bi prav gotovo postale plen raznih skrunilcev. Lepo in tudi ne predrago pa bi bilo, da bi napravili cementne kopije in jih namestili na njihovo prvotno mesto na Brestovcu.

Kaj pa piše na izginulih in ponovno odkritih ploščah? Zanimivo je, da sta skalno kapelico na Brestovcu uporabili obe armadi. Na plošči nad podobo sv. Barbare piše: Sveta Barbara, pomagaj tvojim sinovom, ki so ti vdani, ponesi naše izstrelke na cilj in vodi njihov sikajoči let, okrepi stražo na Soči in pokaži nekdanjemu prijatelju, kako mi tu v zvestobi in dani besedi izpolnjujemo svojo dolžnost. Zelo čudna priprošnja, ni kaj reči! Druga plošča na nasprotni strani skale je navajala, da sta se tam v letih 1915-1916 nahajala bojna opazovalnica poveljstva avstro-ogrsko 17. pehotne divizije in poveljstvo 17. brigade poljskega topništva. Obe plošči sta napisani v nemškem jeziku.

Po zavzetju Gorice in doberdobskega Krasa avgusta 1916 so Italijani očitno našli avstro-ogrsko kapelico, ohranili table na njej in dodali še eno svojo, na kateri piše, da so jo postavili pripadniki 5. polka oz. 18. stotnije inženircev. Pripisali so še napis »Ai martiri dell'Italia nuova« - Mučencem nove Italije 1916-1917. Precej podatkov o brestovski kapelici nam je posredoval neutrudni raziskovalec kraških bojišč Mitja Juren s Peči, ki je to obeležje opisal tudi v svoji knjigi Spomin Brestovca. Povedal je še zanimivo zgodbo o italijanskih inženirih, ki so jih poveljstva iskala predvsem med rudarji in so zato predstavljali kar dobro usposobljeno silo, ki je znala vrtati in kopati velike kaverne v trdi kraški skali. (vip)

GORICA - Zaključni nastop

V vrtcu Sonček gradijo prijateljstva

Zaključni nastop v vrtcu Sonček

Radoživo prireditelj ob izteku šolskega leta so pred dnevi pripravili v slovenskem vrtcu Sonček v ulici Maza Fabianija v Gorici. Pred številno publiko na dvorišču vrtca so mali sončki predstavili glavne dele projekta Pomahajmo v svet. Gre se za mednarodni projekt, v katerega je vrtec Sonček vključen že tretje leto; preko omrežja se povezuje predvsem z vrtci iz Slovenije, tako da krepi in bogati slovenski jezik. Obenem projekt omogoča vzgojo k strpnosti in medsebojnemu spoznavanju, ki pomagata ustvarjati prijateljsko in tvorno sožitje med narodi Evropske skupnosti. Zajčki in medvedki so tako recitali, peli in plesali na temo »petih prstkov« in sicer: to sem jaz, moja družina, moj vrtec, moje mesto in moja država. Ob tem so obračali strani velike, barvane knjige, ki je vse to povzemala. Povabili so tudi publiko, naj z njimi zapleše pesem Pomahaj mi. Na koncu so otroci, ki se od vrtca poslavljajo, prejeli še priznanje in pohvale ter voščilo za uspešni

preskok v šolske klopi. Vzgojiteljice so jim poklonile tudi malega ostržka, dar Ministrstva za šolstvo in šport iz Slovenije, za knjige, ki so jih med letom prebrali s pomočjo staršev. Praznovanje se je nadaljevalo ob dobro obloženih mizah in prijetnem kramljanju. V vrtcu Sonček je navada, da je vsaka dejavnost evalvirana, to se pravi, da otroci povedo, kaj jim je oziroma jim ni bilo všeč. Tokrat so za menja vprašali tudi starše, ki so zapisali, da je bila prireditev zelo lepa, razgibana, vesela, izvirna, zabavna... da so uživali skupaj z otroki, ki so se sproščeno zabavali. Pohvale gredo najprej otrokom, nato učnemu in neučnemu osebju, ki je poskrbelo, da je prireditev lepo uspela. Vendar se za sončke delo še ni končalo. V torek, 16. junija, imajo namreč, vedno v sklopu projekta Pomahajmo v svet, odprtje razstave v veži občinske palače pod naslovom Jaz in moje mesto. Ob predstavitvi projekta bodo zaplesali in zapeli ter pokazali svoje izdelke.

NOGOMET - Juventus se je v finalu lige prvakov borila

Barči peta zvezdica

Barcelona - Juventus 3:1 (1:0)

Barcelona: Ter Stegen, Dani Alves, Pique, Mascherano, Jordi Alba, Busquets, Rakitić (91. Mathieu), Iniesta (78. Xavi), Neymar, Suarez (95. Pedro), Messi.

Juventus: Buffon, Lichtsteiner, Bonucci, Barzagli, Evra (89. Coman), Marchisio, Pirlo, Vidal (79. Pereyra), Pogba, Tevez, Morata (85. Lorente).

Sodnik: Cüneyt Çakir (Turčija)

BERLIN - Barcelona je petič evropski nogometni prvak. V sinočnjem finalu na olimpijskem stadionu v Berlinu so Katalonci pred več kot 70 tisoč gledalci premagali Juventus s 3:1 (1:0). Popolnoma zaslužena zmaga, čeprav prvaki niso docela prikazali svoje običajne igre. Juventus se je srčno boril do konca, zmaga pa je pripadala najboljšemu ne le sinoči, temveč na vseh pokalnih tekmah. Prvi gol je v četrti minuti za Barcelono dosegel Hrvat Ivan Rakitić, v 55. minuti je izenačil Alvaro Morata, v 68. je zadel Luis Suarez, v sodniškem dodatku pa še Neymar.

Katalonski klub je tekmo začel zelo živčno, kar ni v njegovi navadi. Igralci Barce so že v prvi minuti storili napako v obrambi, po kateri je priložnost dobil Carlos Tevez, a je z 19 metrov meril prek vrat. Nogometaši Barcelone so se po dveh napakah hitro zbrali in že v četrti minuti dosegli vodilni gol. Akcija je na levi strani začel Neymar in podal Andresu Iniesta, ta pa je žogo poslal v osrčje kazenskega prostora, kjer jo je ob onemeli Juventusovi obrambi pričakal Ivan Rakitić in poskrbel za prvi gol na tekmi.

Moštvi sta drugi polčas začeli v nespremenjenih zasedbah. Prvo večjo priložnost so imeli igralci Barcelone, ki so v 48. minuti izpeljali protinapad petih proti trem. Ivan Rakitić je žogo peljal do kazenskega prostora Juventusa in podal na levo stran do Suareza, njegov strel v bližnji kot pa je ustavil Buffon.

Barceloni se prevlada ni obrestovala, saj je Juventus v 55. minuti poravnal rezultat. Turinčani so napadli po desni strani, sledil je strel Carlosa Teveza, ki ga je Ter Stegen še ustavil, nato pa je bil pri žogi prvi Alvaro Morata in jo je potisnil v mrežo.

Juventus je imel osem minut po izenačenju novo resno priložnost. Carlos Tevez je poskusil z roba kazenskega prostora, vendar pa je iz ugodnega položaja meril prek vrat. V 67. minuti je v kazenskem prostoru Barcelone ob stiku z Alvesom padel Paul Pogba, a je glavni sodnik Çakir pokazal, naj se igra nadaljuje. Katalonci so to znali izkoristiti in so minuto kasneje izpeljali hiter protinapad. Lionel Messi je po preigravanju udaril v levi spodnji kot, Buffon je nerodno žogo odbil in polje, na njegovo nesrečo pa je k njej prvi priteknel Suarez in je zadel za novo vodstvo Barcelone.

Katalonski klub je v 71. minuti zadel še tretjič, vendar so sodniki Neymarjev gol upravičeno razveljavili zaradi igre z roko.

V zadnji minuti regularnega časa minuti je Ter Stegen s skrajnimi močmi odbil poskus Marchisia z okoli 20 metrov. Ko se je čakalo le še na zadnji sodnikov žvižg, je Barcelona izpeljala še en protinapad, ki ga je z diagonalnim strelom po tleh zaključil Neymar za 3:1.

Zmagoslavje Kataloncev po osvojitvi pete evropske lovorike

ANSA

NAŠ KOMENTAR »Prevladal napadalni nogomet«

»Mislim, da je Barcelona zasluženo zmagala. V drugem polčasu sta se sicer ekipi borili enakovredno, vendar je na koncu prevladala kvaliteta posameznikov, ki izstopa pri Barceloni. Španski nogometaši so pravi mojstri,« je takoj po tekmi ocenil finalne lige prvakov **Dario Frandolić**, doberdobski trener, ki je letos pri Pro Romansu vodil vadbo tehnike, prireja pa tudi vrsto kampov za mlade (julija tudi v Romjanu in Fari).

»Juventus v prvem polčasu ni imel poguma za napadalno igro, s katero bi spravil v težave Barcelono. Šele po голу se je opogumil in prevladal: vendar je premoč ohranil le 10 minut, kar pa je bilo premalo za kaj več kot poraz.« Frandolić meni, da je Juventus letos vselej sestavil konkurenčno ekipo, ki je ena redkih v Italiji usmerjena v evropski nogomet: »Ko gre v tujino, lahko pokaže svoje sposobnosti. Nogometni kader je zelo dober, sicer ne vrhunski kot pri Barceloni ali Real Madridu. Napredek je viden predvsem po prihodu trenerja Allegrija, ki poudarja individualno tehniko,« je Frandolić orisal vrtnice stare dame.

»Zadovoljen sem, da je zmagal napadalni nogomet nad obrambnim. Skratka, da je zmagala tehnika nad fizično premočjo. Pri Barceloni se je že konec sedemdesetih let uveljavila nizozemska šola, ki je poudarja napadalni nogomet. Juventus je sicer nekoliko zamenjal pristop in zdaj le upošteva tehniko, vendar so italijanski nogometaši opravili preveč prekrškov: to je znak, da se niso uspeli enakovredno boriti z nasprotnikom.«

Je torej zmaga Barcelone pričakovana? »Da. Juventus bi zmagal samo v primeru, da bi Barcelona nalezela na črn dan in ne bi uspela doseči gola.« (vs)

IZ BERLINA »Movida«, Goričani in Visca Catalunya

Nogomet. Šport (hočeš ali nočeš), ki premika množice. Sprošča čustva. Človek se tega zave šele, ko je na prizorišču. Berlin je včeraj nor. V neolimpijskem letu, ko na športnem koledarju ni ne svetovnega in niti evropskega nogometnega prvenstva, je finale LP za medije (in druge) dogodek številka ena. To so dejstva. Berlin je bil v zadnjih dneh zelo malo nemški. Nekajdnevna migracija iz dveh južnoevropskih držav (Italija in Španija oziroma Katalonija) je bila izjemna. Temperamentni Sredozemci so popestrili berlinske noči. Uprizorili so katalonsko in italijansko »movido«. Tudi skupaj, kot se spodobi. Na roko jim je prišlo še vreme. Nenavadno vroče je bilo v teh dneh v mestu, kjer se je pred 70 leti pisala zgodovina.

Nekdanja prestolnica bivše Vzhodne Nemčije je pravzaprav izjemno tolerantna. Po Carigradu in Ankari je nekdanji Berolin - kot je na začetku 20. stoletja nemško prestolnico imenovala tržaška Edinost - celo tretje največje »turško« mesto, pravijo turški Berlinčani ali berlinski Turki. Veliko je tudi Kurdov, ki niso ravno turški prijatelji. Nemška strogost in togost sta zblížili oba naroda, ki se nekaj tisoč kilometrov v smeri jugo-vzhoda še med seboj bojujeta. Precej je Italijanov in Slovanov (predvsem z Balkanskega polotoka). Multikulturni, napredni in tolerantni Berlin so »cepili« zavestniki leta 1945. Hladna vojna in blokovska delitev sta nato upočasnili proces, ki je svoj višek dosegel po letu 1989, ko je padel berlinski zid. Betonski bloki, ki so nekoč razdelili Berlinčane, so danes le zgodovinski spomin, kjer se turisti »sel-fajo«. Brandenburška vrata so bila te dni pobarvana v barve »blaugrana« in »bianco-nero«.

Jan Grgič

Več je bilo Kataloncev, ki so si privoščili daljše bivanje v Nemčiji. Slišali smo gesla »Visca Catalunya« za osamosvojitve in v podporo referendumu za odcepitev Katalonije. Italijani so prišli zadnji trenutek. Posledica krize, ki je, kot kaže, v Italiji hujša kot na Iberškem polotoku. Tudi Slovenci iz Italije smo v Berlinu in na berlinskem Olympiastadionu, kjer je leta 1936 temnopolti sprinter Jesse Owens ponižal Hitlerjevo »arijsko raso«, pustili sled. Matej Leopoli je na tržnici Markthalle Neun v mestni četrti Kreuzberg pogostil navijače z rogljiči in kruhom, ki ga Števerjanec že nekaj let peče v nemški prestolnici. Na dolgo športno romanje so se z Goriškega proti vzhodnemu delu Nemčije z avtodomom podali goriški »juventini« kluba Pavel Nedved, ki ga vodi sovođenjski »bianco-nero« Peter Custrin. Nekateri (sicer ne Goričani) so se na pot podali, čeprav niso imeli vstopnic. Iskali so jih na črni borzi. Pripravljene so bili odšteti tudi do 3500 evrov. Noro. Fanatizem.

Med navijači Barcelone so prevladali dresi Lea Messija, ki je pred berlinskim finalom obiskal našo deželo. »Bolhi« (Messiju) že nekaj časa svetuje športni zdravnik in nutricionist Giuliano Poser. Nihče ne ve, kaj mu je zdravnik iz Sacileja predpisal. Samo sadje in zelenjavo ali morda furlanski »frico«? Prav gotovo ne berlinskih krač, ki so (nam) otežkočile berlinsko noč pred velikim finalom. Po tekmi veselje na eni in žalost na drugi strani. Že dolgo pred sodnikovim začetnim žvižgom pa so se veselili gostinci: pivo je teklo v potokih. Blagajne so se napolnile.

V izboru spet tudi El Shaarawy in Matri

COVERCIANO - Selektor italijanske nogometne reprezentance je objavil seznam igralcev pred kvalifikacijsko tekmo proti Hrvaški, ki bo v petek, 12. junija v Splitu. Med vpoklicanimi je prvič tudi Nicola Sansone (Sassuolo), spet je poklical El Shaarawyja in Matrija, na spisku pa so tudi igralci Juventusa, ki bodo ostale dohiteli danes ob 20. uri. NAPOLI - Maurizio Sarri bo odselej trener Napolija.

Olimpia Milano EA7 vendarle zmagal

MILANO - Košarkarji milanske Olimpie so v peti tekmi polfinala za naslov prvaka proti Sassariju vendarle bili boljši (95:88) in se približali na 2:3 v zmagah. Čeprav je Sassari povedel plus 15, so v tretji četrtini z delnim izidom 30:11 povedli.

TENIS - V Parizu Serena Williams 20. na turnirjih za grand slam

Serena Williams

ANSA

PARIZ - Američanka Serena Williams je zmagovalka teniškega odprtega prvenstva Francije v Parizu. V finalu drugega turnirja za grand slam v sezoni je Williamsova, tudi prva nosilka, premagala 13. nosilko, Čehinjo Lucie Šafarovo, s 6:3, 6:7 (2) in 6:2. Za 33-letno Williamsovo je to 20. zmaga na turnirjih največje četverice, dve več ima v odprti eri le legendarna Steffi Graf. Za Američanko je to tudi tretji naslov na Rolandu Garrosu, pred tem je slavila še v letih 2002 in 2013. Letos je slavila tudi že na OP Avstralije in je tako na polovici poti, da v eni sezoni dobi vse štiri največje turnirje. »Igrala sem res dobro, Lucie pa je bila izvrstna tekmica. Bila je agresivna, zato sem bila kar malce živčna po dobljenem nizu in prvi igri v drugem nizu,« je dejala Williamsova.

V današnjem moškem finalu (ob 15. uri) pa se bo Švicar Waerinka pomeril s Srbom Novakom Đokovićem. Srbski teniški igralec je na včerajšnjem nadaljevanju v petek prekinjenega drugega polfinala proti tretjemu nosilcu Britancu Andyju Murrayju zmagal s 6:3, 6:3, 5:7, 5:7 in 6:1.

WIGGINS ZA ZGODOVINO - Britanski kolesar Bradley Wiggins bo danes skušal izboljšati rekord na velodromu. V londonskem Lee Valley VeloPark bo skušal prevoziti več kilometrov kot Alex Downsett, ki je lani v uri prekolesaril 52,937 km.

REKORD - Kitajka Liu Hong je v španski La Coruni postavila nov svetovni rekord v hitri hoji na 20 kilometrov. Nov mejnik znaša 1:24:35 ure, kar je 25 sekund bolje od Rusinje Jelene Lašmanove, ki je rekord postavila na olimpijskih igrah v Londonu leta 2012.

Tudi olimpijski prvaki

BAKU - Na premiernih evropskih igrah, ki bodo v Bakuju med 12. in 28. junijem, bo nastopilo 150 športnikov, ki so v svoji karieri že osvojili olimpijsko odličje. Med 6000 športniki, kolikor jih bo skupaj tekmovalo, je 59 olimpijskih prvakov in 200 svetovnih prvakov. V Bakuju bo nastopila tudi tržaška telovadka Tea Ugrin (fotodamj@n). Slovenijo bo zastopalo 83 tekmovalcev v 20 športih, med njimi tudi nekdanji olimpijski prvak v strelstvu Rajmond Debevec.

Spet Hamilton

MONTREAL - Britanec Lewis Hamilton (na fotografiji ANSA) je zmagovalc kvalifikacij pred današnjo dirko za svetovno prvenstvo v Kanadi (ob 20.00, ob 23.00 na Rai 2). Voznik Mercedesja je bil v kvalifikacijah hitrejši od moštvenega tekmeca Nemca Nica Rosberga, ki bo dirko začel z drugega mesta. Tretji startni položaj si je privožil Finec Kimi Räikkönen s Ferrarijem. Nемец Sebastian Vettel (Ferrari) je bil šele šestnajsti.

VATERPOLO - V tretji odločilni tekmi v bazenu Bianchi

Tržačani v A1-ligi!

Pallanuoto Trieste - Cc Ortigia 11:5 (3:0, 5:1, 1:2, 2:2)

Pallanuoto Trieste: Jurišič, Podgornik, Petronio 4, Ferreccio 1, Giorgi 1, Giacomini 1, Popovic 3, Mezzarobba, Namar, Berlanga, Spadoni 1, Lagonigro, Vannella. Trener: Piccardo

Tržaški vaterpolisti so na tretji odločilni tekmi finalna A2-lige ugnali Ortigio iz Sirakuze in si tako v domačem bazenu pred več kot 1500 navijači zaslužili napredovanje v A1-ligo. Trst bo tako po letu 1962 znova nastopal v najvišji italijanski ligi: takrat je v A1-ligi igrala Triestina nuoto, zdaj pa bo svoje vrline pokazala Pallanuoto Trieste, klub, ki je nastal leta 2002.

Tretja tekma proti Ortigii je bila povsem enosmerna: v bazenu so v prvih dveh četrtinah povsem prevladali Tržačani, ki so povedli kar z 8:0, edini gol v prvem delu pa so gostje dosegli tik pred

odmorom. Po odličnem začetku so tržaški vaterpolisti odigrali tretji del z delno dvignjeno zavoro, spet pa so svojo moč pokazali v zadnjem delu, ko o zmagovalcu ni bilo več dvoma. Veselje ob doseženem uspehu je bilo nepopisno: od igralcev, vodstva kluba in publike.

Napredovanje je sad dolgoročnih finančnih in tehničnih izbir kluba, ki je višek doseglo letos s prihodom trenerja Stefana Piccarda in s sestavo mlade ekipe, ki je bila v A2-ligi krepko boljša od ostalih, gotovo pa lahko še tehnično napreduje. V sezoni so Tržačani izgubili le tri tekme: eno v rednem delu, po eno pa v polfinalu in finalu. V takšni postavi bi bila ekipa že konkurenčna v višji ligi, bržkone pa bodo ekipo še dodatno okrepli.

Fair-play noto finalni tekmi je pred začetkom postavil predsednik nasprotnikove ekipe, ki je Enricu Samerju podelil priložnostno prijateljsko darilo.

ODBOJKA - Na državnem finalu under 19 v Abanu Terme

Mladinci Olympie za 7. mesto

Včeraj izgubili proti Trevisu, nato še proti Turinu: obakrat s 3:0 - Danes proti Padovi - Vogrič: »To je vsekakor odličen rezultat«

KOTALKANJE - Še danes v organizaciji Poleta Kakovostni nastopi na Pokalu Sedmak Bressan

Metka Kuk (Polet) med včerajšnjih nastopom

FOTODAMJ@N

Pokal Sedmak - Bressan v organizaciji ŠD Polet bo danes dosegel višek s celodnevni tekmovalnim programom. Zjutraj od 8. ure dalje se bodo na Pikelcu zvrstili najmlajši, v poznih popoldanskih urah (od 16.30 dalje) pa bodo mladinci, člani in pari pred žirijo prikazali še dolge programe.

Po petkovem tekmovalnem programu v obveznih likih so včeraj do poznih večernih ur kotalkarji in kotalkarice iz osmih držav prikazali kratke programe. Visoko raven tekmovalnosti, ki ga uvrščajo med drugo najpomembnejše v Evropi, so zagotovili evropski in svetovni prvaki. Med njimi je izstopal Luca Lucaroni, ki je z dobro točko dokazal, da bo najboljšim mešal štrane tudi na članskem svetovnem prvenstvu. »S potekom tekmovalnosti smo zadovoljni, je pa zelo utrudljivo,« je povedal predsednik Poleta Samo Kokorovec. »Tudi tekmovalni program je kakovosten: nekaj razlike je med najboljšimi in ostalimi tekmovalci, nihče res ni za razred slabši.«

Od Poletovih kotalkarjev je Metka Kuk po kratkem programu šesta med 11. tekmovalkami, po vsej verjetnosti pa bo mesto zadržala tudi po dolgem programu. Irene Albasini pa je zaradi napake

med kadetinjami šele 13. (16. tekmovalki). Med članicami vodi Slovenka Nika Arčon, ki trenira pod vodstvom Sama Korovca, druga je Martina Pecchiar (Pat). Loči ju šest točk.

Svoje nastope pa so že zaključili tekmovalci v kategorijah open (nižjekakovostne). Med pari sta bila Battisti in Scamperle druga (sicer med le dvema paroma), v mešani kategoriji open pa je bila favoritinja za zmago Jessica Piazza po napakah tretja, Alice Martellani 11., Andrea Dessanti 19.

Zadnjič 3. polčas

Zadnjič v tej sezoni bo na frekvencah Radia Trst A med 9. in 10. uro športna oddaja Tretji polčas. Voditelj Rok Maver se bo pogovoril s Massimom Rasenijem, košarkarskim trenerjem, zastopnikom igralcev oz. menadžerjem, ki je že 15 let oddaljen od naše stvarnosti. V drugem delu oddaje pa bo sogovornik predsednik TPK Sirena Peter Sterni.

Mladinci Olympie se bodo na zadnji tekmi državnega finala prvenstva under 19 v Abanu Terme borili za 7. mesto. Kaj več, niso zmogli, saj so po petkovih desetih odigranih nizih ostali dobesedno brez moči. Obe včerajšnji tekmi so izgubili s 3:0, čeprav sta imeli tekmi povsem drugačen pridih. »Nekoliko smo razočarani, morda ko bi zbrali več moči ... Vendar biti vsaj 8. v Italiji je res odličen rezultat. Rekel bi celo, da je ta rezultat boljši kot lanski (bili so 6., op.a.), saj smo tokrat igrali z ekipo, ki se je zbrala šele pred mesecem dni, nekateri igralci pa so morali tek pred zdajci celo spremeniti vloge,« je po včerajšnjem dnevu povedal športni direktor Olympie Andrej Vogrič.

Olympia bi včeraj na jutranji četrtfinalni tekmi proti Trevisu res lahko odščipnila kaj več. Tako v prvem kot v tretjem nizu so bili igralcem iz Trevisa (velika večina je redno igrala v B2-ligi in osvojila 3. mesto) enakovredni. V obeh nizih so bili ravno goriški odbojkarji bližji 25. točki. V prvem so Marchesinijevi fantje povedli 23:21, a so jih pustile na cedilu naivne napake. V tretjem nizu pa so vodili že 16:11, nato dopustili, da so jih nasprotniki celo prehiteli (16:18). V izenačeni končnici je Olympia pri 23:23 imela zaključno žogo za 24:23, a je bil Treviso prisrebnejši. Tokrat je zmanjkala tudi skupinska nota, ki so jo pokazali v petek, sam Terpin (v petih tekmah 130 točk, 60 % učinkovitost) pa ni zmožal. »Škoda, saj bi bilo morda pravično, da bi osvojili vsaj niz. Ko bi zmagali prvega, pa bi se morda tekma celo obrnila v drugo smer. Kljub temu moramo priznati, da smo na tem finalu najmanjša realnost in torej je to, kar nam je uspelo že veliko,« je povedal trener Fabrizio Marchesini. Treviso je v popoldanski tekmi premagal tudi Modeno in se uvrstil v finale, kjer se bo pomeril s Trentom.

Po jutranjem porazu je Olympia odigrala tekmo proti Turinu za razvrstitev od 5. do 8. mesta. Srečanje pa je bilo v bistvu enosmerno, saj so goriški odbojkarji fizično popustili. Kvalifikacijski del turnirja so namreč odigrali več kot 200 %, na koncu pa jim je zmanjkalo goriva. Danes se bodo za 7. ali 8. mesto borili proti Padovi.

Volley Treviso - Olympia 3:0 (25:23, 25:12, 25:23)

Olympia: Terpin 18, Komjanc 5, Cobello 10, Corsi 2, Bossi 1, Manfreda 4, A. in

Š. Čavdek (L), Pahor 0, Waschl 0, Princi 0, Russian 0, n.v. Franzot.

Sporting Libertas Parella - Olympia 3:0 (25:20, 25:13, 25:14)

Olympia: Terpin 9, Komjanc 3, Cobello, Corsi 6, Bossi 1, Manfreda 4, Princi 2, Luppoli 2, Russian 0, Waschl 0, A. in Š. Čavdek (L), n.v. Franzot.

NOGOMET

Leghissa odslej trener

Michele Leghissa, nogometiš iz Medjevasi, bo odslej trener Ronchija, kjer je lani igral. Novico nam je potrdil sam Leghissa, ki bo v naslednji sezoni sedel na klopi. Ronchi bo nastopal v promocijski ligi, kjer igra tudi Juventina in Primorec.

Vratar Sovodenj na zbirnem treningu

Včeraj je v Radomljah na zboru mladih reprezentanc Medobčinske nogometne zveze (MNZ) Slovenije (zahodni del) nastopil tudi vratar Sovodenj Uroš Vuk (2002) iz Mirna, ki je letos nastopal v ekipi začetnikov. V poklic je zagotovo velik uspeh za društvo ter nagrada za dosedanje delo mladega čuvaja mreže. V procesu spremljanja mladih reprezentanc MNZ bo izbrana tudi prva najmlajša državna reprezentanca Slovenije U15.

Danes finale v Repnu

V Repnu se bo danes zaključil Pokal Kras, ki ga organizira NK Kras v sodelovanju z ZŠŠDI. V finalu turnirja začetnikov, ki so merili moči že od začetka tedna, se bosta pomerili Jadran iz Divače in NŠ Ajdovščina (ob 17.45), za 3. mesto bosta igrali ekipi Krasa in Sovodenj (ob 16.30), za 5. mesto pa Zarja in S. Giovanni (ob 15.15). Istočasno bodo igrali tudi cicibani (U10): osem ekip bo dvoboje začelo že zjutraj. Včeraj dopoldne pa so se pomerili mlajši cicibani petih klubov Krasa, Zarje, Juventine, Sistiane calcio in CGS.

KOŠARKA - A. Sossi Pri Jadranu še niso vrgli puške v koruzo

O usodi Športnega združenja Jadran, predvsem pa o tem, ali bo v naslednji sezoni še članska ekipa, bo kaj več znano šele naslednji teden. Odborniki Jadrana, predvsem pa predsednik Adriano Sossi še ni vrgel puške v koruzo: »Želimo storiti vse, kar je v naših močeh, da bi ekipa obstajala še naprej in bila vrh piramide. Vem, da je situacija vse prej kot lahka, a naslednji teden bomo skušali dobiti rešitev.«

Na sestanku sredi tedna, kjer so se zbrala vsa matična društva (Bor, Breg, Dom, Kontovel, Polet in Sokol), o članski ekipi namreč niso dorekli še ničesar. Vsako društvo želi obdržati svoje igralce pri sebi, nekateri klubi pa nimajo igralcev, ki bi bili (že) dovolj zreli za igranje v ekipi na vrhu piramide. Skratka, želje po ohranjanju članske ekipe Jadrana, ki bi bila nekakšna vitrina za najboljše slovenske košarkarje pri nas, kaže, da tačas ni več. »Naravno bi moralo biti, da se najboljši mladi igralci prelijejo v Jadrane vrste, kaže pa, da to ni več aktualno,« pravi predsednik Jadrana Sossi, ki poudarja, da bi morala matična društva o projektu Jadran in članski ekipi razpravljati z »mi«, ne pa z »oni«. »Ko bi se najboljši prelili res v člansko ekipo, bi seveda pomenilo, da bi moralo kako društvo morda premisliti o tem, v kakšni ligi zmore igrati. Pri Jadranu smo pripravljene, da dobimo skupno pot in si pomagamo. Zdi pa se mi, da če ni reprezentančne članske ekipe, ki je sad dela vseh matičnih društev, je celotno košarkarsko gibanje pod vprašajem. Brez vrha bo delovanje zelo ohromljeno in prizadeto, prav zato delamo v to smer, da prepričamo društva, da člansko ekipo potrebujemo. Če je ne bo več, kam naj stremijo mladi, ki trenirajo v mladinskih ekipah?«

Vprašanje o igralcih je letos še toliko bolj aktualno, glede na to, da pri Jadranu potrebujejo nove sile. Tačas so edini možni kandidati Simon Cettolo in Aleksander Daneu, ki sta sicer vključena v mladinski projekt Pallacanestro Trieste Team 98, Samuel Zidarič pa bi prišel v poštev, ko ne bi dobil mesta v članski ekipi Pallacanestro Trieste. Odpoved članske ekipe bi posledično pomenila, da bi se košarkarsko delovanje pri nas omejilo na vaška društva, članske ekipe Jadrana, ki je slovensko ime in besedo nosila daleč naokrog po Italiji, pa ne bi bilo več, dodaja Sossi. Pri Jadranu sicer ekipe za vsako ceno ne bodo sestavljali, saj bi radi ohranili dosedanje reprezentančnost ekipe. (vs)

Za konec zmagaja

Sokol - Spilibasket Spilimbergo 65:50 (12:14, 29:25, 49:36)

SOKOL: Kojanec 4, Sarđoć 6, Coloni 4, Terčon 8, Doljak 2, Fabi 2, Piccini, J. Ferfolja 6, Peric 10, Hmeljak 11, Ušaj 10, trener Lazarevski

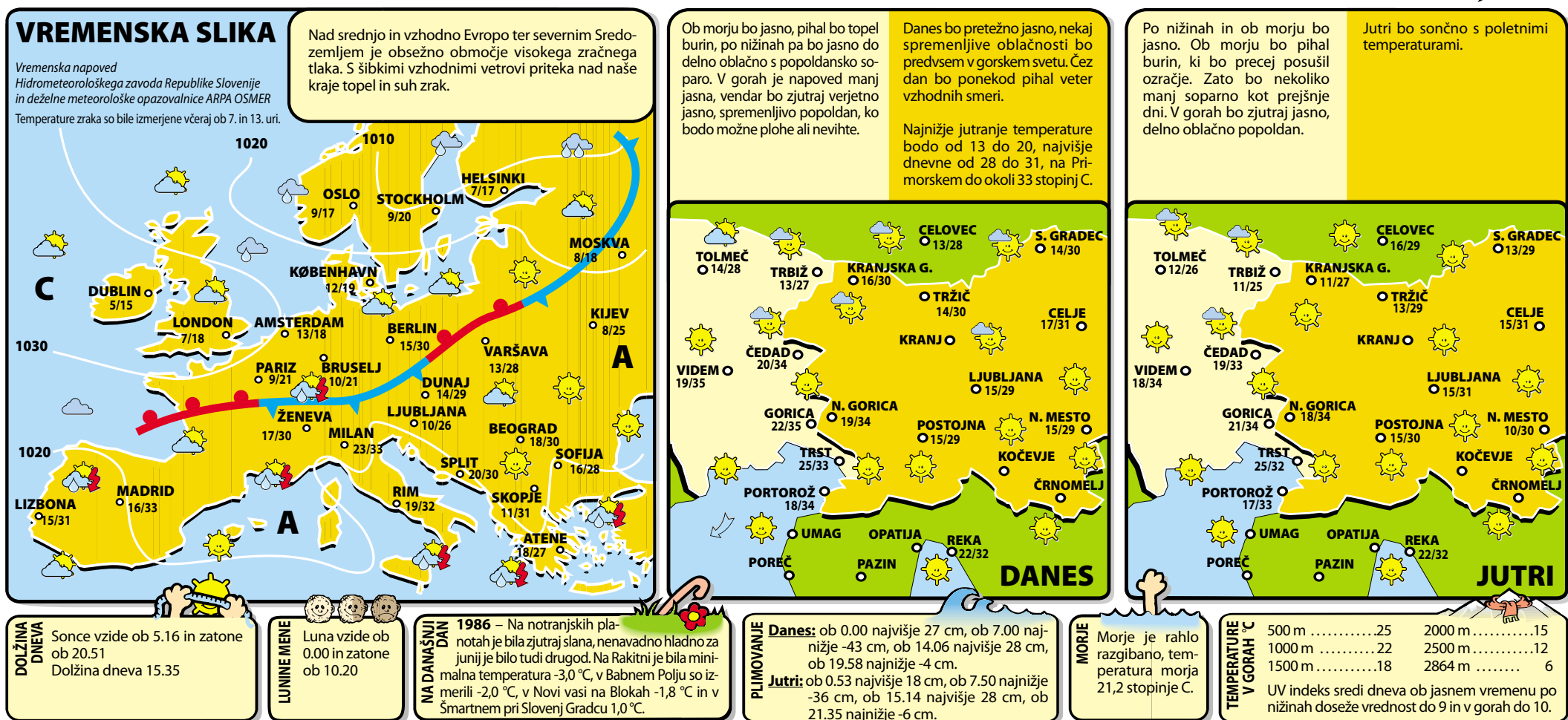
Tri točke: peric 2, Hmeljak 1, Ušaj 1. PON: nihče.

Igralci Sokola, ki so si že pred dvema krogoma zagotovili obstanek v D-ligi, so sklenili letošnje nastope zelo (preveč) dolge sezone z zasluženim zmagom doma proti zadnjevrščeni ekipi Spilibasket iz Spilimberga. Tudi na tej tekmi je naše moštvo nastopilo z zelo mlado postavo, saj je bila večina igralcev pod 19 leti in nekateri celo under 17. Kljub temu je Sokol, razen v prvi četrtini, stalno vodil in na koncu zmagal kar s 15 točkami razlike. Za zmago je treba pohvaliti prav vse igralce, ki so dali vse od sebe. Še posebno se je izkazal mladi Gabrijel Terčon, ki se je v boj vrgel brez bojazni in prispeval osem točk. (lako)

primorski_sport

facebook

BLED - Prireditiv

Na blejskem gradu 9. srednjeveški dnevi

BLED - Bled v poletnem času zaživi s številnimi prireditvami, ki jih obišče veliko turistov. Blejski grad je bil včeraj in je tudi danes v znamenju že devetih Srednjeveških dnevov, na katerih letos nastopa 20 srednjeveških, glasbenih in plesnih skupin iz Slovenije ter tujine. Več kot 200 kostumiranih nastopajočih bo obiskovalcem prireditve pričaralo avtentično srednjeveško vzdušje, so sporočili iz Zavoda za kulturo Bled. Po oceni zavoda je prireditiv vabljava za vse generacije, saj poleg programa ponuja tudi bogato izbiro izdelkov in prikaz rokodelskih spretnosti na srednjeveški tržnici, za najmlajše pa pravi srednjeveški vrtljak.

Tudi letos je na prireditvi poskrbljeno za pestro kulinarično ponudbo. Že minuli ponedeljek pa je na jasi pod gradom zaživel srednjeveški tabor, kjer je mogoče vstopiti v življenje vitezov in njihovih družin. Člani domače grajske skupine Kdis viteza Gašperja Lambergarja so poskrbeli, da se lahko obiskovalci preizkusijo v spretnostih, ki so jih nekaj morali usvojiti vsi pravi vitezi.

Na prireditvi poleg srednjeveških skupin iz Slovenije nastopajo tudi skupine iz Nemčije, Italije, Hrvaške, Madžarske in Češke. Zelo atraktiven je bil tudi sinočnji Ognjeni šov na srednjeveški tržnici.

Prireditiv poteka letos ob lepem vremenu, vstopnina pa je cena vstopnice na Blejski grad. Za vse obiskovalce, ki bodo na Bled prispeli z osebnim prevozom, bo poskrbljeno za brezplačen prevoz na Blejski grad, saj je dostop na grad zaradi prireditve omejen.

DAKA - Padel je »azijski Berlinski zid«

Indija in Bangladeš podpisala zgodovinski sporazum o meji

Indijski predsednik vlade Narendra Modi in premierka Bangladeša Sheikh HasinaAnsa

DAKA - Bangladeš in Indija sta včeraj podpisali zgodovinski dogovor o meji, ki bo omogočil delitev ozemelj, s čimer bo več deset tisoč ljudi, ki živijo v mejnih enklavah, imelo možnost po več desetletjih končno izbrati državljanstvo. Državi sta sporazum podpisali ob dvodnevem obisku indijskega premierja Narendre Modija v Bangladešu. V središču Modijevega prvega obiska v Daki po izvolitvi maja lani je sporazum, s katerim bi rešili vprašanje meje med državama, ki je dolga kar 4000 kilometrov. S podpisom sporazuma so razrešili zmedo, ki je vladala vse od osamosvojitvene vojne Bangladeša od Pakistana leta 1971.

Posredovanje Indije na strani osamosvojitvenih sil je bilo ključno za zmago v tej vojni in vse kasnejše vlade v Daki so imele dobre odnose z New Delhijem. A dogovora o lastništvu 162 enklav - otočnik ozemelj, ki so nastali na podlagi lastniških dogovorov lokalnih princem pred več stoletij - državama več desetletij ni uspelo podpisati.

V skladu s podpisanim sporazumom bo sedaj 111 enklav dobil Bangladeš, 51 Indija. Ljudem, ki živijo v teh enklavah, bo omogočena izbira, ali želijo živeti v Indiji ali Bangladešu, imeli pa bodo tudi možnost pridobitve državljanstva. Okoli 50.000 ljudi naj bi po ocenah živel v teh enklavah, v katerih pogosto ni številnih osnovnih storitev, kot so šole in bolnišnice, ker so v odročnih predelih.

Modi, ki ga je v Daki sprejela bangladeška kolegica Sheikh Hasina, je sporazum primerjal celo s padcem Berlinskega zidu in ga označil za pomemben trenutek v odnosih med državama. Po podpisu je Modi dejal, da imata Indija in Bangladeš sedaj urejeno mejo, ki bo postala bolj varna, življenje tamkajšnjih prebivalcev pa stabilnejše. Tudi bangladeška premierka je izrazila zadovoljstvo, da se je dolgoletno vprašanje razrešilo miroljubno.

Modijev obisk v Bangladešu je sicer pomembna priložnost za podpis številnih sporazumov za poglobitev odnosov med New Delhijem in Daki. Skupno naj bi jih v dveh dneh obiska podpisali okoli 20. Namenjeni so krepitevi prometnih in trgovinskih povezav. Med drugim je Indija napovedala posojilo Bangladešu v višini dveh milijard dolarjev, ki bodo namenjeni predvsem infrastrukturnemu razvoju.

Premierja obeh držav sta poleg tega včeraj obeležila odprtje avtobusnih linij med bangladeško prestolnico in štirimi vzhodnoindijskimi mesti. Daka je poleg tega blizu svojega južnega pristanišča razglasila posebno ekonomsko območje, namenjeno izključno indijskim vlagateljem.

Prav tako sta že danes dva indijska konzerna z bangladeškim državnim energetskim in distribucijskim podjetjem Power Development Company podpisala 5,5 milijarde dolarjev vredno pogodbo za gradnjo novih elektrarn v energetsko uboženem Bangladešu.

fototrip '15

70 let

Pošljite svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici).

Primorski na kameli ob Rdečem morju

R.P.